

Constitutiones prouin-
ciales ecclesie anglicane.
per. d. Wilhelmū Lyndewode
vtriusq; iuris doctore editæ.
Incipiunt feliciter.

Liber Primus.

Iohannes pecham

Ignorantia sacerdotū & iſra
Ne quīs per ignorantiam
ſe excuſet. quin ſciat articulos fidei
quos omnes eccleſie miniſtri ſcire
tenētur. eos ſummariā (ut ſequitur
pſtringimus breuitate. **S**ciendū
eſt. ſeptem eſſe fidei articulos perti
nētes ad miniſteriū trinitati. quorū
quattuor ptinent ad diuinitatis in
trinſeca. tres vero pertinent ad ef
fectus **P**rimus eſt vnitas diuine
eſſentie in triū pſonarū indiuiſibili
trinitate. Juxta illud **C**redo ī vnū
deum. **S**ecūdus eſt credere patrē
ingenitū eſſe deū. **T**ercius eſt cre
dere filium vnigenitū eſſe deum.
Quartus eſt credere ſpīritū ſanctū
nec genitū nec ingenitū eſſe deum
ſed a patre & filio pcedentē. **Q**uin

¶ De sum. tri: & fide catho.

tus est creatio celi & terre (Hoc est)
oīs vīibilis & inuīibilis creature
a tota īdiuīibili trinitate. Sextus
est. sanctificatio ecclesie p̄ sp̄m̄ sc̄m̄
& gracie sacramenta. et cetera oīa
in quibus cōmunicat ecclesia crīstī-
ana. in quo intelligitur q̄ ecclesia ī
suis sacramētis & legib⁹ p̄ sp̄m̄ sc̄m̄
omni hōī q̄tūcūq; peccatori suffi-
cit ad salutez. & q̄ extra ecclesiā nō
est salus. Septimus est cōsūmatio
ecclesie per gloriā eternaz in carne
& anima veraciter resuscitande. &
per oppositūz intelligit̄ dāmnatio
eterna reproboz. ¶ Item alij septē
articuli p̄tinēt ad crīstī hūanitatē.
¶ Primus est incarnatio seu vera
carnis assumptio. ex sola p̄ sp̄m̄ sc̄m̄
virgīne gloriosa. Secūdus est veri
īncarnati dei natiuitas ex virgīne

incompta Tercius est vera christi
passio & mors in cruce sub tyranno
pilato. ¶ Quartus est descensus christi
dei ad inferos in anima. quiescente cor
pore in sepulcro ad spoliationem tar
tari. Quintus est vera christi resurrectio
Sextus. vera christi ad celos ascensio
Septimus est ipsius venturi ad iudi
cium certissima expectatio ¶ Idem
¶ Altissimus & infra. ¶ Atten
dant sacerdotes quod cum ratione
sacramenti porrigunt simplicibus
tempore paschali vel alio. solliciti eos
instruant. sub panis specie eis simul
dari corpus & sanguinem domini. immo
christum integrum vinum & verum. qui totus
est sub specie sacramenti. Doceant
etiam eosdem. quod id quod eisdem tempori
bus in calice propinat. non est sacra
mentum. sed vinum purum eis hauriendum

De Constitutionibus

traditū vt facilius sacramētū glu-
tiant quod ceperūt. Solis enī cele-
briantibus sanguinē sub specie vini
consecrati sumere. in hmōi minori-
bus ecclesijs est concessū. Instruāt
etiā eosdem sumptū ore sacramētū
nō nimis dentibus cōminuere. sed
articulū modice sorbere pfecte. ne par-
ticulā aliquā faciat in dentium in-
tersticijs vlt alibi remanere. ¶ Idē

Quia incōtinencie viciū ⁊ ifra.
¶ Constitutionē dñi octoboni
contra concubinarios edicā. precipi-
mus inuiolabiliter obseruari. Om-
nibusq; & singulis coepiscopis suf-
fraganeis nostris in virtute obedi-
encie: et sub pena suspensionis ab
officio & beneficio(quā in ipsos fe-
rimus si spōte circa hec fuerint ne-
gligētes) firmiter iniūgendo man-

damus. quatinus constitutionē pre-
dictā faciant in quatuor anni prin-
cipalib⁹ capitulis ruralibus per se.
vel per eorū officiales. vel saltem p
decanos rurales vel gerentes eorū
vices distincte & aperte coram toto
capitulo (exclusis laicis) recitari.
Quā recitationē pro monitione ha-
bere volumus. ut libere contra oēs
viciosos huiusmodi procedi valeat
ne causari possint. cū ad executionē
priuacionis in eos late. sentenciali-
ter in constitutione predicta pcessū
fuerit. se monitos nō fuisse. Si qui
autem predicte constitutionis reci-
tationē maliciose impedierint. exco-
municacioni subiaceant ipso facto.
¶ Si quis vero neglexerit eā reci-
tare. vel decanus vel gerens vicem
eius. oī sexta feria in pane & aqua

testunare teneatur (nisi infirmitas
impedierit.) Donec i sequenti caplo
ipsa recitauerit seu fecerit recitari:

¶ Johannes Stracforth

Exterior habitus & ifra. ¶ Auc
toritate cōsilij precipimus. vt
locoꝝ ordinarij quibus de subditoꝝ
excessibus spectat inquirere. i locis
sue iurisdictioni subiectis. per se vl
altos annuatim inquireāt super ob
seruatione p̄stitutionis p nos edite.
de habitu clericali. Et contra reos
in hac parte constitutionē ipsam p
penas in eadem limitatas. diligēt
cautela faciant obseruari. ¶ Idem

Ius aut cōsilij constitutio
nes & prouisa remedia. preci
pimus in nostra prouincia cantua
riensi futuris temporib⁹ inuolabi
liter obseruari. mandantes nostris

coepiscopis & suffraganeis vniuer-
lis. vt ipsas constitutiones p se vel
per alios (vt ius exigat) publicent &
faciant publicari. ac in publicā vo-
cem deduci. ad vtilitatē cōmunem
laudem & gloriam nois Jesu cristi

¶ Symon Laugham.

¶ De consuetudinibus

Statutum. & infra. ¶ Quia
S vero huius occasione statuti.
inter rectores ecclesiar. & parochia-
nos suos. lites (quas extinguere cu-
pimus) frequentius oriuntur. illud
durimus synodali interpretatione
declarandū. vt videlicet si decedēs
tria vel plura cuiuscūq; generis. i
bonis suis habuerit animalia. opti-
mo (cui de iure fuerit debitū.) reser-
uato ecclesie sue) aqua sacramenta
recepit dū viueret. sine dolo. fraude

De consuetudinibus

seu contradictione qualibet pro re-
compensatione subtractionis deci-
marum personalium necnon et oblationum.
Secundum melius animal reseruet
post obitum suum pro salute anime sue. ec-
clesie sue homini liberandum. ¶ Quod si
duo tamen in bonis decedentis extite-
rint animalia. de maiusculis de eccle-
sie exactione quolibet nomine mortua-
rii remittat. ¶ Quod si mulier (su-
persitit viro) obierit. ad solutionem
mortuarii minime coherceatur.
Sed si post obitum mariti in domo
cum familie regimine vidua per annum
supserit. iuxta formam superius
scriptam. ad mortuarium obligetur.
¶ Hac autem interpretatione. consue-
tudinum laudabili super mortuariis.
in nostra provincia aliter observate.
nolumus preiudicium generari. quin

si decedens numeq; hmoi animalia
habuerit. vir de aut; vxor prius aut;
post decesserit. sup; prestatione mor-
tuarij consuetudo ecclesiastica ob-
seruetur. ¶ Ad solutionem aut; de-
biti de iure vel consuetudine mor-
tuarij reuuentes. volumus p; locor;
ordinarios censura ecclesiastica co-
artari.

¶ Edmundus

Nullus rector decimas ecclesie
sue nondū perceptas vendere
presumat. ante annūciationē bea-
te marie virginis. a quo die fructus
de consuetudine cedere debent. ad
ipsoꝝ rectorꝝ (si ante eiusmodi fru-
ctuū perceptionē decesserint) debita
vel legata persoluenda.

¶ Idem Edmūdus.

Ad qui nō de legitimo matri-
monio nati sunt. & absq; dis-

¶ De temporibus ordinādoꝝ

Dispensatione sufficienti ordinati fuerint. eos enī q̄ a nō suis episcopis preter licentiā suoz episcopoz seu prelatorz. ad sacros ordines p̄moti fuerunt. ab executione ordinis sic suscepti. suspendim⁹. donec dispensationis gratiaz fuerint consecuti.

¶ Itē decreuimus q̄ hi qui in conscientia peccati mortalis prius perpetrati. vel p̄pter questū tēporale t̄m sacꝝ ordinem susceperint. officium suū non exequant̄. nisi prius a peccato huiusmodi per sacramentū penitencie fuerint expiati

¶ Idem Edmundus:

¶ In primis & infra. ¶ Omnes qui irregularitatem in ordine suscepto vel ante vel post ordines susceptos constat contraxisse. Nisi cum eis dispensatū fuerit expresse.

per eos qui cum eis dispellare poterint.
ab officij executione denunciamus
esse suspensos donec cum eis super
hoc legitime fuerit dispensatum.

Irregulares vero quo ad premissa
intelligim⁹ homicidas. aduocatos
in causa sanguinis. symoniacos. in
teruentes symoniacaꝝ pactionū.

Et quia labe illa infecti scienter or
dines susceperunt ab hereticis scis
maticis vel nominatim excomuni
catis scienter ordinatos. **E**t bi
gamos corruptaꝝ maritos. deo sa
crataꝝ virginū violatores. excomu
nicatos & furtiue ordines suscipien
tes. sortilegos & ecclesiaꝝ incendia
rios. & si qui alij eiusmodi existant

Ricardus

Quia quidem & infra. **E**pūs
nostre iurisdictioni subiectus.

¶ De temporibus ordinandoꝝ:

qui scienter clericū vel parochianū
alterius epī ordinauerit sine ipsius
episcopi licentia speciali. ab illi⁹ or
dinis collatione ad quā talem sus
ceperit vel ordinauerit. vsq; ad con
dignā satisfactiōē se nouerit esse
suspensum omnino. ¶ Walterus

¶ **Q**uāta. & infra. ¶ Pro
hibemus ne quis Abbas. vel
prior. monachos vl' canonicos suos
ab alio epō q̄ loci dyocesano faciat
ordinari. nisi cum litteris dimissio
rialibus ipsius epī. vel i eius ablen
tia vicarij sui generalis. ¶ Idem

¶ De scrutinio in ordie faciēdo.

¶ **Q**uāta & infra. ¶ Nul
lus ad ordines accedat vl' ad
mittatur. nisi canonicē fuerit exa
minatus. ¶ Minores clerici ad in
feriores gradus nō admittant. nisi

Liber primus.

idoneos habeāt presentatores. & p
testimoniū eorū admittant. ¶ Null⁹
etiam symoniacus. homicida. excoi
catus. vsurarius. vel alias habens
canonicū impedimentū. ad quoscūq;
ordines presumat accedere. vel ad
eodē presentetur aut quomodolibz
admittatur. ¶ Edmundus

De sacra vnaione

PAnni chrismales non nisi in
vltimū ornametorū ecclesie cō
uertant. Similiter alia ornamēta
ecclesie que pontificalem accipiunt
benedictionem nullo modo in pro
phanos vsus deputent. Et archidi
aconus in sua vilitatione (an hoc
obseruetur) diligenter inquireat.

Walterus

Sacerdotes ⁊ infra. ¶ Adulter⁹
cōfirmādos p sacerdotē loci

De sacra unctione.

ut prius confiteatur admonendus est
et sic postea confirmetur. et ad con-
firmationem veniat ieiunus. ob reue-
rentiam sacramenti. frequenter etiam
moneantur parentes per sacerdotes
ut paruulos baptizatos ad confir-
mationem ducant. non diu expectet
aduentum episcopi. sed pro confirma-
tione pueros ad eum ducant. ubi eum
prope adesse audierint. post baptiz-
mum quicquid poterant. scilicet fascias
siue ligaturas deferant competentes.
¶ Paruuli quoque confirmati tertia
die post confirmationem deportentur
ad ecclesiam. et frontes eorum per manus
sacerdotum in baptisterio propter re-
uerentiam christi abluantur. et ibi
dem ligature eorum tunc insimul con-
crementur. ¶ Item ad confirma-
tionem nullus puer teneatur a patre

vitrico . vel matre nouerca. ¶ Et
volumus q̄ hec prohibitio sepe per
sacerdotē in ecclesijs publicetur. vt
sciant parentes ac alij qui pueros
tenent ad confirmandū. q̄ spūale
vinculū in hoc sacramento ita con
trahitur vt in baptismo. ¶ Idem
Quoniam magna reuerencia dese
ratur oleū infirmorum ad infir
mos. & ipsos inungant sacerdotes
cum magna deuotione. & oracionū
celebritate que ad hoc sūt ordinate
Moneant populū sepe sacerdotes.
cū magna deuotione. eos saltē qui
sunt etatis. xiiij. annorum & supra. ad
extreme unctionis sacramentū reci
piendum. Et q̄ post sacramentum
susceptū licite possint reuerti ad or
pus coniugale. ¶ Effectus enī istius
sacramēti patet ex verbis apostoli

De sacra unctione.

Jacobi dicentis. Si infirmat quis
ex vobis inducat presbyteros ecclesie
ut orent sup illum. ungentes eum oleo
santo in noie dñi. Et oratio fidei
saluabit infirmum & alleviabit eum
dñs. & si in peccatis sit dimittent ei

¶ Deham.

Omnis sacri chrismatis cōfectio
de anno in annū p locorum
ēpos sit agenda. iuxta sacroz cano
nū sanctiones. & idipsum chrisma
p eosdē cōfectū annuatī fidelibus
sit tradendū. & vetus seu qđ supest
de veteri crismate. sit in sacris ec
clesijs pcremādū. Presbyteri quoq;
qui presunt ecclesijs. aut p se aut p
diaconos aut subdiaconos a locoz
ēpis. annis singulis ante pasche so
lemnitate. vel qđcūq; fieri poterit

¶

Liber primus:

lacry chrisma a singulis ecclesijs petere teneantur. adeo ut quisquis de alio crismate q̄ de isto nouo (quod propria epi largitione seu concessiōe accepit) baptizare vel baptisatū in vertice ungere (nisi preoccupante morte) temptauerit. ipse in se damnationis manifestat protulisse sententiā. ¶ Quidā tamen ignorācia crassa ducti (q̄ dolo dicūt esse vicina vel spiritu cōtumaci) sacris in hac parte canonibus reluctantes (quod a crimine idolatrie seu p̄dō ariolādi nō multū abhorret) vetus chrisma alicubi p̄ biennū alicubi p̄ triēniū & eo amplius reseruātes. eodem in baptismo & alijs sacrificijs damnabiliter abutunt. nouū ab epis locor de anno in annū nec petentes. ¶ Qd̄ ne fiat decetero districte pre

¶ De unctione sacra.

ripimus sub pena suspēſionis. quā
ferimus in p̄sumaces p̄trariū faci
entes. q̄ idiplum de sacro cathacu
minoz oleo per eundē sane accipi
endū credimus intellectū. ¶ Perhā

**¶ De sacramētis iterādis & nō
confirmatiōis & infra.** ¶ Su

p̄ra negligentes p̄firmatiōis
suscipere sacramentū statuimus. q̄
nullus ad sacramētum corporis &
sanguinis domini admittat extra
articulū mortis nisi fuerit p̄firma
tus. Vel nisi a receptione rationa
biliter fuerit impedit⁹. ¶ Walterus

Acerdotes & infra. ¶ Caueāt
diligenter parentes ne parui
los suos perferāt iterato confirmā
dos. cū & ipsi paruuli per ipsum
sacramentū iteratū efficiātur irre
gulares. si masculi fuerint. Et ipsi

parentes ex tali negligentia. graui
scdm canones subiaceant ultioni

Sacramentū extreme unctionis
anno elapso. potest licite
iterari. ut videlicet quolibet anno
semel psecrat in graui infirmitate
de qua met⁹ mortis iminet egroto

Cecham

Quod in constitutione & infra
Si forte contingat pueros
ppter mortis articulū a laicis bap-
tizari. caueant sacerdotes ne baptis-
mū legitime factū audeāt iterare.

Ignorancia sacerdotū & infra

Septem sunt gracie sacra-
menta. quorū dispensatores sunt ec-
clesie prelati. Quorū quinque ab ho-
minibus debent recipi christianis.
vtpote Baptismus. Confirmatio
Penitentia. Eucharistia suo tēpore

¶ De sacramen. iteradls & nō.

& extrema unctionio. que tñ illis dari debet. qui grauis infirmitatis indicijs vident̃ mortis appropinquare periculo. quibus si fieri potest detur cum sine compotes mentis & rōnis Et si contingat eos frenesi v'l alia quacūq; alienatione mentis laborare. si ante alienationē erāt de salute sua solliciti. psumus nihilo minus hoc sacramentū eis fiducia fiter ministrari. Credimus enim & experimētis didicimus quacūcūq; frenetico (si tamen predestinacōnis sit filius) ipsius susceptionē vel ad habendū delucidum interuallū. v'l salte; ad spūale comodū vtpote ad augmentū gracie pfuturā. ¶ Sūt & alia duo sacramenta. sc; ordo & matrimoniū. Quorū primū pfectis cōuenit; secūdū vero noui testamēti

Liber Primus

tempore solū conuenit imperfectis. &
tñ ipsum ex vi sacramenti credim⁹
largiri grāz si sincero aīo p̄trahat

Quoniam a iure sit inhibitiū. ne
absq; dispēlatione ap̄lica p̄re
ficianť filij rectorū aut p̄sbyteron
in ecclesijs. in quib⁹ patres eorū im
mediate seu p̄mo ministrariūt. &
p̄stat ipsa beneficia vacare. Si cō
trariū de facto fuerit attemptatū.
Precipim⁹ ut prelati de ecclesijs sic
vacantib⁹ diligenter inquirāt. & iu
ris exigenciā de eis nō differāt or
dinare. cauti⁹ p̄cauētes de cetero
ne tales ad h̄mōi beneficia vllō tī
tulo admittant. nec p̄tra iusticiam
hereditati crucifiri p̄ surreptionem
locus successioni pateat ¶ De cham

Quoniam quāta & infra. ¶ In hijs
Bernia. wallia. scotia v̄l alibi

De clericis peregrinis

sine litteris ordinarioꝝ suoz cōmē
daticijs vl' dimissioijs nō admittāt
a quocūq; infra puinciā nostrā ad
ordinis suscepti executionē nisi ma
gna necessitas inducat. & tūc qđ cū
eis auctoritate sufficienti fuerit dis
pensatū sup executionē ordinis me
morati vl' a suis ordinarijs ordo sit
susceptus ratificet. Prouiso nichilo
minus qđ nullo mō admittant nisi
prius psterit de eoz legitima or
dinatione. vite mūdicia. pariter lic
teratura ¶ Item precipimus ne sa
cerdotes ignoti de quoz ordinatōe
nō cōstat ad diuinorū celebrationez
deseruiendo ecclesijs admittāt. nisi
de licētia epi dioc. cū p lras testimo
niales. vl' testimoniū bonoz viroz
eis. de eoz vere psterit ordinatōne
& sufficienter fuerit facta fides.

Thomas arundell

Reverendissime synodo : Iste
Nullus capellanus admittatur ad celebrandū in aliqua diocesi. nostre cantuarien. provincie. in qua oriūduſ siue ordinatus nō fuerit. nisi deferat secū litteras cōmendaticias diocelani sui. Et nichilominus aliorū epōrū siue in quorū diocelibus interitū p̄ magnū tempus p̄uersatus est. in quibus expresse caueri volumus : et mandamus de moribus & p̄uersatione eiūsdē. : an sic diffamatus de & super aliquib⁹ nouis op̄inionibus in fide catholica. aut bonis moribus male sapiētib⁹ vel sic de eisdem omnino imunis. Alioquin tā ipse celebrās q̄ ipsum sic celebrare p̄mittens acriter p̄iudicatur.

Stephanus

¶ De officio archidiaconi.

Archidiaconi scdm Aplm
non que sua sunt querāt. sed
que Jesu christi in sua visitatione
puideant. q̄ canon misse emendet
& q̄ sacerdotes rite nouerint verba
canonis pferre & baptismatis. Et
q̄ in hac parte sanū habeant intel
lectū. Doceant & laicos in qua for
ma baptizare debeāt in casu neces
sitatis. vel saltem hoc sciant facere
in aliquo ideomate. ¶ Prouideant
quoq; diligenti archidiaconi q̄ iuxta
formā generalis plij. Eucharistia
chrisma & oleū sanctū. salua sub cla
uis recondant fidei custodia de
putata habeant. Et archidiaconi i
scriptis redacta omīa ornamenta &
utensilia ecclesiar. Vestes quoq; &
libros singulis annis suo faciāt cō
spectui p̄sentari. vt videāt q̄ fuerūt

adiecta per diligentiam personarum. Vel
que (tempore intermedio) per ipsarum
maliciam vel impericiam deperierunt.
Item provideant de possessionibus. ut
ita singulis annis perficiant ne ecclesia
suo iure defraudetur. (Pecham)

Adem etiam temporibus et infra:
De publicatione articulo-
rum. quibus sententiam excommunicationis
incurrit ipso facto. archidiacono
diligenter inquirent. Et quoties
presbyteros inuenerint instructionem
moralem. videlicet. xiiij. articulo-
rum fidei. decem mandatorum decalogi. duorum
preceptorum euangelij. septem operum
misericordie. et septem peccatorum cri-
minaliu cum sua progenie. septem vir-
tutum principalium. ac septem sacra-
mentorum gratie. seu excommunicationu sen-
tencias statutis temporibus inie pres-

¶ De officio archidiaconi

dicasse seu publicasse. totiēs eos arguant. & pena canonica castigādo supplere compellant. quod temere admiserunt. ¶ Walterus.

SInt ecclesiarū rectores & infra. ¶ Prouideant Archidiaconi ut linciamina & alia ornamenta altaris sicut decet sint honesta. Et quot libros habeat ecclesia idoneos ad psallendū pariter & legendum et ad minus duplicia sacerdotalia vestimenta. et ut honor debitus diuinis officijs in omnibus impēdat. ¶ Precipimus etiam ut qui altari ministrat suppellicio induatur.

¶ Idem Walterus

Archidiaconi & infra. ¶ In iūgim⁹ archidiaconis & eorū officialibus. ut in uisitatiōib⁹ ecclesiarū faciendis. diligentē adhibeant

considerationē ad fabricā ecclesie.
& maxime cancelli. si forte indige-
ant reparatione. & si quos inuene-
rint defectus huiusmodi. certū sub pena
prefigāt terminū infra quē emen-
dentur vel suppleant. per se & suos
inquirāt. si in parochia in qua offi-
cium uisitationis impendūt. in re-
bus vel personis aliquid fuerit cor-
rigendū. Et excessus si quos ibidem
inuenerint. vel tunc vel in primo
capitulo corrigant. ¶ Perham

De officio archipresbyterorum

In orācia sacerdotū & infra
¶ Precipimus ut quilibet sa-
cerdos plebi presidēs. quater i anno
hoc est semel i qualibet quarta ani
die una solēni vel pluribus. p se vl
p alijs exponat populo vulgariter
absq; cuiuslibz subtilitatis textura

¶ De officio archipresbyteri

fantastica (xiiij) fidei articulos. De
decem mandata decalogi. duo p̄cepta
euangelij. scilicet gemine charitatis.
Septem opera mīlericordie. septē
p̄tā mortalia sua cū p̄genie. septē
virtutes principales. & septē gracie
sacramenta. Et ne quis a predictis
per ignorantia se excuset. expositis
xiiij. fidei articulis sub titulo con-
gruenti. cetera sub quadā. ut sequit̄
p̄stringimus summaria breuitate.
¶ Decem enī mandatorū p̄cepta
veteris testamenti. tria ordināt ad
deū. que dicunt̄ mādata prime ta-
bule. Septē vero ad proximū. que
dicunt̄ mādata secūde tabule ¶ In
primis prohibet oīs idolatria. cum
dicat. Nō habes deos alienos corā
me ¶ In quo implicite prohibent̄ so-
cilegia. & omnes incantationes cū

Liber Primus.

superstitionibus caracorum & huiusmodi fig-
mentorum. In secundo mandato cum
dicitur. Non assumes nomen dei in va-
nū. Prohibet principaliter heresis
vniuersa. & secundarie omnis blasphem-
ia. & irreuerens dei nominatio. &
precipue in iurio. In tercio mandato
cum dicitur. Memeto ut sabbatum sancti-
fices. precipitur cultus religionis
cristiane. ad quem indifferentes clerici
& laici obligantur. **U**bi sciendum est
obligatio ad feriandum in sabbato
legali secundum formam veteris testame-
ti. expirauit omnino cum ceteris in lege
cerimonijs. Et sufficit in nouo testamento
modus vacandi diuino cultui diebus
dominicalibus. & ceteris diebus sollemnibus. ad
hoc auctoritate ecclesie deputatis.
quibus diebus modus vacandi non
est sumendus a superstitione iudaica.

De officio archipresbyterorum

sed a canonicis institutis ¶ Primum
secunde tabule mandatū est. patrē ⁊
matrē explicite spūaliter ⁊ spūaliter
honozare. implicite autē ⁊ secundarie
ois hō p merito sui gradus ex eodē
mādato intelligit honorādus. In
hoc mādato autē intelligit nō solū
pater ⁊ mater carnaliter. verū etiā
spūaliter. ut pater sit p̄lat⁹ ecclesie
mediat⁹ vel imediat⁹. mater autē ec
clesia. cui⁹ sūt filij catholici vniūsi
Secūdū est. Nō occides (i quo expli
cite inhihet illicita plone alic⁹ inter
emptio. plensu verbo ope ut fauore
implicite vo ois iūsta alic⁹ plone
lesio. Spūaliter vo occidūt qui de
trahūt. ut qui innocētes opprimūt
Terciū mādatū est. Nō mechaberis
(i quo explicite inhihet Deus.
iij. ubi dicitur) Non erit meretrix

de filiabus Israel. nec scortator de
filiab⁹ israel. Inhibet etiā omnis
p^uicio viri & mulieris. quā bona
matrimonij nō excusant. Dis etiā
voluntaria pollutio quocūq; modo
studiose vel voluntarie procurata.
¶ Quartū mandatū est. Nō furtū
facies. In quo explicite prohibetur
clandestina p^utractio rei aliene. in
uito domino. Implicitē vero omnis
iniuriola (seu p^u usurā seu p^u violen
tiam seu p^u metū) rei usurpacio ali
ene. ¶ Quintū mandatū est. Non
loqueris cōtra fratrem tuū siue propi
mū. falsum testimoniū. In quo ex
p^ulicite prohibetur falsa testificatio
ad nocendum. Implicitē autē falsa
testificacō ad indignū p^utra merita
p^umouēdū. In hoc etiā mādato oē
mēdacij & p^uniciosū p^ucipue p^udēnat

De officio archipresbyterorum

¶ Sextū mandatū est. Non concu-
piscēs domū proximi tui. *supple. cū*
eius iniuria. In quo mandato im-
plicitē phibet cupiditas possessiōis
immobilis catholice precipue cuius
cūq; **¶** Septimū mandatū est. nō
desiderabis vxorē proximi tui. neq;
seruū neq; ancillam. nō bouem. nō
asinū. nec oīa que illi⁹ sunt. in qb⁹
omīs cupiditas possessionis aliene.
q̄tum ad res mobiles condēnatur.
¶ His autē decē mādatīs supaddit
Euangeliiū duo. videlicet dilectionē
dei & proximi. Deū diligit qui pre-
dicta mandata ex amore & non ex
timore pene custodit. Proximū autē
debet quilibet diligere sicut seipsū.
V. Hec p̄iunctio (sicut) nō dicit equa-
litatem. sed conformitatē. videlicet

¶

Diligas proximū tuū sicut teiplū.
hoc est ad bonū & nō ad malum. &
sicut teipluz. hoc est spūaliter & nō
carnaliter. scdm q̄ carnaliter dicit
viciū. Item quantū teiplū. hoc est
in p̄speritate & aduersitate. sanita
te & infirmitate. Item q̄tū teiplū
respectu temporalīū. p̄ tanto & plus
diligas oēm hominē & singulos. q̄
omnē affluentīā temporalē. Item
sicut teiplum. p̄ tanto & plus dili
gas proximi tui aīam siue aīe salu
tem eternā. q̄ propriā tuā vitā tem
poralē. sicut etiā aīe tue vitā. debes
p̄ponere vite carnis tue. Itē qualit̄
teiplū. vt videlicet oī hoī in necessi
tate subuenias. sicut tibi velles in
necessitate p̄similit̄ subueniri. Hec
enī oīa intelligunt̄ cum dicit̄. Dili
ges primū tuū. ¶ Septem autē

¶ De officio Archipresby

miseriçordiæ sunt opa. que ex euangeli-
gelio Mathei patefiunt. Que sunt
Pascere famelicum. Potare sitientem.
Hospitem recipere. Vestire nudum. visi-
tare infirmum. consolari carceri man-
cipatum. Septimum ex tobia colligit.
quod est. sepelire corpora mortuorum
¶ Septem vero peccata mortalia sunt (su-
perbia. inuidia. ira. odium. accidia. auaritia.
gula. luxuria ¶ Et est superbia
amor excellencie proprie de qua oriuntur
iactantia. ostentatio. ypocrisis. & similia.
Inuidia. est odium felicitatis aliene.
de qua oriuntur. detractio. murmura. con-
dissentio. puerla iudicia & similia.
¶ Ira. est appetitus vindicte & no-
cumenti alieni. que cum perseueret
in corde fit odium. De qua oriuntur
persecutiones verborum. & factorum
plage. homicidia. et similia.

Accidia est tedium boni spūalis
ex quo homo nec i deo nec in diuinis
laudib⁹ delectat⁹. Ex qua seqtur
ignauia. pusillanimitas. desperacō
& similia. **A**uaricia est immodera-
tus amor mobilis vel immobilis af-
fluentie. vel illicite acquirendo vel
illicite detinendo. Ex qua oriūtur
fraus. furtū. sacrilegiū. symonia. &
omne turpe lucy. **G**ula est imo-
deratus amor delectationis secūdū
gustū in cibo & potu. In qua quintu-
pliciter peccat⁹. videlicet in tēpore qñ
comedit nimis mane vñ nimis tar-
de. In qualitate qñ querūt cibaria
nimis delicata. In quantitate. qñ
nimis comedit aut bibitur. quod est
vilissimū gen⁹ gule. Est enī nimis
in cibo & potu qñ corpus aggrauat
vel qñ impedit sensum interiore

¶ De officio Archiepiscopii

aut exteriorē. seu qñ ledit corporis
sanitatē. Item in auditate seu vo
racitate. Et vltimo in curiosa ali
mentorū preparatione p gule deli
cijs excitādis. Que quinqz p̄tinent
in hoc versu. ¶ Pre. propere. laute.
nimis arden ter studiose (Luxuria
nō oportet notificare) Cuius infā
mia aerem inficit vniuersum.

¶ Septē virtutes principales sunt
fides. Spes Charitas (que ad deū
ordinant. & ideo theologicē appel
lantur) Prudencia. Temperancia.
Iusticia + fortitudo. per quas ad se
ipsum & proximū homo ordinat.)
¶ Et est actus prudencie bonū eli
gere. Act⁹ iusticie recte facere. Act⁹
tēperācie nō impleri delicijs. Actus
fortitudinis. non dimittere bonum
agendum p angustijs & molestijs

quibuscūqz. Et dicūt he. iij. vtutes
cardinales. hoc est principales. qz i
istis. iij. plures alie sūt subiecte. de
quibus supradictū est in suo loco.

¶ Edmundus

Etem cōmoneant sacerdotes
mulieres pregnātes de paro-
chia sua. vt cū tempus partus in-
stare intellexerint. sibi pvideant q
aquā promptā & paratā habeāt p
partu. si imineat necessitas bapti-
landi. Et q ppter imminēs piculū
pſiteant sacerdoti. ne subito pccu-
pate nō possint cū voluerint copiā
habere sacerdotū.

¶ Stephanus

Resbyteroz. & ifra. ¶ Presen-
tis cōsilij diffinitione districte
durimus inuīgendū. vt rectores &
vicarij plebes sibi cōmissas pabulo
verbi dei. scōm qd fuerit eis inspi-

De officio Vicarij

ratus informare pcrent. ne canes
muti merito iudicent cū lattratu sa
lubri. a caulis dñicis lupoꝝ spūaliū
morsus nō expellūt. Illud etiā euā
gelij memoriter retinētes. q̄ in no
uissimo examine uisitatores infir
moꝝ. premio remunerabūt eterno.
quociens fuerint accersiti. celeriter
accedant & hilariter ad egrotos

¶ Idem Stephanus.

¶ Vm hostis. & ifra. ¶ Statui
mus. vt nullus epōꝝ puincie
nostre quemq̄ ad vicariā admittat.
Nisi velit in ecclesia (in qua ei vica
ria concedit) psonaliter ministrare
Ac talis existat qui infra breue tem
pus valeat in presbyterū ordinari.
¶ Qd si admissus fuerit aliquis &
noluerit in presbyterum ordinari.
vicarij beneficio spoliatur.

Quoniam autē et infra. ¶ Statuimus ut Vicario perpetuo ad minus redditus quinq; marcharū assignet. qui scz p quinq; marchis solet dari ad firmā vel possit. Nisi forte in illis partibus (Wallie) sit. in quibus ppter tenuitatē ecclesiarū minori stipendio vicarij sint contenti. ¶ Prouideat quoq; dyocesan⁹ eps pensata ecclesie facultate. utq; vicarius onera ecclīastica subire debeat an persona. aut ad ea simul debeat pferre uterq;. Prouiso tñ archidiacon⁹ loci siue ab illis aut altero eorum debeat pcurari. vna tñ pcuratore sit contentus. ¶ Stephanus
Statuimus auctoritate presentis consilij. ut prelati singuli elemosynarios honestos habeant. Et ut ipsi prelati iuxta aplm

De officio Vicarij

sunt hospicales. & ut horis compes-
centibus & pauperes audiendos. &
iusticiā exhibendā suam in publico
exhiberi presentia pcurant. & in p-
sonis ppijs pfectionibus audiēdis
interdū interline & penitentijs in-
turgendis.

¶ Bonifacius.

Item statuimus qd epi in suis
synodis & alijs cōuocationib⁹
& singuli archidiaconi in suis capi-
tulis. & capellani ecclesiarū parochi
alium in suis ecclesijs. ter in anno
denūcient omnib⁹ qui clericali pri-
uilegio gaudere voluerit. qd habitū
clericalem necnō coronā consuetam
patenter in locis debitis deferant
competentē. & maxime coram suis
ordinarijs. & in ecclesijs. & in cōgre-
gationibus clericorū.

¶ Robertus

De maiestate & obedientia.

Presbyteri & infra. **C**apella
 nis ad celebrandū in quacūq;
 ecclesia nostre puincie receptis. de-
 bet inuigi in virtute obedientie. ut
 sint p̄sentes ī dieb⁹ dñicis ⁊ festiuis
 ac alijs qñ ⁊ ubi matutine misse ⁊
 alie hore cū nota dicunt. canētes ⁊
 legentes psalmodisantes. sup qbus
 ab eis in populorū redemptione iu-
 ramentū recipi volum⁹ ⁊ prestari.
Ite presbyteros hui⁹ in amēto
 volumus astringi. q̄ rectoribus. vi-
 carijs ⁊ presidentibus ecclesiarū seu
 capellarū. in quib⁹ celebrauerūt. nō
 detrahent. sed q̄ eis humiliter pare-
 bunt. ⁊ debitā reuerenciā faciant ⁊
 impendant. **E**dmundus

Magna nobis ⁊ infra. **D**i-
 stricte p̄cipim⁹. quatin⁹ recto-
 res ⁊ vicarij ac alij eccliarū curati.

De treuga & pace

pacem (in q̄tū in eis est) cū om̄ibus
habētes. parochianos suos moneāt
ut in unitate fidei & pacis vinculo
vnū corpus sint in christo. Inimici
cias si exorte fuerint i parochijs. di
ligēter sedātes. amicicias copulan
tes. discordātes ad p̄cordiā reuocan
tes. & q̄tū in eis est nō p̄mittentes
q̄ sol occidat sup iracundiā paro
chianorū suorū. ¶ Stephanus

Quēz districtius duxim⁹ inhi
bendū. ne archidiaconi. vl̄ eorū
officiales. aut alij iudices pro bono
pacis. si qñ discordātes. se sibi iuicē
volūt p̄cordare aliqd exigāt. s; licē
cia petita liceat p̄tib⁹ a lite p̄ cōposi
tionē discedere qñcūq; voluerint. si
tñ lis cōposicōnē admittat. nec p̄p̄t
hoc penā aliquā eis iſligāt. nisi eis
de iniusticia actoris vl̄ rei cōstiterit

Liber **Primus**

(Stephanus in scilio Dron.)

(De Transactionibus.

Quoniam per aduocatos mul-
tociens matrimonia perturbant
Statuimus ut sententia lata p ma-
trimonio. aduocatus qui contra illa
steterit. hoc ipso per annum aduoca-
tione priuatus existat nisi iudex eum
in ipsa sententia propter iustum errorem
vel probalem ignorantiam expresse
habeat excusatum. **(Pecham.**

(De postulando.

Loces ad audiendum. & infra

Nullus decetero permittatur
aduocationis officium publice exercere
nisi prius ad minus per triennium au-
dierit ius canonicum & civile cum de-
bita diligentia. Huius autem rei fide
ubi nec de condigno apparet testis
monio. nec per facti euidenciam proprio

De procuratoribus

faciat iuramento **¶** Pecham

De procuratoribus

Aphorizanda & infra. **¶** Statui-
mus ut nullus Decanus seu
archidiaconus vel ei⁹ officialis. vl'
officialis epi sigillū suū alicui pro-
curatorio apponat. Nisi hoc ab eo
petatur publice in iudicio vel extra
iudiciū. ubi is qui procuratorē con-
stituit. & quem constat esse verum
dominū. presens psonaliter hoc re-
quirat. ut fraus quelibet excludat^r.)

¶ Quicūq; vero Decanus Archi-
diaconus. vl' eius officialis. vl' etiā
officialis episcopi ex certa malicia
contrariū fecerit. per triennium ipso
facto ab officio & beneficio sit sus-
pensus. **¶** Quicūq; etiā aduocat⁹
factum vl' fallum pcuratoriū fieri
pcurauerit. suspensus sit p triennium

ab officio aduocandi. & inhabilis sit
ad beneficiū ecclesiasticū obtinendū
Qd si sit vxoratus aut bigamus.
excomunicacōi subiaceat ipso facto
Et quod per talem fictū vel falsū
pcuratorem actum fuerit vel pcur
ratū. modis omnibus p infecto res
putetur. Procurator autē ipse coctus
falsitatis intentator. ab omni actu
legitimo ppetuo repellatur. Et hi
omnes nihilominus si sup hoc con
uicti valeant parti lese ad interesse
& restituenda damna oia teneant

Explicit apparatus Primi libri

Incipit liber Secundus

**Stephanus Archiepiscopus
In concilio Dronien. primo**

De Judicijs

In causis. & infra. ¶ Statui-
mus ut decani rurales nul-
lam causam matrimoniale
de cetero audire presumant. sed earum ex-
aminatio non nisi discretis viris com-
mittatur. quibus assidentibus si con-
modo fieri poterit. postmodum pronun-
tietur sententia. ¶ Pechari

Quidam ruralium & infra. ¶ Sta-
tuimus ut nulli tradatur cer-
tificatorum. vel alias concedatur sub
sigillo alicuius Decani ruralis de-
signatum. Nisi prius in aliquo die
solemni. intra missarum solennia
in ecclesia. ubi citatus fouet larem
vel amplius conuersatur. publice re-
ctetur. Hoc adiuncto moderamine
ut citatus sufficientes habeat indu-
cias. ut die & loco sibi prefixis. com-
petenter valeat comparere.¹

C Quod si aliquo casu tantum tempus
arret. qd dilationi locus non pateat.
citatione facta publice coram testibus
detur certificatorium in ecclesia. vel in
vno loco publico. coram testibus fide
dignis. ita qd dies citationis et locus
in ipso certificatorio exprimat. Et
sic nullo modo certificatorum ante
citationem factam. Et hoc iurent
Decani rurales fideliter se facturos
in episcopali synodo omni anno.

Symon Mepham

Item omnes illi. et infra. **U**t
immunitatis ecclesiastice vi-
olatores. qui videlicet de domibus. ma-
neriis. grangiis. aut alijs locis ad
Archiepiscopos. episcopos. vel alias personas
ecclesiasticas pertinentibus quicquid pre-
voluntate aut promissione dominorum
vel eorum qui sunt huiusmodi rectorum custodes

De Judicijs

deputati. abstrahere cōsumere con-
tractare de presumptis. abstrahi
consumi vel cōtractari fecerint. seu
hmoi abstractionē consumptiones
vel contractionē suo nomine. vel a
familiaribus suis factā. ratam ha-
buerit. occasione difficultatis cita-
tionis eorūdem nō evitēt. sicut plu-
ries fieri consuevit. ne cōtra eos ea
occasione pcedi valeat. ut deberet
de fratꝝ nostrorꝝ & totius p̄siliꝝ con-
sensu & assensu decernim⁹. quēcūq;
violatorem hmoi. si psonaliter in-
veniri & tute adiri valeat. psonalit̄
fore vocandū. Si vero nō inveni-
ri vel nō tute adiri valeat. tunc in do-
milio. (si quod habeat. citari tute
quo possit. Si vero in domicilio qđ
habet. citari tute nequeat. tūc in ec-

D

Liber **Secundus.**

clesia parochiali ipsius domicilij.
vel si nullū habeat. vel non constet
eum habere domiciliū. tunc in ec-
clesia cathedrali loci. quo immuni-
tas ecclesie dicitur esse lesa. & nichilos-
minus in ecclesia parochiali eiusdē
loci (si tute fieri possit) citationem
decernimus fore faciendam huius.
quam citationē in domicilio. v. in
ecclesia publice ut premittebat facta
volumus nō solū in casibus supras-
dictis. sed etiā in omnibus casibus
constitutionis dñi Octoboni. quon-
dam aplice sedis legati in Anglia.
que incipit. (Ad tutelam sic artari
citatum. ac si esset per citationē plo-
naliter apprehensus. Eiusdem quia
citationis virtute contra eum posse
procedi ad omnem effectū ad que
posset. ac si citac^o psonalit^r extitisset

De Judicijs

Prefatos etiā & quoscunqz alios ecclesiastice libertatis seu immunitatis violatores. decernimus i loco delicti. etiam ibidem nō inueniant tam ex officio iudicis q̄ ad partis instanciam cōueniri. **D**eꝝ autem huiusmodi violatores ecclesiastice libertatis seu immunitatis iueniri seu tute adiri valeant. domiciliū vꝛ habeant vel nō. volumus in dubio stari certificatorio illiꝝ cui mādaꝝ citacio faciēda. Et vt in premissis casibus & alijs iusticiā debitam facilius assequantꝛ. districte hoc approbante ꝑꝛisio generali. precipimꝝ. vt omnes iudices ordinarij nostri Cantuarienꝛ. provincie seinuicē sine aliqua difficultate iuuent. in citacōibꝝ & executionibꝝ faciendis. ac quibꝝ cūqz mandatis licitis exequendis.

¶ Johannes Stratforch

Arcuſis & infra. **¶** Item quia
Epilcopi & archidiaconi & eorū
officiales eorūq; cōmiſſarij. citacio
nes primarias pro conectionib⁹ de
linquentiū fieri p rectores vicarios
ſeu parochiales ſacerdotes. deman
dant. iſtis frequēter imponitur. q
ſup his quibus fit citatio. confeſſio
nes citatoꝝ occultas. in foro anime
eis factas peruerſe reuelant. Quas
propter in ipſos ſcandalizant tur
piter. & illis extūc parochiani potā
rēnuūt confiteri. **¶** Statuimus q
hūmōi citationes primarie dictoꝝ
ordinarioꝝ fiende auctoritate p rec
tores ut alios predictos decetero nō
mandent. ſed fiant p officiales ap
paritores decanos aut alios mini
ſtros eorūde. **¶** Si vero huiusmodi

De foro competenti.

citaciones primarie rectoribus dica-
rijs aut presbyteris demandentur.
ipsi sup his parere minime teneant.
sed citaciones ipse primarie facte p
eos. ac exinde consecute censure vel
pcessus. sint ipso iure irriti & inanes

Bonifacius Archieps

Ontingit aliquādo q̄ clerici
sine delictu personarū. q̄q̄ in
facto nō fuerint deprehensi nec cō-
uicti tanq̄ facinorosi. v̄l suspecti de
crimine seu delicto vel iniuria per-
sonali. capiunt per potenciā laicale
& in carcere detrudunt. nec reddūt
ordinarijs eos requirentibus. scdm
canones libere iudicandi. Et si cle-
rici quibus crimina imponūt corā
iudicibus secularib⁹ vocati nō com-
paruerint. foras bāniūtur a regno
Quia vero in hoc libertas eccle-

Liber **Secundus**

siastica pfundit. cū clericus a laico
iudicat. ¶ Statuim⁹ qd si clerici sic
capti noti fuerūt. & hoc est capiētes
iplos & etiā detinētes. & ptra requi
sitionē ordinariorū reddere reculan
tes. p locoꝝ ordinarīos publice excō
municati nuncient. ¶ Loca etiā in
quibus detenti fuerint. & terra capi
entiū & detinentiū supponant eccle
siastico interdīto. donec ordinarīis
eoz reddant. & sup hmoi excessu sa
tisfecerint cōpetenter. ¶ Illi autē
qui eis taliter falsa crimina impo
suerūt. seu maliciose pfixerūt comē
ta vl fraudes. pp̄t que capti fuerūt
& iuste detenti. excōicati sicut nūci
entur Cū sint excōicati auctoritate
cōsiliij Droñ. iplo facto. ¶ Clerici
vero vagi & ignoti capti ex causis
aliquib⁹ & detenti. si i possessione cle

De foro competenti.

ricatus inuenti fuerint. p locor or
dinarios requirant a dño rege. vel
ab eo qui habet potestatem reddendi
eisdem. vt ipsos restituat p ecclesiam li
bere iudicandos. Et si denegent pce
dat ptra resistentes & detentores p
penas superius recitatas. ¶ Qd si
clerici redditici p trālgressiōe aliqua
psonali. amerciati fuerint a iudice
seculari. prelati hmoi ad amercia
menta exoluēda p̄dictos clericos nō
pellāt. cū a nō suis iudicib⁹ fuerit
condēnati. Et si ppter hoc p̄latos
distringi aut attachiari ptingat. se
defendāt ptra hmoi attachiatiōes.
vl̄ districtiōes p remedia antedicta
¶ Idem fiat quocienscūqz fuerint
amerciati viri ecclesiastici per iudi
cem secularē p his que ad forū eccle
siasticū mere pertinere noscuntur.

Idem. In dioc. Norwycen.

Circumspecte agatis. & infra.
De negotio tangente Norwycensem ep̄m & eius cler. non puniendo eos. si placitū tenuerint de his que sunt mere spūalia. videlicet de correctionib⁹ quas prelati faciūt pro mortali pctō. ut puta p fornicatione. adulterio. & h̄mōi. p quibus aliquñ infligit pēa corporalis. aliquñ pecuniaria. maxime si p̄ictus fuerit liber homo. **I**tem si prelatus puniat p ecclesia nō facta. cinetorio nō clauso. ecclesia discoopta. v̄l nō decenter ornata. In quib⁹ calib⁹ nō potest infligi pena alia q̄ pecuniaria. **I**tem si rector petat a parochianis suis oblationes. vel decimas debitas vel p̄suetas. vel si rector contra aliū rectorem agat de

¶ De foro competenti

decimis maioribus vel minoribus.
dūmodo nō petatur quarta bonorū
alicuius ecclesie. ¶ Item si rector
petat mortuarium in partibus ubi
mortuariū dari pluenit ¶ Item si
prielatus alicui⁹ ecclesie. vel aduoca-
tus petat a rectore pensionem sibi
debitam. nam oēs pensiones hmoi
petende sunt in foro Ecclesiastico:
¶ De violencia etiā manuū inter-
tione in clericū. & in eā diffamati-
onis placitū tenebit i curia cristia-
nitatis. dūmodo ad correctionē pec-
cati agat & nō petat pecunia

¶ Johannes Stratford

Derum inualescens malicia. i
infra. ¶ Cum nostre puincie
nōnulli. alijs malignari conantes.
breuia regia de compoto seu trans-
gressione. vel alia ptra illos quibus

nocere desiderant. ad extraneos comitatus. in quib⁹ sui nūq̃ fuerunt aduersarij. nec p̃traxerūt vel deliquerūt ibidē bona ne administrauerint inibi. cuiuscūq; fraudulenter & maliciose impetrare presumunt. & adeo p̃tra eos ignorātes clam p̃sequūtur i illis. q̃ ut legant^r vel foris banniūtur de regno. Unde cū processus & sententia p̃tra ignorantes & taliter i defensos habiti a iure merito reprobent^r. nec sic malicijs hominū indulgendū. ¶ Statuimus ut quicūq; clerici vel laici i nostra prouincia talia surrepticie fraudulenter vel maliciose decetero ut premititur impetrātes & p̃sequentes facientes & p̃curātes. leu ad ea impendentes scienter. cōsiliū auxiliū vel fauorem. aus ea rata habentes

De foro competentis

suo nomine facta. maioris excommu-
nicationis sententiā incurrūt ipso
facto. **Eodem**

Arcuſſis & infra. **Considerā**
tes ex eo q̄ quidam episcopo-
rum. archidiaconoz & aliorum or-
dinariorū officiales. sua consistoria
ſeſſiones & capitula de tribus i tres
vel de quattuor in quattuor ſeptis-
manas. annis ſingulis celebrantes
per varia loca ſuarū iurisdictionis
& decanatuū noſtre prouincie illuc
frequenter quo victualia venalia
cum difficultate obtinere valeant
declinantes rectores & vicarios ec-
clesiarum in locis quibus huiusmo-
di ſua celebrant conſiſtoria. ſeſſio-
nes ſeu capitula vñ vicinis ſimilib⁹
ſumptib⁹ onerant exceſſiue ac ſcan-
dala & calūnie materiā ſulcitant eo

gravius. Qd si per rectores & vica-
rios ecclesiarum hmoi splendide non
procurent ad dotum ipsos laboribus
verantes. quesitis colorib⁹ & causis
confictis. infestant graviter & mo-
lestant. Propter que & alias iustas
causas. presentis statuim⁹ declara-
tione scilicet. qd hmoi pistoria singu-
la. sessiones & capitula in locis iur-
isdictionum & decanatum predictorum
magis insignibus. vel saltem in qib⁹
victualia communiter valeant inue-
niri venalia decetere celebrentur.

Adqz officiales & ceteri ordinariorum
ministri. suorum sumptibus dominorum
tam in hmoi celebratiōe pistoriorum
sessionum & capitulorum. qm in alijs acti-
bus. quos pro suis exercet dominis
faciunt que incumbunt. ¶ Citationes
aut ad pistoria. sessiones & capitu-

De ferijs.

a huiusmodi. i. alijs locis q̄ exp̄ssis
superi us celebrāda. & p̄cessus quos
in eis p̄cigerit impoſter fieri. Ipſo
iure decernimus fore nullos. ac of-
ficiales p̄dictos p̄ ſuor̄ dominor̄
expediendis negocijs. ſumptus a di-
ctis ſubditis exigentes. ſeu ipſos oc-
caſione nō preſtationis ſumptuum
h̄mōi infeſtātes. eo ipſo ab officio
& ingreſſu eccleſie ſuſpenſos volu-
mus remanere. ¶ Mepham.

Arimaz ſaluti proſpicere cu-
pientes. initium ordinur de
fontibus ſaluatoris. ¶ Statuimus
itaq; & ordinam⁹ vt dies illa ſācta
paraſceues. qua ſaluator dñs n̄r Je-
ſus chriſtus. pro ſalute hominū pre-
cioſam anīmā ſuā poſt multa fla-
gella poſuit in cruce. ſcōm ritū ec-
cleſie i lectione cū ſilencio. in orōne

cum ieiunio. in compunctione. cum
lacrhythmis festiue celebret. ¶ Aucto-
ritate etiā presentis p̄siliū distric-
tē inhibemus. ne decetero quispiā ser-
uilibus ipsa die intendat operibus
vel queuis alia exerceat que a pie-
tatis cultu fuerint aliena. per hoc
tamen legem pauperibus nō impo-
nimus. nec diuitib⁹ phibem⁹. quin
ad agriculturā pauperū promouen-
dam. suffragia cōsuecta. charitatis
intuitu subministrent. ¶ Idem

Ad hec ¶ Quia inter omnes
sanctos memoria beatissime
virginis Marie matris domini eo
frequentius agitur atq; festamus.
quo maiorem graciā apud deum.
qui eius conceptionē predestinataz
ad vnigeniti sui. temporalē origi-
nem ⁊ omniū salutem veraciter or-

De ferijs.

dinavit. creditur inuenisse. ut p hoc salutis nostre. Quis remota primordia in quibus deuotis occurrit men- tibus spiritaliū materia gaudiorū deuotionū omnibus augeat & salu- tem. Venerabilis Anselmi predeces- soris nostri. qui post alia quedā an- tiquiora solemnia. conceptionis so- lemne superaddere dignum duxit vestigijs inherentes. ¶ Statuimus & firmiter precipiendo mādamus. quatinus festum conceptionis pre- dicte in cunctis ecclesijs nostre Can- tuariensis puincie. festiue & solēni- ter decetero celebretur.)

¶ Idem Symon Mepham

¶ scripturis : infra. ¶ De fra-
trum nostrorū consilio. Dies
festos presentibus inserere duxim?
(quibus ab vniuersis seruilibus

operibus etiam reipublice vtilibus
per nostrā Cantuariē. puīciam
fuit rationabiliter abstinentium.)

¶ In primis sacz diem dñicū ab
hora diei sabbati vespertina incho
andū. nō ante ipsam preueniendo.
ne iudaice p̄fessionis participes vi
deamur Quod etiā in festis q̄ suas
habent vigīlias obseruet. **¶** Item
festū Natiuitatis dñi. Sanctonum
Stephani Johannis euangeliste.
Innocentiū. Thome martyris. Cir
cūcisionis dñi. Epiphanie dñi. Pu
rificationis beate Marie virginis.
Sancti marthie apostoli. Annūcia
tionis beate marie. Pasche cum tri
bus diebus sequētib⁹. Sācti marci
euāgeliste. Philippi & Jacobi apo
stolor. Inuentionis sancte crucis.
Ascensionis dñi. Penthecostes cuz

De ferijs.

tribus diebus sequētib⁹. Johānis
baptiste. Petri & Pauli apostolorū.
Translationis sancti thome mar
tyris. Sancte marie Magdalene.
Jacobi apli. Laurencij martyris.
Assumptionis beate marie. Sancti
bartholomei. Natiuitatis Marie.
Exaltationis sancte Crucis. Sancti
Mathei apli & euangeliste. Sancti
Michaelis. Sancti Luce euāgeliste
Symonis & Jude aploꝝ. Omnium
sanctoꝝ. Sancti andree apli. Sancti
Nicholai. Conceptionis beate marie
Sancti thome apli. Solēnitas de
dicationū ecclesiarū parochialiū. &
sanctoꝝ in quoz honore ecclesie pa
rochiales dedicant. Alia festa que
in singulis diocelib⁹ dicte pūcie
p locoꝝ ordinarios ex certa scientia

E

peculiariter inducuntur & infra.

Reliquis enī sanctorū festiuitati-
bus impune poterint opa fieri con-
suetā. ¶ Henricus chychele

Inestabilis & ifra: ¶ Nos qui
dei laudē in sanctis suis i q̄b⁹
gloriosus existit. i nra puincia cu-
pim⁹ ampliari. regijs & regni intro-
itū ad hoc hortatib⁹ excitati. cōfra-
trūq; nostrorū & cleri prouincie nre
ductis plilij. quinimo & nri puin-
cial plilij robore ac decreto suffulci
antiquorū patrū pia erga sāctos dei
deuocōis affectū psequētes. festū bē-
georgij martiris sub officio duplici
& ad modū maioris duplicis festi-
tā p clericū q̄ p populū dicte puicie
vniuersas ecclesias eiusdē de exp̄sso
plensu nrorū fratū cleri aūdicti. vo-
lum⁹ statuim⁹ & p̄cipim⁹ ānis sin

¶ De ferijs.

gul' ppetuis futuris tpi⁹ solēniter
celebrari. & in iplo festo ab oī seruili
opere p oēs ciuitates & loca ipsius
pūncie. sicut & put in festo Natal'
dñi p̄cipim⁹ feriari. quo magis in
iplo festo plebs fidelis ad ecclesias
pueniant. deū laudēt. & ipsi⁹ & oī
beatorū patrociniā deuot⁹ iploret.
& p rege ac regni salute instent fre
quenci⁹ & exorēt. ¶ Ad hec dicti p
uincialis p̄siliū auctoritate decerni
mus & statuimus p p̄ntes. q̄ festa
scōz dauid & Cedde epōz & wene
fride virginis decetero p totā pūn
ciā nostrā aīdiciā suis tpi⁹. videlz
sci dauid primo. sci Cedde secundo
mensis marcij dieb⁹. wenefride aīc
tercio die Nouēbris cum regimine
chori & nouē lectionib⁹ ppetuis futu
ris tēporib⁹ etiā celebrent. B ij

Idem Henricus.

Anglicane prouincie. & infra.
De fratꝝ nostrorꝝ & cleris:
in presenti ꝑcilio presentiū. volun-
tatibꝫ & assensu. & nichilominꝫ ad
christianissimi principis & regis nr̃i
instanciā specialē. sanctissimi con-
fessoris & pontificis Johānis de be-
uerlaco. memoriā ubiqꝫ ꝑ nostram
prouinciā votiuis & deuotis affectibꝫ
durimus exaltandā. ¶ Statuimꝫ
igitur. & de fratꝝ nostrorꝝ ꝑsilio et
assensu. ꝑ ꝑpetuis futuris tēpori-
bus ordinamus. qꝫ festū depositiōis
dicti sancti (quod septimo die maij
videlꝫ in crastino sancti Johannis
āte portā latinā dinoscit ꝑtingere)
ad modū festi vnius ꝑfessoris & ꝑ-
tificis. paschalis temporis cū regi-
mine chori. scōm vsum Sax ecclie

¶ De ferijs.

p̄ prouinciā nostrā antedictā. futu-
ris tēporibus ppetuo celebret̄. ¶ De
terū qz in festo translationis eiusdē
(qđ. xxv. die mensis Octobris etiā
annuatim ptingit) de sanctis Cris-
pino & Crispiniāo. scđm vsū Sax-
ecclie cōsueuit quasi p oēs ecclesias
prouincie p̄dicte celebrari & seruiciū
fieri ab antiquo. Ne vnus festi in-
tductio. diminutio alteri⁹ existat
sed magis sub vna celebritatis leti-
cia. dicti martyres vna cū prefato
p̄fessore olimpico pariter honorent̄
De frat̄z nostror̄ & cleri predicator̄
plensu vnanimi. Statuim⁹ decer-
nimus & ordinam⁹. qđ decetero sin-
gulis annis. dictus dies. xxv. mēsis
Octobris vbique p prouinciā p̄dictā
cū. ix. lectionibus celebris habeatur
Quar̄ tres prime erūt d̄ pprietate

sanctorum Crispini & crispiniani. tres
medie de translatione sancti Johannis
Euangelium plurimorum martyrum cum
seruicio secundum vsum Sarum in talibus
fieri soluto. ¶ Stratford.

¶ De sequestrationibus.

Requens peruersorum. & infra.

¶ Presentis statuimus deliberatione scilicet quod in puincia nostra.
violatores sequestrorum per episcopos aut vicarios suos generales ipsorum de officialibus ex causis iustis & veris in bonis ecclesiasticis. aut alijs in casibus a iure promissis interpositorum. post & contra publicationem debite factam in locis quibus bona sic sequestrata consistunt maioris excoicationis sententiam ipso facto incurrant. ¶ Si tamen a sequestro fuerit appellatum. & appellatio legitime persecuta. ea preedite

De sequestrationibus.

possessores bonorū sequestratorū &
aliij libere & impune vñant eisdem

¶ Stephanus Droñ. primo.

¶ De presumptionibus.

M Lepia & infra. **¶** Inhibem⁹
ne quis ecclesie sue renūcians
a sibi substituto recipiat vicariam
eiusdē. cū vehemēter possit p̄sumi.
q̄ talia fiūt p̄ illicitam pactionem.
Qd si secus ab aliquo presumpt⁹
fuerit. ille vicaria & alijs psonatu
p̄iuentur. **¶** Idem.

P Resenti statuto diffinim⁹. vñ
episcopus ab eo qui p̄sentatus
sibi fuerit. recipiat iuramentum. q̄
p̄pter p̄sentationē illā neqz p̄misit
neqz dederit p̄sentati. nec aliquā
p̄pter hoc inierit pactōnē. maxime
si p̄ntat⁹ ipse sup hoc suspect⁹ fore
verisimiliter videatur

Bonifacius Archiepus

A Venit. & infra **Statuimus**
ut laici ubi de subditorum pecca-
tis & excessibus corrigendis per platos
& iudices ecclesiasticos inquiratur.
ad prestandum de veritate dicenda iu-
ramentum. per excommunicationis sententias
(si opus fuerit) compellantur. **I**mp-
edientes vero ne huiusmodi iuramentum
prestatum per interdicti & excommunicationis
sententias arceant. **Wynchellsee**
Presbyteri stipendiarii & infra
Presbyteri predicti die dominica
vel festiva. post admissionem suam
iurabunt coram rectoribus. vicariis. vel
eorum vicem gerentibus. intra missarum
solennia. alioquin coram locorum ordina-
riis. apertis coram ipsis sacrosanctis
& inspectis. quod ecclesiis parochialibus
in quibus divina celebrant. earumque

¶ De Iureiurando.

rectoribus. vicarijs. ac ipsorum loca tenentibus. vel eis quorum interest) nullum omnino inferant damnum seu preiudiciū. circa oblationes. porciones. obventiones. denarios perquisitos. tricenaria. seu iura quocūque. quocūque nomine censeant. Immo (quod tamen in eis est) eisdem seruabunt indemnes in promissis & singulis promissorum ¶ Surent etiam specialiter dicti sacerdotes. quod odia scandala. rixas & contentionem inter rectorem & parochianos nullo modo suscitabunt. aut aliquo modo fouebunt sed quatenus in eis est. concordiam nutriant & seruabunt inter eosdem. ¶ Volumus insuper ac firmiter iniungendo mandamus. quatenus presbyteri supradicti. diuina non presument in ecclesijs seu capellis hominum celebrare. priusquam presbiterint sub for

ma predicta iuramentū. Si tamē
rectores vel vicarij aut ceteri supra
dicti voluerint sic iurari decernen-
tes. q̄ si qui presbyteri huiusmodi contra
prohibitionē hanc i loco sic eis inter-
dicto celebrare p̄sumpserint. eo ipso
irregularitatē incurrať. preter alias
penas quas canones sacrarū consti-
tutionū violatorib⁹ ordinant infli-
gendas ¶ Qd si predicti capellani
sic vt premittit iurati coram iudice
competenti sup violatiōe iuramēti
huiusmodi p probationes legitimas fue-
rint cōuicti. aut sup hoc diffamati.
se purgate nequiverint oīno anno
ueātur. & tanq̄ per iuris interdīcat
eis diuinorū celebratio in provincia
nostra. donec cū eis sup hoc canonice
fuerit dispensatū. & infra. Dicti
vero rectores vel vicarij seu eorum

¶ De appellationibus.

loca tenentes. debent benigne reci-
pere eorū iuramēta p̄dicta. & de pre-
missis & alijs ī hac statutis. habebūt
copiā conscriptā in ecclesijs suis

¶ Johannes Stratford

¶ De appellationibus.

¶ Requens peruersorū. & infra.

¶ Si ab interpolitiōe sequestri
fuerit appellatū & appellatio legi-
time p̄secuta. ea pendente. possessō
res bonorū sequestratorū & alij libere
& impune utantur eisdē. **¶** Mephā

¶ N cōsilio Droñ. quoddā dicit
emanasse statutum. quo inter
cetera prohibetur. q̄ a nullo grauā
mine iudiciali ante diffinitiuā sen-
tenciā friuole appelletur. Quodqz
omnes aduocati & procuratores il-
lius consistorij ad obseruationem
(huius statuti astringi

debeant vínculo iuramenti. & alijs
in ipso statuto p̄t̄is(si p̄tra illud
venerint affligendi.) ¶ Nos h̄m̄i
statutū qđ si colore verborū sup̄ficia
liter pallietur) ad auferendū tñ op
pressis. appellaciōis remediū extitit
realiter introductū. Et quicquid ex
eo vel ob id fuerit subsecutū penit̄
reprobamus. Et omēs illos qui ad
h̄m̄i obseruationē statuti p̄stiterit
iuramentū. absolui⁹ ab eodem

¶ **Explicit Liber secundus.**

¶ **Incipit Liber tercius**

¶ **Stephanus. Dronien. primo)**

U ¶ clericalis ordinis honor
debitus obseruet. presentis
consilij auctoritate decerni
mus. vt tā Archidiaconi q̄ decani.

¶ De vita & honestate clericorū

& omnes alij in personatibus & dignitatib⁹ p̄stituti. Item oēs decani rurales & p̄sbyteri decenter incedant. in habitu clericali: & cappis clausis utant. Idē quoq; obseruēt officiales ipsorū archidiaconorū cū fuerint in p̄sistorio. Et nec ipsi nec alij clerici comam nutriant. sed honeste tonsi & coronati cōuenienter incedāt nisi forte iusta causa timoris exigerit habitum transformari

¶ A crapula quoq; ebrietate: & alijs que honestatem eorū deformāt. oēs oīno clerici abstineāt & vigilanter.

¶ Ad hec oīa studiosius obseruāda scdm formā generalis p̄slij. a suis superiorib⁹ districtius cōpellant.

¶ Johannes Perham

Quāuis religiōis. & infra **¶** Statuto adherentes dñi odoboni

quōdam in anglia apostolice sedis
legati. Ordinamus & districte pre-
cipimus. ut quilibet clericus consti-
tutus in sacris ordinibus. vestē ex-
teriorē gerat dissimilem militari
vel laicali. ut postea antea & postea
rursus. nō byrratā vel saltē ex forma
sua militari vel laicali cōgrua ho-
nestate dissimilem. ¶ Et qui secus
facere p̄sumpserit q̄diu forme con-
trarie habitū tulerit ab ingressu ec-
clesie suspendatur ¶ Et q̄ p̄dictus
legatus contra clericos portantes
infulas aut tenas corā prelatis aut
corā populo publice deferentes sta-
tuit. Ut si moniti minime se emen-
daverint. ipso facto ab officio sus-
pensionē incurrāt. In qua si p̄ tres
menses p̄stiterint. extunc a beneficio
sint suspensi. a qua suspensione ab

¶ De vita & honestate clericorum

solui nequeant. nisi data sexta pte
ecclesiasticorum bonorum suorum p man⁹
eporum pauperibus eroganda. nihilominus
penis alijs puniendi ad arbitrium prelatorum. ¶ Nos huiusmodi
statutum aduertentes modice efficacie
hacten⁹ existisse. pro eo qd minores
prelati huiusmodi clericos monstruolos
monere non audeant propter quod i
penas a deo legato statutas videntur
pulillam inicitat sue merito incidisse
et raro clerici huiusmodi episcoporum
corporum aspectibus se repraesentant.
¶ Statuimus vt si monitoe cessante
cu clericos iuris ignorancia non
excusat predicti clerici sue pteruie merito
quocienscuqz publice coram populo
vel prelatibus huiusmodi infulas
portauerint nisi forsan iuuenire penas
omnes incidant supradictas.

Mandantes insup vt impoſtea
de talibus p decanat⁹ ſingulos fiat
inquiſitio ſpecialis. Et cuiuſcunqz
ſint grad⁹ vel excellēcie. ptra ipſos
in forma canonica procedatur.

Johannes Stratford

Exterior habitus & ifra. **H**oc
ſacro approbāte pſilio ſtatui
mus & precipimus. q quicūqz obti
nētes beneficia eccleſiaſtica noſtre
prouincie in ordinib⁹ ſacris potiffi
me pſtituti. veſtes & tonſurā cleri
cales deferāt. ſuo ſtatui cōpetentes

Si qui aut clerici noſtre puincie
publice incedentes in ea veſte ſupe
riori breui. aut ſtricta notabilit^r. aut
cū longis & latis exceſſiue manicis
cubitis circūquaqz non tēgentibus
ſed pendulis crinibus. inſonſis bar
bis de plixis. aut anulis ſuis vtāt

De vita & honestate clericorum

digitis publice. alijs q̄ quibus rōne dignitatis & honoris hoc congruit. seu in premissis. vel a aliquibus premissorum superius expressatis excesserint. nisi infra sex menses a tēpore commissi excessus hmoi moniti se correperint. & effectualiter hmoi dimittant excessus. ecclesiastica habētes beneficia. post predictorum lapsus terminorum sex mensium. ipso facto ab officio suspensionem incurrant. In quali p̄ tres menses sequentes steterint. a suis tūc beneficijs extūc nulla requisita monitione alia. sint ipso iure suspensi. Nec extūc p̄ suos diocesanos (quibus eorū absolucōne presentis auctoritate plij reseruamus) prius ab hmoi sentencijs absoluant. q̄ quintā partē prouentuum

f

vnus anni suor beneficior ecclesi
asticor persoluant. per dyocesanos
episcopos. in quor diocelibus hmoi
beneficia obtinent. pauperibus in
locis beneficior suor degerentibus
infra tres menses post. modū fides
liter erogandā. Et si suspensionib⁹
huiusmodi durantibus diuinis. seu
administrationibus dictor benefi
ciorum se ingesserint vel miscuerit
sicut prius. extunc dictis beneficijs
sint eo ipso priuati. ¶ Nō benefici
ati vero clerici publice & cōmuniter
p clericis se gerentes. si in predictis
excesserint. vel eorū aliquibus. nisi
moniti infra sex mensū spaciū se
conexerint cum effectu. eo ipso sint
inabiles per quatuor menses ad be
neficiū ecclesiasticū obtinendum

¶ De vita & honestate clericorum

¶ Et preter hec in vniuersitatibus dicte puicie studio litterarum vacantes & p clericis se gerentes si se a premis effectualiter nō abstineāt ad quoscūq; grad⁹ ecclesiasticos & honores in ipsis vniuersitatibus ipso facto reddant inabiles. donec suis moribus atq; gestu maturitatē exhibeāt honestis scolari⁹ cōpetentē saluis penis alijs edictis ptra hmoi delinquent. ¶ Presenti tamē constitutione nolum⁹ phibere qm clerici apertis & patentibus super tunicis vel alias mensalibus nuncupatis. cum manicis competentib⁹ locis & temporibus oportunis. ac etiā itinē rantes p eo dūtarat tempore. quo per patriā iter faciūt breues & strigas vestes sibi assumere. & illis vti valeāt. prout eis videbit expedire.

Dez cū fronte libera ceteros redare
guere nequeant epi. si seiplos & do
mesticos pprios nō corrigant i hac
parte. ¶ Statuimus q̄ epi puincie
venustatem in consuris. vestibus &
ceteris supradictis obseruēt. & a suis
clericis cōmensalib⁹ faciant obser
uari. ¶ Stephanus Droñ.

¶ De cohabitatione cle. & mu.

¶ Clericalis ordinis. & infra.
¶ Clerici beneficiati aut i sa
cris ordinibus p̄stituti in hospicijs
suis publice tenere p̄cubinas nō au
deant. Nec etia; alibi cū scandalo
accessum publicuz habeant ad eas
¶ Si forte eoz p̄cubine monicōne
publice premissa. ab eis nō recesser
int. ab ecclesia dei quam sic infas
mare presumūt expellant. nec ad
mittāt ad ecclesiastica sacramēta.

¶ De clericis coniugatis.

Et si nec sic duxerint abstinedum.
excoꝛcacionis mucrone percellant &
tūc demū ꝓtra eos inuocet brachiū
seculare. ¶ Iplos autē clericos per
subtractionē officiꝝ & beneficiꝝ & ca
nonica monitione ꝓmissa volum⁹
coherceri. ¶ Ricardus

Si qui clerici infra subdiacono
natum ꝓstituti matrimonia
ꝓtraxerint ab vxoribus suis (nisi de
cōmuni ꝓsensu ad religionē trālire
voluerint. & ibi in dei seruiꝛio ꝓma
nere) nullatenus separent. sed cum
vxoribus viuētes ecclesiastica be
neficia nullo modo ꝓcipiant. Qui
autē in subdiaconatu vel supra ad
matrimoniū cōuolauerunt. mulie
res renuentes & inuiscas relinq̃ant.

¶ Henricus Chycheley

¶ De clericis coniugatis.

Quoniam ex eo quod clerici coniugati
bigami necnon laici iurisdic-
tionem ecclesiasticam exercere. ac de cri-
minibus ad foras. et coercionem ecclesie
pertinentibus. interdum suo. interdum
sub alieni nominis umbra seu velamine
investigare et inquirere ea que pur-
gare et corrigere. ac excommunicationis
litteras et suspensionum decernere
plurimum ac negotiorum correctionum
hominum scribere et registrarum ac registro-
rum eorumdem custodes existunt. Non
modicum patiatur ecclesia scandalum
ac ecclesiastica vilescat auctoritas
pariter et censura. Nos igitur huius-
modi scandalis occurrere volen-
tes. et ecclesie honestati decorique pro-
videre cupientes. sacrorum inuitando
vestigia canonum. presentis auctori-
tate consilij ordinamus et statuimus.

De clericis coniugatis.

¶ nullus clericus coniugatus. biga-
mus siue laic⁹. quouis exquisito co-
lore. sub suo vel alieno noie. infra
nostra Cantuariensem puinciam.
de cetero iurisdictionē spūalem ex-
erceat qualemcunqz. Nec in causis
correctionū (scilicet cū ad correctionē
anime. vel ex officio iudicis proce-
ditur scriba. aut registrarius aut re-
gistri correctionē huiusmodi custos
quomodolibet existat. Qd̄ quicūqz
ordinarius episcopo inferior seu iu-
risdictionē obtinens ecclesiasticam
clericū coniugatū laicum vel biga-
mū ad premissa vl̄ eorum aliquod
assumere vel recipere. vl̄ post duorū
mensium spaciūz. a tempore publi-
cationis huiusmodi constitutionis
in officio iurisdictionis huiusmodi
(tolerare sciēter. seu retinere

presumpserit. vel admissum vel im
postez admittēdū realiter nō amo
uerit. penam suspensionis ab exer
cicio iurisdicciōis huiusmodi tollerate sci
enter. necnō ab ingressu ecclesie in
currat ipso facto. ¶ Citaciones in
super processus siue actaqz gesta
quecūqz. per eosdem clericos coniu
gatos laicos siue bigamos habita
siue facta in premissis: vel aliquo
premissoz per modum superius ex
pressatum. sint nulla casta irrita &
inania ipso iure. ¶ Idemqz clerici
coniugati. bigami siue laici pmissi
vel eoz aliqui. contra phibitionem
consilij se ingerentes sententiā ma
ioris excoīcaciōis incurrāt ipso facto

¶ Stephanus. De con

Statuimus. & infra. ¶ Epi i
ecclesijs cathedralibz residere

¶ De clericis non residentibus.

procurent. in aliquibus maioribus
festis. & saltem i aliqua parte qua-
dragésime. prout aie sue salutis vi-
derint expedire. ¶ Idem

Quoniam hostis antiquus & infra.
¶ Solerter cauendū est ne ca-
libus cura gregis dñici cōmittatur
qui aut negligūt aut ignorāt custo-
die sibi cōmisse (vt decet) intendere
vigilanter. ¶ Statuimus itaqz vt
nullus epōz ad vicariā quemq̃ ad-
mittat. nisi velit in ecclesiā in qua
ei vicariā pcedit) psonaliter mini-
strare. ac talis existat qui infra bre-
ue tēpus valeat in presbyterū ordi-
nari. ¶ Qd si admissus fuerit ali-
quis & noluerit in presbyterū ordi-
nari. & vicarie beneficio spoliatur.
¶ Et quia inhonestū est vt ecclesie
ppter minores redditus pastoribus

maneant desolate. pñti decreto sta-
tuim⁹. vt ecclesie que in redditibus
vltra quinq; marchas nō habēt. nō
nisi talib⁹ psonis pferant. q̄ residēt
in eisdē. & i ppria psona ministrēt.

¶ Qd si forte tales admissi fuerit
q̄ residere noluerint. aut etiā ecclie
ministrare (cū nō nisi laborantibus
panis dñicus sit largiendus) ecclie
ip̄lis pmissa admonitōne debita. p
diocesanū ep̄m spoliēt. **¶** Pechā

¶ Reterea. & isra. **¶** Statuim⁹
vt rectores q̄ ecclie nō faciūt
residenciā corporalē. nec hñt vica-
rios. p pconomos suos hospitalitatē
graciā exhibeāt. iuxta qd sufficiunt
ecclesie facultates adeo. vt laltē pa-
rochianorū pauperū necessitati sub-
ueniat extreme. & qui ibidē veniūt
trāseūtesq; predicāt verbū dei. nez

¶ De prebendis & dignitatibus

cessaria recipiāt corporis alimenta
ne ecclesie ipsorum inopie violentia a
predicantibus merito deferant. Dis
gnus enim est operarius cibo suo. nec
quisque tenet propriis stipendiis mili
tare. ¶ Stracford. De preben.

In decimis & infra ¶ Hmōi
approbatione p̄siliū statum?
q̄ religiosi i nra puincia beneficia
ecclesiastica appropriata obtinētes
scdm beneficiorū hmōi facultates.
annis singulis pauperibus parochia
nis beneficiorū eorundē certam ele
mosyne quantitatē ordinariorū ip
sorū. locorū moderandā arbitrio per
iplos ep̄os distribuere compellātur
per penā sequestrationis fructuū &
puentū beneficiorum huiusmodi
donec in premissis paruerint com
petenter.

¶ Stephanus in p̄silio Droñ.

Quod iuxta sanctiones canonicas
 ¶ et infra ¶ Statuimus: sacro
 approbante p̄silio districti⁹ inhibe
 mus. ne deinceps ecclia aliqua plu
 ribus rectorib⁹ (quor⁹ uterq⁹ sit per
 sona) cōmittat⁹ regenda. In eccle
 sia autē ubi plures persone existunt
 statuimus. ut singulis decedentib⁹
 accrescat uiuentib⁹ portio deceden
 tis. donec ad unū solū illi⁹ ecclesie
 personatus puenerit. Nec decetero
 plures vicarij in eadē ecclesia cōsti
 tuant⁹. Illis ecclesijs ab hoc statuto
 exceptis. q̄ ab antiquo diuise fuerūt

¶ Johannes Pecham

¶ De Institutionibus.

Ad distis ¶ et infra. ¶ Decerni
 mus iuxta formā generalis
 p̄sili⁹. oīa beneficia curam animar⁹

¶ De Institutionibus.

habencia. que de facto obtinent hi.
qui dispensationē aplicā sup plura
licite beneficioꝝ huiusmodi nō habent)
p beneficij receptionē quod ultimo
receperūt. ipso iure vacare. ¶ Et li
cet iuxta rigorem constitutionis dñi
Octoboni. sic recipiens plura bene
ficia. ultimo ipso iure sit priuatus.
cum scōm eadē decernat institutio
irrita ipso iure. ¶ Precavere tamē
volentes ne rigorem videamur co
aceruare. rigori mentēqꝫ pstitutionis
nū. tam pñij generalis. q̄ etiā dñi
Octoboni clari⁹ advertētes. quaz
neutra in preobtentia. ultimū tamē
reservat. & ultimo simul priuat cū
pñijū generale solū aufert pōbten
to. Constitutio vero octoboni insti
tutionē in ultimo beneficio decer
nat irritam ipso iure non priuat.

Nos misericordiam cum rigore
miscentes pmittimus. ut his q plu
ra beneficia curā animarū habētia
absq; dispensatione apostolica fue
rit assecut⁹. ultimo beneficio sic ob
tento. iuxta generalis p̄siliⁱ tenore
sit p̄tentus. nisi forte ex temeritate
contenderit etiā preobtentū ip̄robe
retinere. In quo casu ip̄sum nec pri
mo nec ultimo dignū. imo nec me
dio. nec aliquo indicam⁹. sed poti⁹
ea ip̄so iure vacare quibus omnib⁹
quatinus de facto eadē detinet oc
cupata. censem⁹ perpetuo spoliādū
& infra. ¶ Decernimus etiā & ppe
tua stabilitate firmamus. ut q̄cūq;
imposter plura beneficia curā ani
marū habentia. seu alias incompat
ibilia absq; sedis apostolice dispē
satione receperit vel assecut⁹ fuerit

¶ De Institutionibus.

per modum institutionis vel com-
mende seu custodie. Vel vnū titulo
institutionis. aliud titulo comende
vel custodie. preter modū illū quem
constitutio gregoriana edicta in cō-
silio lugduñ. pmittit. eo ipso sic pri-
uatus omnib⁹ sic obtētis beneficijs
ipso facto sententia excomunicati-
onis pmaneat innodatus. a qua nō
nisi per nos aut successores nostros
vel sedem apostolicā absolutionis
graciam valeat promerere.

¶ Stephanus archieps

Quia iuxta. & infra. ¶ Statui-
mus. ne prelatus aliquis cum
ecclesiā aliquā contulit vel pre-
bendam. fructus eiusdē ecclesie vel
prebende nondū collectos sibi pre-
sumat aliquatenus usurpare. vñ p
institutione

Liber Tercius.

vel missione in possessione. vel carta
super hoc facienda aliquid audeat
extorquere vel officialibus suis vel
archidiaconis suis aliquid sustineat
extorqueri. **E**dem in eadem

Quoniam secundum apostolum & infra.
Statuim⁹ ut si quis ad ec-
clesiam aliquam nullo contradicente pre-
sentetur canonice. Episcopus presentatum
ipsum (dum tamen idoneus sit) nequaquam
admittere differat ultra duos men-
ses. Alioquin quicquid ex eadem ec-
clesia post factam presentationem fue-
rit forte perceptum. illi cum institutus
fuerit. restituat quatenus fructus illi
ad episcopum pervenerint. **E**dem ab ar-
chidiacono observet. si per eum steterit
quo minus canonice presentatus infra
predictum tempus fuerit admissus. Nisi
causam rationabilem coram suo superiore

De Institutionibus.

Duxerit assignandū. cū sup hoc fuerit requisit⁹ ab eo. Quare videlicet eum nō admiserat infra temp⁹ in hoc cōsilio diffinitū. ¶ Pecham.

A ¶ solito cursu causarū & infra ¶ Statuimus. vt vnusquisqz ep⁹us clerico quē ad ecclesiā aliquā admittat litteras patentes sup sua admissiōe pcedat in alia ptenentes In quo p̄sistat ordine etiā quo titulo ad hui⁹ beneficiū admittatur.

¶ Johannes Stratford.

I ¶ Tem qz archidiaconi. & infra. ¶ Sacro approbante consilio statuim⁹. vt hī qui admissos ad beneficia ecclesiastica ad mandatum superioris tenent inducere. pro introductione hui⁹ facienda. sumptib⁹ contentur moderatis. Videlicet si

¶

Liber **Tercius.**

archidiaconus inducat xl denariorum
si suus officialis duorum solidorum per
ceptione pro singulis suis et suorum
expensis pro dieta penitus sit contentus.
Ipsi tamē inducti ut permittitur
optione seruata an in huiusmodi quan
titate pecunie siue in alijs necessa
rijs ipsum inductorem et suos volue
rint procurare. Si quod vero ultra hoc
ab inductoribus occasione promissorum
recipiant vel recipiant quicquid am
plius propter inductionem faciendam
pro ipsius vel inductionum certificatione
as literas facere et inductis tradere
exequuti de coloribus differre illos per
gat indebite culpabiles in hac parte sus
pensionem ab officio et ingressu eccle
sie tam diu incurere volumus ipso fa
cto donec hec contra recepta soluerit

De Institutionibus.

tib⁹ restituatur et leso sua culpa satisfaciāt i pmissis. Stephan⁹ oxⁿ.

¶ Lepia et ifra. ¶ Stephan⁹ in consilio oxonien⁹. illud absurdum reputam⁹ omnino ut alio quo existēte psona vni⁹ ecclesie alio de consensu illius psonae aliquid conferantur in eade⁹ ecclesia in nomine psonatus nisi psona prior ecclesiam totam prius simpliciter duxerit resignandam. Itē statui⁹ q^d nō liceat alicui aliquid i ecclesia assignare cuiq³ noīe beneficii quasi hoc liceat obtinere cū alio beneficio cui cura cōnexa fuerit aīaz. Bonifa.

¶ Nōtis maiorib⁹ et ifra. ¶ Statuimus q^d clericis pauperib⁹ Aque benedicti beneficia conferant^r Et quia inter rectores et vicarios ecclesiarum et suos parochianos

Liber **Tercius.**

super collatione huiusmodi beneficiorum
lites nonnumquam audiuimus suscitari.
quas sicut cordi nobis. apputare de-
bemus decernendo statuimus. ut idem
rectores vicarii. quorum magis est scire
qui ad huiusmodi beneficia existunt idonei.
tales clericos in predictis beneficiis pre-
ficere studeant. Qui iuxta corda eorum
sciant et valeant in diuinis officiis
sibi congrue deservire. et suis velint
obtemperare mandatis Quibus si
parochiani maliciose subtrahere ve-
lint elemosynas consuetas ad ipsos
largiendas sibi. sollicitè moneant.
Et si opus fuerit per quascunque cen-
suras ecclesiasticas districtè compellant.

Johannes Strafford

A Surientis auaricie. et infra.
Presentis plih provisione
statuimus. quod quicunque clerici ad di-

¶ De concessione prebende

gnitates psonatus officia vel prebendas. aut alia bñficia ecclīastica quēcūq; plena et occupata de facto se presentari seu ea sibi cōferri per quēcūq; decretero pcurantes. si directe vel indirecte virtute breuiū. quare non admittit vel quare impedit &c. Cū similiū tacito in dictis breuiib⁹ de beneficiorū possessorib⁹ & eis vocatis rite nō amotis ptra epōs seu alios in seculari curia psequantur nisi decanis vocationū preteritari. ad ordinarioꝝ mandata inquiri. et possessores p iudices ecclesiasticos cōpetentes canonice punitus amoneri faciant. maioris excoicationis sententiā incurrāt ipso facto. & cāq; sic excoicati ad beneficia talia nullo latē⁹ admittant. sed inhabiles ad ea ppetuo cēseant. ¶ Si vero ptra

Liber Tercius

hoc quisquaz in occupato beneficio i
stituitur seu admissio huiusmodi ol
iuris effectui careat. ¶ Et quicūqz
sic instituens vel ad mittens iure p
prio. vel de legato taliter presentat
tum vel collatum in obtento per al
liuz beneficio. ipsius possessoris suf
ficienti auctoritate i foro ecclesie se
tencialiter. non amoto ab officio &
beneficio tam diu nouerit se suspē
sum donec beneficium possessori re
seruetur ut conuenit omne dampnū
Et institutus taliter vel admissus
si se in occupato p aliuz beneficio. cō
tra hoc paciat. induci censeatur in
trusus. et penas intrusionis consti
tutionis octoboni que incipit amo
ris proprii cōtentus nec non alias a
canonib⁹ et sacris patrib⁹ inflatas
ipso facto incurrat. ¶ Per premissa

De concessione prebende

tamen non intendim⁹ ordinatioꝝ
potestati quin beneficia ad eorū col
lationem spectācia quouismodo de
facto occupata nō de iure cōferre po
terāt derogare nec eorū collationes
bñeficioꝝ admittētes p̄stitucōe hui⁹
modi coartari. Stephan⁹ primo.

A Ecclesiarū identitatib⁹ consule
re cupientes presentis consiliū
auctoritate duxim⁹ statuēdū vt nul
lus abbas vñ prior. Nullus omnino
archidiaconus vel decanus nec alij
habentes p̄sonatū seu dignitatē.
Sed nec clericus inferior possessio
nes vel reddit⁹ dignitatis vel eccle
sie sibi commisse consanguineis vel
amicis suis vel quibuscūque aliis
vendere inpignorare. infeudare de
nouo vel quolibet mō alienare p̄su
māt nisi forma canonis observata

Si quis autē p̄tra hoc venire p̄sumpserit. & quod in hac parte p̄sumptū fuerit viribus careat. & p̄sumptor dignitate vel p̄sonatu. vel ecclesia (quā sic lesit) p̄ superiorem spoliatur. Nisi q̄ alienauerit infra tempus a suo superiore p̄fixū sine damno ecclesie suis sumptib⁹ duxerit reuocandū. **I**s quoq; qui ecclesiastica bona receperit decetero & cōmonitus ea p̄sumpserit detinere. ex cōlocationis sententia percellatur donec restituerit ea nullaten⁹ absoluehdus. Idem etiam & p̄elati maiores obseruent. **S**tephanus.

Ad cōm̄ canonicas sanctiōes & infra. **V**olumus ut p̄lati domoz religiosaz corrodia vel stipendia. clericis v̄l laicis nō vendāt nec gratis cōcedant imppetuū. vel

De locato & conductione

ad tempus. nisi vrgēs necessitas ex-
polcat. & diocesi accedat assensus

¶ Stephanus. Dron. pilmo.

De locato & conductione

¶ Vere videamur. & infra.

**¶ Statuimus ut ecclesie cer-
tis personis deputate. nulli dentur ad
firmā. nisi iusta causa subfuerit. &
a suo epō approbata. ut tūc de ei-
us sensu ad cuius personę ordinate dētur
ad firmā. de qua verissimilit̃ pluri
debeat. q̃ fructus ecclesiarū i bonos
usus conuertat.**

¶ Dechari.

**¶ Endentes & infra. ¶ Ecclesie
ad firmā; nullis dētur. nisi
personis ecclesiasticis sanctis & hone-
stis. quas locorū epī libere valeant
coercere. prouiso etiā ut pauperib⁹
parochianis de hmoi. pinguis por-
tio iuri personā. scōm arbitrium epī**

assignetur sub testimonio quatuor
fide dignorum parochianorum eiusdem
deliter eroganda. Et ut ab huius
modi firmis omnis contractus pma-
giniarius subducatur quo in personis cle-
ricorum falso suppositis vel sub nomi-
ne bailatus ecclesie ad firmam lai-
cis conceduntur sacro approbante con-
silio ordinarius ut si quis clericus in
tali verberia repertus fuerit puniat
secundum statutum sancte memorie domini octo-
ni et grauius si prelati viderint expedire.

Stradford.

Uet bone memorie et infra.
Hoc provinciali consilio ap-
probante constitutionibus prius editis
adiciendo statuimus quocienscunque
ecclesiasticum beneficium nunc pvince
clerico et laico ad firmam ex nunc di-
missum fuerit vel instrumentis suis

De locato & condito

per huiusmodi firmarum dimissio-
ne cōfectis nomen laici tuz clerici
nomine ammodo inseratur vel cle-
ricuz fingatur fore firmariū cū nō
sit seu si laici fruct⁹ reddit⁹ et preue-
tus dimissorum beneficioruz ad fir-
mam suo nomine colligant et eos
directe in suos vsus conuertant hu-
iusmodi contractus non contineant
nec ex eis aliquis obligetur. Sed si
ex nunc huiusmodi beneficia tradē-
tes • et recipientes ad firmam par-
tis tercię preuentuum beneficij sic
dimissi • vel estimationis ipsius si
ambo sint soluendo communiter •
aut tradendo tantum si soluendo
recipiens non existat fabrice ec-
clesie cathedralis loci soluenda.
pena plecti volumus appositio-
ne nominis clerici etiā nōobstante.

Et q: religiosi & alij bñficia ecclesiastica nostre puincie in ppios vlus tenentes. se dicis pstitutiōib⁹ asserūt nō ligari. presentis approbatione pñlij statum⁹. q si ipsi bñficia hmoi. vl suas quas virtute appropriaciōis in eis decimarū aut prouenitūz percipiūt porciōes. ad firmā tradiderūt clericis. nō obēta diocelani licentia. vel laicis quouis modo. seu alias qualitercūqz. ptra presentē aut aliax cōstitutionū tenorem excesserint. pena predicta de cetero percellantur. **Edmūd⁹**

De pignoribus

Nhibemus ne pign⁹ retinere quispiāz contendat. postq de fructibus sortez perceperit deducatis exp̄stis (quoniam vlura est.

Constitutio Jo. Stratford.

De Donationibus

Quidis dolore cōcutimur. & in
fra. ¶ Presentis plij omnes
& singulos in nostra prouincia qui
mortis vicine cōiecturā verisimiles
obtinentes ex malicia siue fraude.
vniuersa bona seu quantitatē eorū
tam notabilem vel aliter inter vi-
uos donare. seu aliter alienare pre-
sumpserint. sic q̄ ecclesia rex siue
alij creditores. quibus sic donantes
siue alienātes efficaciter tenebātur
suis iuribus. ¶ Prores vero & liberi
eorūdem suis portionibus de plue-
tudine. vt de iure. ipsis debitis irre-
parabiliter defraudant. ¶ Assisten-
tes insup languentibus i extremis
& alijs. hmoi donationes alienacio-
nes fieri pluentes. & temere pau-
rantes. ipsosq; languentes & alios
cōsilijs aut pluationibus peruerlis

¶ Liber Tercius

a volūtate testandi nequiter auers
tentes ex quibus liberam testamen
ti factionem impedire et ecclesias et
alios supradictos suo iure non abi
gitur maliciose priuari. Dicte que
fraudis siue malicie conscios. aut
sic donata siue alienata recipientes
et ad hoc consilium dātes auxiliū
vl' fauorē maioris excommunicatio
nis sententiam incurrere volumus
ipso facto donātes insup bona sua
huiusmodi in ipsa puincia aut ea
alienātes taliter ppter sui gravita
tez excessus nō obstāte quacumq;
alienatione absolutione inpena a
p̄dicta sentēcia ecclesiastica careat
sepultura. ¶ Ceterū ne p̄bationis
fraudis et malicie i hac pte difficul
tas hāc puisionē reddat inutile. Itaq;
tuim⁹ q̄ quociēscūq; aliqui dicētp̄

¶ De Donationibus

uiscle sua bona oia sic ut pferat do-
nauerint aut alias quouis titulo a-
lienauerit seu i quantitate tanotabili
quod appareat de residuo ecclis ut
creditoribz alijs de suis debiti vxo-
ribz et liberis de suis portionibz su-
perdictis non posse satisfieri sicut de
cet donaco seu alienatio hmoi p mali-
cia siue fraude eo ipso fieri censeat ma-
licie siue fraudis probatioe ulteriori
minime requisita.

Stephanus de peculo clericorum

Via clericorum et infra. ¶ Sa-

lubri prouisione decernimus
ne clerici beneficiati fructus eccle-
siasticos in laico feudo reponant
domos ve aut possessiones laicas ad
opus concubinarum vel filiorum
emere presumant. Nec ad opus eorum
domos construant in feudo laicali.

Nec etiā pecuniā subministrant ad
hūmōi emenda ad opus eor. Ut sic
illis subtrahat occasio malignandi.
Si quis autē sup hoc habeat iusta
ratione suspectus. nisi ad arbitriū
superioris se purgauerit. ipsius su-
perioris arbitrio puniatur.

Stephanus Archiepūs

De testamentis & vlti. volū.

Clericalis. & infra. Licet

legitima testamenta clericorū
beneficiatorū decedentiū velim⁹ ob-
seruari. nolum⁹ qm qd cubitis suis
aliquid in testamēto suo relinquāt
qd si de cetero factū fuerit. totū illō
arbitrio epī conuertat in vsum ec-
clesie quā rexit defunctus.

Idē
Quoniam viris religiosīs nō liceat
possidere propriū qui se & sua
pariter in ipso religionis ingressu.

De testam. et vlti. volū.

dño dedicauerūt sentēcialiter diffi-
nimus vt nulla psona in regulari
ordine cōstituta cōdere testamentū
psumat cū nichil suū temporale ha-
beat quod transferri valeat in dos-
mum alienum.

Constitutio Johannis pecham:

Religiōsa sinceritas. & infra.

¶ Statuto de Lambeth quo
est pūsum salubriter ne aliqui re-
ligiosi cuiuscūqz p̄fessionis existant
sint executores testamentorū nisi de
licencia ordinariorū et volūcate. Ad-
diciēdo duximus statuendū qđ nul-
lus religios⁹ p̄mittatur executor ex-
istere alicui⁹ testamēti nisi superior
suus caueat p̄ suo religioso huius-
modi qđ sufficiēter exequatur et fide-
liter reddat et integre rationē dēre

fiduis si que fuerint de dampnis q
per ipsum emerſerit loci ordinatio
absq; difficultate qualibet respōde
bit. Et quia nōnulli religionis ha
bitum differētes licet nō sint execu
tores tamē distributores efficiuntur
bonorū defūcti temeritate ppria. vel
iprudenciā aliena ex quo magnā p
uenire vidim⁹ bonorū hūmōi lesione
Idez circa hūmōi distributionē p
cipim⁹ obseruari quod circa pūſio
nem executionem superius est pro
uulūz ne aliter executioni. dī aut eci
am distributioni se inmiscant sub
pena anathematis ihibētes vnde q
sufficiēter cauere nequeunt sciant
se tam executione q̄ a distribuōe
bonorū hui⁹modi plēntis diffiniōe
cōsiliij ppetuo elōgatos.

Constitutio Simonis Mepham.

Item quia locorum ordinariū
circa insinuationes testamen-
torum et commissionū administra-
tionis bonorum per cautelas exque-
sitas contra huiusmodi executores
testamentorum vt ab eis eo citius
pecuniam extorqueant se vt dicitur
haden⁹ reddiderūt onerosos. Sta-
tuimus qd pro insinuatione testa-
menti pauperis cuius inuentariū
bonorum centum solidos sterlingo-
rū nō exallerit nichil penit⁹ exiga-

Statutū Johānis Stradford.

Statutū bone memorie. Eos
quondam conuarian-
tis archiepiscopi predecessoris no-
stri circa bona intestatorū. et ascrip-
tiorū et aliorumq; scriptis condi-
tionis hominū vltimas volūtates
quod incipit. Ceterū cōtingit int.

Liber Tercius

dum &c. A multis in dubiū reuocatum nouiter recensētes quibuldam ad id additis et aliis ab eo subtracti sub verbis infra scriptis. Decernimus sic imposterū firmiter obseruandum q̄ ceterū contingit interdū laicis aut clericis diuino iudicio decedentibus intestatis domini feudoꝝ nō pmittunt debita defunctorū solui de bonis mobilibus eorū deꝝ nec in vltus vꝝoꝝ suarū liberorum suorū vlt parentum. vel aliter p̄ dispositionē ordinariorū bona predicta p̄ ea portione que secundum consuetudineꝝ patrie defūcto cōtingit. permittūt distribui p̄ eisdē. Alij siquidē ascriptionum et alioꝝ seruilis conditionis hominū. nec non solutarū et cōiugatarum mulierū et suarū propriarum vꝝoꝝ vel etiam alioꝝ im

De testamē. et vlti. volūts.

pediunt. vel impediri pcurant fac-
tionem liberam testamēti et ipsius
executionem et dictorū testantium
voluntatē vltimam tā contra iura
q̃ consuetudines ecclesie haden⁹ ap-
probatas in diuine maiestati offen-
sas et lesionē iuris ecclesiastici eni-
dentem. Vnde nos p̃sentis auctori-
tate cōsilij omnes et singulos in his
vel in eorum aliquo decetero delin-
quentes maioris excommunicationis
lētencia fore decernimus innotatos.
Testamentis insuper coram iudi-
cariis locorū ad quos pertinet p̃bas-
tis et approbatis huiusmodi testa-
mentorū probatio et approbatio nisi
ratione laicalis fendi si id intesta-
mento aliquo legari contingat nul-
latenus a laicis requiratur Nec im-
pediant clerici vlt laici cuiusvis con-

ditionis homines seu impedire p-
curent quo minus testamēta et vo-
luntates vltime defunctorū pcedant
et consequātur effectus in his que li-
gari possunt de cōsuetudine vel de
iure. Si vero sint qui contra hec de
iure psumserint i futurū sciant se
presentis auctoritate consilij maio-
ris excommunicationis sententia esse
involutos. Ac contra eos et alios i
pmissis nequiter excedentes. tāquā
contra violatores et p̄turbatores ec-
clesiasticarū libertatum gladius spi-
rituale decernimus exercendū. In-
hibem⁹ etia; ne cui⁹ executori testa-
menti cuiuscūque administrare per-
mittatur. De bonis alicuius testato-
ris nisi prius fiat inuentariū fidele
de dictis bonis sumptibus funera-
riis. et circa confectiōē inuentariū

De testamē. et vlti. volūt.

huiusmodi apponendis dūtaxat ex
ceptis iudicariū vero hmoi locoꝝ
ordinariis tradi volum⁹. infra tē:
pus eoz arbitrio moderanduz. Et
postq̃ coram ordinariis iuxta mo:
rem p̃bicum fuerit testamentum.
non committatur aliquibus in bonis
hmoi executio seu administratio.
nisi talib⁹ qui debitā administrati
onis sue possint et si oporteat suffi
cienter caueant. ac fideliter p̃mit
tant reddere rationē. cuꝝ super hoc
p̃ locoꝝ ordinarios congrue fuerint
reqliti. Itē statuim⁹ p̃lētis auctori
tate p̃siliū ne aliq̃ religiosi. cui⁹cuq;
p̃fessiois existūt sic executores testa
mētoꝝ nisi hoc p̃ ordinarioꝝ volūta
te ⁊ licētia p̃cedat ⁊ qđ p̃ portioꝝ p̃ci
geat d̃fūctū etiā parochialis ecclesia
vlt p̃cipiat p̃suetū Sca. p̃terea qđ nūl

lus executor: aliquid sibi applicet vel
appropriet de bonis defuncti cuius
testamentū exequitur titulo empti-
onis vel alter. nisi fuerit sibi a testa-
tore donatū. et inter viuos. vel i suo
testamento. siue vltima voluntate
relictū. aut quod p ipsius executoris
labore ordinarij arbitrio fuerit
ordinatū. vel si quid fuerit sibi debi-
tū a defuncto. aut p moderatis ex-
pensis sue administrationis sub pe-
na suspensionis ab ingressu ecclesie
quā contra faciētes. incurrere volu-
mus ipso facto. cuius absolutiones
non obtineant. donec applicata. vel
approbata sic in debite sibi restitue-
rint. et ecclesie cathedralis fabricę
cuius defunctus erat subdit⁹ duplū
appropriatorij. vel applicatorij
sibi ipsis soluerint competenter de

De testam. et vici. volūta.

pprijs suis bonis. Dia vero et singula supradicta madam⁹ per ecclesias singulas nostre cantuariensis puincie bina vice annuatim solenniter publicari. Idem.

Ita quorūda et infra. ¶ Sciatūmus q^d episcopi et alij inferiores ecclesiastici iudices nostre cantuarien⁹ puincie. de bonis clericorum beneficiatorū quos testari posse constat de consuetudine regni Anglie seu aliorū testantiū quorūcūq³ p^{er}ter quā in talibus expresse p^{ro}missis quouis quesito colore nullaten⁹ se intromittant sed executores testamētorū ipsorum libere p^{ro}mittant disponere de eisdem. Nec non de intestato decedentium laicis debitis eorundem bona que superunt pias causas et personarū decedentium cōsanguine

a seruitorib⁹ et p^pinquis seu aliis
pdefunctor⁹ animar⁹ saluti distri-
buant. et conuertant. nihil inde sub-
retento nisi forsan aliquid pro ipso-
rum ordinario labore fuerit retine-
dū sub pena suspensionis ab ingres-
su ecclesie quā ecclesiasticos iudices
i cōtrariū faciētes icurrere volum⁹
ipso facto donec de pmissis sat fece-
rint cōpetēter. Statutū Inuē. Jo⁹.

Deo quorundam et infra.

¶ Statuimus ut pro probati-
one vel ap^probacione seu in sinuati-
one testamētorum quorūcūq³ nihil
p episcopos. seu alios ordinarios ca-
piatur p clericos tamen scribētes illi-
nuationes h^mōi sex denarios dum
taxat recipi pmissim⁹ p labore Qu-
si aliquid iuentariū bonor⁹ cur⁹ ali-
q³ defuncti cōpoto triginta solidos

Detestam. et vlti. volnta.

rum sūma reperta excedere qđ ta-
men ad centum solidos minime ac-
tendatur p cōpositoet agēdis omni-
bus circa ipsū acquietāciāz qz lite-
ris seu aliis quib⁹ cūqz episcopi. aut
ordinarij seu deputati ab eis et au-
dientes compotum vel ministri a-
lii conposito huiusmodi attendentes
vltra duodecim denarios recipere nō
psumant. ¶ Si vero centū solidorū
aut vltra minus vīginti liberis dis-
ta contineant inuentaria cōposi in-
tendentes et alij p̄dicti pro ipsorū
labore. ac acquietanciarum litteris
et aliis supradictis totum solidorū
perceptione penitus sint contenti.
Sed si vīginti libras aut vltra mi-
nus tamen quadraginta libris vl-
tra quinque solidos pro labore li-
teris et scripturis aliis non admittet

tat. Si vero quadraginta librarum
 aut amplius minus tamen centum
 librarum summam attingant huiusmodi
 iuentaria decem solidos pro premissis re
 cipiant et non ultra. Si vero summa
 centum librarum vel amplius dicta con
 tineant iuentaria minus tamen cen
 tum quinquaginta librarum summam
 contineant ultra viginti solidos pro
 predictis recipere non presumant.
 Sicque ad ulteriora ascensive proce
 dendo pro singulis quinquaginta li
 bris excrecentibus preter et ultra di
 ctos viginti solidos alios decem so
 lidos recipiant et non amplius. Cle
 ricis tamen pro singulis acquiescenti
 arum litteris quas scribunt in hac pre
 ter ultra premissos sex denarios accipe
 re non permittimus pro labore. Si ve
 ro quemquam in aliquo casum predicto

De testam. et vlti. voluntate

rum vltra sumam p̄taxatam quous
cautela i pecunia numerata seu re
bus aliis contingat accipere. duplū
eius quod recepit vltra. fabrice ca
thedralis ecclesie loci infra mēsem
reddere teneatur. Alioquin episcopi
extunc duplūz ipm vltra p̄dictum
tempus restituere differētes. Sciant
ingressum ecclesie eis interdictum.
Inferiores vero ab ingressu eccle
sie nouerint se suspensos quousque
de duplo de huiusmodi dictis cache
dralibus ecclesiis plenariaz satisfac
tionem impēdent. ¶ In ipa vero
probatione. approbatione et insinu
atione testamentorū quorumcūq;
vel postea. aut ante administratio
nis cōpotoz redditiones fideliter fa
ctas ac quietanciaz licere testamen
torū executōribus nullatenus conce

Liber Tercius.

earum sub pena suspensionis ab ingressu ecclesie per sex menses. quam contra facientes incurrere volumus ipso facto. Consti. Joha. Str. de sepulc.

Quia sepe et infra. ¶ Statuimus in nostra puincia quod per actus a viris ecclesiasticis mortuorum memoriis. nulli in privatis domibus quibus mortuorum corpora usque ad sepulchra frequenter requiescant decetero receptentur. ad consuetas nocturnas vigiliis. peragendas defunctorum amicis et propinquis ac aliis. forsan quod psalteria per defunctis dicere voluerint dum carat exceptis sub pena maioris excommunicationis. quam contra premissa vigiliis facientes huiusmodi et receptatores taliter vigilancium non immerito potuerint formidare.

Consti. Roberti Wynchellsee.

De testam. et vici. volunta.

Quia inter rectores ecclesiarum
et parochianos suos. lites cupi-
mus extinguere. q̄ frequenter oritur.
Statuimus si. decedens tria ad-
minus. Vel plura cuiuscumq; gene-
ris in bonis animalia habuerit op-
timocui de iure fuerit debitum) re-
seruato ecclesie sue a qua recepit sa-
cramenta duz vixeret. melius post
optimum releseretur.

Const. Stephani de parochijs.

Adinstar patris familias et o-
uangelici plures operarios i
vineā suā mittend. ut quod vn⁹ nō
valet explere salcē sollicitudo pfice-
ret plurimorū sēcēcialit̄ diffinū⁹ ut
i singulis parochialib⁹ eccis. quaz ē
parochia diffusa. duo sic vl̄ tres pl̄;
betere pēlati parit̄ magnitudine pa-
rochie et ecclesie facultate. ne forte

quod absque egrotante vno presbitero
vel debilitato. parochianis istis
sacris. ac diuinis officiis volenti
bus interesse officia diuina subtrahant
vel negligenter sacramenta ecclesiastica.

Constitutio Johannis peham.

Ascissimus de terra et infra.
Nullus communionem prebeat
diocesano alterius sacerdotis. sine
ipsius licencia manifesta. Quam or
dinationem non intendimus ad pere
grinantes extendere nec necessitatis
casui derogare. **Simo. mepham.**

Quia quidam maledictionis fi
lij inubencium solemnis. pur
ificationibus mulierum mortuorum
exequiis. et aliis in quibus ipse do
minus in ministroz suoruz personis
solebat absolutionis libamine popu
lariter honorari. ad vnius denarii.

De Decimis.

Vel alterius modice quantitatís oblationem populi deuotioneꝝ restrigere. sũt moliti residuũ oblationis fide-liũ. suis p libito vel alienis vsibus multociens applicãtes. ¶ Alij vero nõ attẽdentes quod dominus omnipotens. cuius est terra et plenitudo eius et vnũuersi qui habitãt in ea. Decimas in signũ vnũuersalis domini sibi reddi preceperit. et pro suo cultu easdẽ clericis assignauit. ¶ Aliquãdo maliciose ipediũt impedire de faciũt vlt pcurãt viros ecclesiasticos. ad quos spectat pceptio decimarũ eorũ de seruitores. quo minus liberuz ingressuz. et egressũ ipredia et aprediis de quibus hmoi decime pueniunt. habere possũt. p ip-sis decimis colligẽdis custodiẽdis vlt

quo voluerint abducendis. Alij etiā
nisi pri⁹ cerothere. v^l calige seu quic
q̃ aliud. eis dentur seu pmittantur
decimas huiusmodi asportāt et con
sumunt. asportari consumi ve faci
unt. seu aliquod dampnum inferūt
in ferri ve faciunt in eisdez. ¶ Nos
igitur puerorum dampnabilib⁹ cō
siliis. salubre remediū apponere cu
pientes. nihil nouum statuentes. sed
antiquoz canonum statuta in me
dium deducentes. vniuersos et sing
ulos hui⁹ mōdi istigatores impedi
tores et alios supradictos. per quoz
nephandas machinationes. ecclesi
is. vel eaz rectoribus vicariis. aut
ministris quicquam dampni inferūt
aut subtrahitur honoris aut cōmo
di consueti. Presentis declaratione
cōsiliū declaramus et pnunciamus

oēs & singulos inpremissis vel eorū
 aliquo in posterum delinquētes vin-
 culo maioris excommunicationis in-
 uolui reseruata loci diocefano eorū
 absolutione perferq̃ in mortis arti-
 culo quousq; eorū ministerio in con-
 trariū laborātū eccl'is fuerit popu-
 laris deuotio efficaciter restituta ac
 viris ecclesiasticis sic lesis de huius
 modi excessib⁹ plenarie fuerit satisf-
 actū. **Stradford.**

Agrorum damnable deuo exce-
 cati suar aiarū excidia non de-
 uitāt dū frugū suar decimā garbā
 soluētes p labore metētib⁹ ea mini-
 me pputata nō absq; errore calculi
 p decimā vndecimā soluāt garbas
 pcedentes se mercenariis de frugib⁹
 nō decimatis posse p autumnas
 li labore potissime ante decimas

tione soluere mercedem. noui testa
 menti et veteris imperiū cōtēpnen
 tes. Quorundam eciam laicorum
 superstitiosa malicia nouiter ad in
 uenit qđ garbas aliquas decimales
 nō tamen signatas p decimis i suis
 terris dimittunt i seruiētes viroz
 ecclesiasticorū garbas aut alias res
 decimis sic dimissis nomie decime
 abducentes et asportantes i scelera
 tos exclamant. eos qz arestari seu
 attachiari faciunt sicut fures ac ip
 sos et ipsorū dominos ppter aspor
 tacionez et abductionez decimarū hu
 iusmodi ifestāt et multipliciter in
 qetāt. Ipsoz etiā aliqui p eo qđ gar
 barū feni. seu rez aliarū decime. per
 soluz eorū ducūtur viros ecclesiastic
 cos. et eorū ministros in foro secula
 ri implacitant et grauib⁹ fatigant

De Decimis

laboribus et expensis. Alij p̄terea
vias et itinera i predia et a prediis
per que decimas oportet seu ipse rō
sueuerunt abduci difficilia et p long
gos circuit⁹ exhibent remota et per
ea tantuz decimas ducentes sinune
transire. seu duci vehicula difficile
cōtra ecclesiasticā libertatē. ¶ Qui
dam insuper garbas expositas et
assignatas p decima nō pmittunt
a suis terris abduci q̄diu quicquaz
in illis de bladis remanet eozdem
Sed ipsos scienter tollunt a suis
et aliorū animalib⁹ cōteri et cōsumit
ac circa decimarū p̄stationez collecti
onem abductionez eaz impedimenta
multimoda inferūt et inferri faci
unt ac pcurant in libertatū acturū
ecclesiasticorū violationem et preiū
diciū manifestum suarū qz pe

Liber Tercius.

riculum aiaz. Nos igitur peruerso-
rum hominū conatib⁹ ⁊ ausib⁹ dā-
nabilib⁹. Salutari remedio cupien-
tes occurrere oēs et singulos exnūc
in premissis. vel aliquib⁹ eorū i no-
stra puincia excedentes. ac illicita
supradicta vel eorū aliqđ fieri man-
dantes seu eciaꝫ pcurantes nomine
de suo facta rata habētes et accepta
quorū nephandis machinationis
b⁹. iuri seu cōsuetudini approbata
ac libertati ecclīastice quicq̃ subtra-
hit seu aliquid iniurie dāpni v̄mo-
lestie infertur contra ecclesiasticam
libertateꝫ. p̄sentis deliberatione cō-
siliij. p̄nūciam⁹ vinculo maioris ex-
cōmunicationis. Inuolui. Eorū qꝫ
absolutionem diocesano. locorum
preterq̃ in mortis articulo specialit̃
ter reseruam⁹. Idem.

Quamquam ex soluentibus bene decimas deus frugum omnium habundantiam et possessionum promiserit ubertatem tamen dolenter referimus. quod nonnulli nostre provincie contra testamenti veteris atque novi doctrinam de silvis suis ceduis et lignis arborum ceduarum excisis. circa que minus quam circa fructus agrorum laboris impediunt decimas deo et ecclesiis. quibus debentur notorie. propter hoc. quod in preteritum ipsas non dederunt soluere contradicunt quod estimant idcirco non licere. quia legem moris de longa inualuisse consuetudine arbitrantur. in dubium etiam reuocantes quid silua cedua sit censenda. ¶ Nos igitur aduertentes quod si sua portione ecclesia sic defraudata diuine.

crimen propter ea non minuitur sed
 augetur ac fames et penuria omni
 um q3 rerum egestas opprimunt bez
 ne decimas non soluētes huiusmo
 di declaramus puisione consilii sil
 uaz ceduam fore cuiuscunq3 genes
 ris arbor existens i hoc habetur ut
 cedatur aut est abilis ad cedendum
 et que etiaz succisa rursus exstipitis
 bus aut radicibus renascitur. ac ex
 ea decimaz utpote realem et predi
 ale3 baptismalibus seu matrilibus
 ecclesiis p soluendā nec non siluan
 possessores huiusmodi ad p̄stacionē
 decimarū lignorū iporū excisorū in eis
 sicut feni et bladorū oī cēlura ecclesi
 astica fore canōice p̄pellēdos. Idez.

In moderate temeritatis ⁊ ifr.
 Presentis deliberatione cōs
 silii. Statutum quoscunq3 laicos ob

De Decimis

lationes in ecclesiis vel capellis aut
cuiusvis earum porticu: vel cimiteriis
seu quocumque loco diuino intuitu in no-
stra factas seu faciendas pulcra oc-
cupantes auferentes seu disponen-
tes quouismodo de ipsis preterea et
az cuiusvis operis consuetudinis alio
de colore nisi de consensu ecclesiasti-
carum personarum ad quas oblationum hu-
iusmodi preceptio pertinet. et ex causa
sufficiens et legitima per episcopum
loci prius approbata ipso facto
maioris excommunicationis sententie
decerni subiacere. *Cost. Robe. m. p.*
Boniaz propter diuersas consue-
tudines in petendo decimas per
diuersas ecclesias inter rectores ec-
clesiarum et parochianos suos rixe et
contenciones scandala et odia max-
ima multociens oriuntur. *Dolum?*

Et statuim⁹ q̄ in cūctis ecclesiis p
cantuariē·prouinci·constitutis vni
formis sit peticio decimarū et puen
tuū ecclesiarū. ¶ In primis volum⁹
q̄ decime de frugibus non deductis
expensis integre et sine aliqua di
minutione soluātur·et de fructibus
arborū et de seminibus oībus·et de
herbis hortorū nisi parochiani cōpe
tentem fecerint redemptionez p ta
libus decimis. Volum⁹·et statuim⁹
etiā q̄ decime de fenis·vbicūq; cres
cant siue in magnis siue in paruis
pratīs·siue in chiminis exigantur
et put expedit ecclesie p soluantur
De nutrimentis autem animalū
scilicet de agnis. ¶ Statuim⁹ q̄
pro sex agnis et infra sex oboli den
tur pro decima. ¶ Si septem sūt
agni in numero. Septimus agnus

detur pro decima rectori. Ita tamē
q̄ rector ecclesie qui septimū agnū
repperit tres obolos in recompensa
tione; soluat parochiano. a quo de
cimam illam recepit. ¶ Qui autem
octauū recepit det denariū. Qui ve
rononum. det obolum parochiano.
vel expectet rector vsq; ad aliū an
nū; donec plenarie decimū agnum
possit recipere si maluerit. ⁊ qui ita
expectat semper erigat secundum
agnū meliorem; vel terciū; ad min⁹
de agnis secūdi anni et expectatio
ne primi anni. Et ita intelligendū
est de decima lani et porcelloꝝ. sed
si oues alibi in hyeme et alibi in es
tate nutriūt diuidēda est decima.
Similiter si quis medio tēpore eme
rit. vñ vēdiderit oues et certū scit a
qua parochia ille oues vēerit eandē

diuidēda est decima sicut de re. que
sequitur duo domicilia. Si autēz i
certuz fuerit habeat illa ecclesia to
tam decimaz ifra cui⁹ limites tēpo
re consionis iueniūtur. De lacte ve
ro volum⁹ qđ decima soluatuz duz
durat. Videlicet de caseo tēpore suo
Et de lacte in autumnno et hyeme.
nisi parochiani velint p talib⁹ fas
cere cōpetentēz redemptionēz et hoc
ad valorē decime et cōmodū ecclie.
De puencibus autē molendinoruz
volum⁹ qđ decime integre soluātuz
et fideliter. De pasturis autē et pal
cuis tam de cōmunib⁹ qđ non de cō
munib⁹ statuim⁹ qđ decime fidelit⁹
persoluantur et hoc p numez. anis
maliū. et dierum vt expedit ecclie.
De piscationibus ⁊ apibus sicut de
omnibus aliis bonis iuste acquisi

¶ De Donationibus

tis que renouātur p annū statum?
q decime soluātur et exigantur de
bito modo. ¶ Statum? etia; q de
cime personales soluantur de artī
ficib? et mercatrib?. scilicet de lucro
negociationis. Similiter de carpē
tariis et fabris textorib? cimenta
riis et omnibus aliis stipendiariis
is ac operariis. ut videlicet dent de
cimam de stipendiis suis nisi stipē
darii ipsi aliquid certum velint da
re ad opus vel ad lumen ecclesie si
rectori ipsi? ecclesie placuerit. In
petitione autē principalis legati vo
lumus qd consuetudo puincie cum
possessione ecclesie obseruetur Ita
tamen q rector ecclesie si fuerit vel
vicarius in petitione sua vel capel
lanus annu? deuz in petitione illa
habeat preoculis. Sic quoniam in

Libri Tercius

Sic quoniam inveniuntur multi decimas sponte dare nolentes. Statuim⁹ qđ parochiani moneant primo et secundo tercio ut decimas deo et ecclesie fideliter soluant. Quod si se nō emendauerit primo ab ignis su ecclesie suspēdantur et sic deinceps ad absolutiōē decimarū p censurā ecclesiasticā si necesse fuerit cōpellantur. Si autēz dicte suspensionis relaxationē vel absolutiōēz petierint ad ordinariū loci mittēt absolueri et debito modo puniēdi. Rectores autē ecclesiarū seu vicarij sine capellani annui qui predictas decimas predicto modo seu propter formidines hominūz seu fauorē timore dei postposito ut predictus est. cū effectu non petierint pena suspensionis innodāt ipso facto. donec dimi

De Donationibus

diā marcā argēti p sua inobedien-
cia archidiacono loci persoluant.

Constitutio Roberti Wynchelle.

Quoniam ut audiuius supra
decimis. et nutrimentis ani-
malibus inter ecclesiarū rectores pro-
pter amociones pecorū ad diuersarū
parochiarū. pasturas diuersis anni
tēporibus contentiones multimode
oriūtur. Nos viam pacis prepa-
rare volentes. statuēdo diffinimus
et diffiniendo statuimus. quod ad
ecclesias. quarum parochiis oues
a tempore tonsionis vsque ad festū
sancti martini in hyeme con-
tinue pascuntur et cubant. decima-
lane lactis et casei eiusdem tempo-
ris. liceat postea amote fuerint ab
illa parochia et alibi condeantur
(integre persoluantur.

Et ne fraus fiat in casu premis-
so . precipimus q̄ antequam oues
amoueantur a pasturis . vel etiam
detrahantur ecclesiar̄ rectoribus suf-
ficienter de soluenda decima cauea-
tur. Quod si infra p̄dictum tempus
ad diuersarum parochiar̄ pasturā
transferantur quelibet ecclesia pro
rata temporis portione decimar̄ p-
cipiet eaydem minori triginta di-
erum spacio i rata temporis mini-
me computando. Si vero per totū
tempus p̄dictū cubant in vna pa-
rochia et pascantur continue i alia
inter ipsas ecclesias decima diuida-
tur. Quod si post festū sancti mar-
tini ducantur ad pascua aliena et
vsque ad tempus consensionis in vna
vel diuersis parochiis siue in propri-
is pascuis dominorū suorū siue al-

terius cuiuscunque pascantur ha-
bita ratione ad numerum ouium
pascua estimentur et secundum es-
timationem pascuorum. ab eorum dominis
erigantur decime. ¶ Decima vero
lactis et casei de vaccis. et capris pro-
ueniens ubi cubant et pascuntur ibi
soluatur. Alioquin si cubant in una
parochia et pascantur in alia paro-
chia decima inter rectores diuidatur
omnino. ¶ Agni vero. vituli. pulli
equini. et alij fetus decimales habi-
ta ratione ad loca diuersa ubi gignunt
ouunt et nutiunt. et ad moras
quas traxerit in eisde particulariter
decime. quod vero pro decima ubi lac
propter vaccas vel oues ad caseum fa-
ciendum non sufficit. et quod pro agnis vi-
tulis. pullis. equis. velleribus. aucis
et alijs animalibus et alijs

aut aliis huiusmodi de quibus propter
eorum modicitatem decima cer-
sa dari non potest consuetudini lo-
cor duxim⁹ relinquendū. Item
precipim⁹ qd si quis post festum s^ci
martini oues occiderit. vel si o-
ues quouis casu fortuito moriatur
decimam legitimam parochiali ec-
clesie solueret non post ponant. Et
si oues extranee in alicui⁹ parochia
tondeantur decima ibidez tradetur
rectori ecclesie nisi sufficienter doce-
ri possit qd p decima sic alibi statu-
tum ut solutionē ibidez faciendaz
modo legitimo valet impedire. Idem.

Santa ecclesia et infra. Cū
sacro eloquio iubente de om-
nib⁹ q nouat per annū nullo tem-
pore excluso decime sic cū oi integri-
tate. et absqz diminutione soluēde

Liceatq; unicuique capellano parrochiali rectori siue vicario parochia-
nos suos per censuram ecclesiasticā
ad solutionem decimarū compellere
Omnibus et singulis rectorib⁹ vi-
cariis et capellanis parochialib⁹ et
ecclesiarū parochialium curas per no-
stram puinciam constitutis virtute
obediencie mādā⁹ firmiter inius-
gentes quatinus diligēter moneant
et efficaciter inducant. et quilibet ip-
sorū in parochia sua moneat. et in-
ducat q^d p^{re}dicti parochiani omnes et
singuli integre et sine diminutiōe
decimas inferius anotatas ecclesiis
suis persoluant. scilicet decimas lac-
tis. a primo tempore sue nouatio-
nis. ¶ Tam mense augusti q^{uam} in
aliis mensibus de prouentibus eccl^{ie}
tam boscorum pannagis sub

uarum & ceterorum si vendant viuariorum
 piscariorum fluminum stagnorum arborum
 pecorum. colubarum. serinorum. fructuum. et be
 stiarum guarenarum. aucupiorum ortorum cur
 tilagiorum lane. et lini vini et gran
 torum in locis quibus fabricantur et fo
 diunt. signorum. et caponum. aucarum. et
 anasum. ouorum thenecium. agorum. apum
 mellis et cere. puentium molendinorum
 venationum. artificiorum negociationum
 nec non et agnorum. vitulorum. pullos. et
 quinos. secundum vero verum valorem. et om
 nium puentium rerum aliarum. de cetero sa
 tis faciant competenter ecclesiis quibus
 de iure tenentur nullis expensis. ra
 tione prestationis decimarum deducti
 seu retentis nisi tantum de prestatione de
 cimarum. artificiorum et negociationum.
 Quod si monitionibus suis parere con
 templerint. per suspensionis exco

municationis et interdici sentēcias
eos ad prestationē predictarum de
cimarum compellant.

Quia vero non numq̃ et iſra.
monachi iſra. xvij. annuz
nō recipiātur niſi vrgens neceſſitas
v̄l euīdēs vtilitas iducat. Pecham.

Sande moniales plurime et i
ſra. Qued am in tantum
decipiuntur v̄l cū fuerint etatis le
gitime doli capaces poſtq̃ vltra v̄
nū annū inter moniales monaſti
ce vixerint putant ſe non eſſe pfeſ
ſas ac ſibi licere redire ad ſeculum
pro eo qđ benedictionez episcopalez
cū ſolemnitate voti emiſſi minime
receperūt. Nos vero huiusmodi er
rorem excludentes preſentis aucto
ritate conſilii declaramus eas ipſo
facto profeſſas exiſtere reputandas

postq̃ ultra vnũ annũ vitas spon-
te in collegio duxerint regulã adeo
vt ad seculũ redire nullaten⁹ p̃mie-
tant. nihilominus ab episcopis cuꝝ
solemnitate debito cõsecrãdas suo
tempore vel velandas. Idem etiam
quãtum ad p̃fessionis vinculũ sen-
tim⁹ de monachis . et religiosis ali-
is sentim⁹ quib⁹cũq; si nihil obstat
canonicũ et eos si ultra annũ relis-
gionis habitũ in monasterio spon-
te detulerint ⁊ ipso reiecto ad seculũ
redierint esse sicut apostatas ab ec-
clesiasticis bñficiis repellẽdos et ad
repetenda sua monasteria secũduꝝ
iuris erigenciã; cõpellendos de qui-
bus fiat diligens inquisitio. per ar-
chidiaconos quonia; multos huius
modi sub outno vellere lupinũ ani-
mum nouim⁹ palliare. Stephan⁹.

Quia iuxta scripture testimoni-
um vota nostra tenemur deo
salubriter reddere q̄ bouem⁹ Decer-
nim⁹ annexendū. vt epi formaꝝ p-
fessionis in sua cōsecratione placā-
bis in anno coraꝝ se legi faciant di-
ligenter vt tanto meli⁹ sponsionis
pprie recordentur. quāto sepius fuis-
erit eorū aurib⁹ inculcatū.

Constitutio Edmundi Archiepi.

Recipimus vt sacerdotes sepe
moneant populū et maxime
mulieres ne faciāt vota sua nisi cū
deliberatōe ⁊ de p̄sēti viroz suoz et
p̄silio sacerdotū. **Constitutio Ste-
phani De statu Regularium.**

Et rectius gerant omnia si ex-
terior administratio claustra-
liū respōderit vite quieti. **Statu-
im⁹ vt tā obedienciales rex monas-**

starij q̃ prelati maiores quater vel
bis ad minus in anno coram fra-
tribus a cōuentu ad hoc deputatis.
vel coram superioribus iuxta mo-
nasterii consuetudinem reddant de
receptis et expensis omnibus rati-
ones. Ad hoc tamen illos p̃latos ex
ista constitutione nolum⁹ obligare
q̃ possessiones habēt a monachis vel
canonicis regularib⁹ sepatas. Idem.

Quia nonnūq̃ serpens antiqu⁹
qui iugiter sedet i insidiis sac-
tis viris. quanto magis eos inueni-
at solitarios. et absq; consolatione
mutua cōuersantes. tanto facilius
eos interdū suis insultib⁹ obruit et
cōfundit. Prouida deliberatiōe. Sta-
tuim⁹ vt tam monachi q̃ chanoi-
ci regulares et moniales i vno dor-
mitorio pariter dormiant et quies-

De voto et voti redēptōe.

canō. singulis personis lectis assignatis. In vno etiam refectorio simul edāt neq; p se cuilibet. sed coniunctim omnibus victualia preparētur. nec singulis eorū pro vestib⁹ denarij tribuantur. sed talia p certas persōas ad hoc deputatas. puta (camerarios suos & camerarias suas) diligenter expendantur. qui vel quesierint bona facultates dom⁹ sustinuerint indumenta ministrent. Cū nova tradunt vetera ab eis recipiātur indumenta. que in vltus pauperum. vel alias necessitates de consilio abbatis vel abbatisse cōuertātur. Camerario autē & camerarie nō liceat alicui monacho vel canōico vel moniali dare denarios. vel aliquid aliud p vestimētis. Sed neq; monacho vel canonico vel moniali li

creat aliqd recipere . et si fecerint et
camerari⁹ ab officio deponatur. et
monach⁹ vl' canonic⁹ vl' monialis
Anno illo nouis careat indumentis.

¶ Idem Ste.

Ad hec qm̄ sexū muliebrē cō-
tra perluciam antiqui hostis
nimis fortē multiplici remedio ne-
cesse est occurrere. et efficaciter cōmu-
niri. Decernim⁹ vl' moniales et ce-
tere mulieres diuino cultui dedicatę
velum. vel peplum sericū non habe-
ant. nec in velo acus argenteas ne-
q; aureas. audeant deportare. Nec
ipse nec monachi. nec canonici regu-
lares habeant zonas sericas vl' auti
vl' argenti ornatus habētes. nec bur-
neto . vel alto panno irregulari de
cetero vstantur. ¶ Metiantur etiaz
iuxta dimēsiōē corporū vestes suas

De voto et voti redēpēde

Ita q̄ longitudinē corporis nō extē-
dant sed pede sicut decet supertecto
sufficiat eis cū Joseph veste idui ca-
lari. Et monialis cōsecrata deferat
annulū sola et vno solo sit cōtēta :
Si q̄ autē p̄tra hāc phibitiōnē veire
plūpserit + comoniti se nō correxerit
regulari subiaceāt discipline. Idēz.

Alī scdm̄ canonicas s̄actiones
abbatib⁹ aq̄b⁹ minores viuēdi
normā habēt + assumere super hos
nesta p̄uersacōe testū copiositas suū
frageſ. decerim⁹ vt ipi capellanos
os vt aliquē illoz singulis mutent
annis. ¶ Qui autē habet vnū tm̄ il-
lū mutet si tēnisi necessaria causa sub
fuerit. q̄ tēn⁹ si de vita eoz (quod ab
sit) scādaliū oriat cāto plures inocēcie
sue habeāt testes q̄nto eoz vita plu-
ribus innotescit. ¶ Idēz.

Inhibem⁹ ne moniales infra
 septa domorum suarum pre
 ter necessarias seruiētes ad coha
 bitanduz mulieres recipiant nisi
 pīscopi diocelani accedat assensus.
 Item tam a monachis q̄ canoni
 cis regularib⁹ q̄ monialibus silen
 cium p̄cipim⁹ obseruari locis et tē
 porib⁹ cōstitutis .nec viris aut mulie
 rib⁹ absq; licēcia superioris egre
 di liceat septa mōasterij sue dom⁹
 nec sine certa causa et honesta egre
 diendi eis licēcia concedatur. Ita
 q̄ nulli claustralium causa recrea
 tionis aut vīlitandi parentes pate
 at aditus exeūdi . nisi talis forte fu
 erit de quo nihil sinistrum possit p̄
 sumi aut debeat suspicari. merito q̄
 ecia semper collegam secum habe
 at. Et quociēs exeūdi eis licēcia cō

De statu regularium.

redit certus dies eidē i quo redire de
beat p̄figat. hoc quoq; volum⁹ ob
seruari ut ubicūq; ppter excess⁹ ali
cui⁹ si viderit ep̄scopus vel abbas
vel prior conuentualis nō habēs ab
batē expedire ut quis ad tēpus ali
bi moriet ad domū aliā religionis
eiusdē in eodē ep̄scopatu transfera
tur. vel si necesse fuerit ad aliū etiā
ep̄scopatū dirigat. et per diocesanū
compellat admitti qui ibi in oib⁹
subiaceat regulari discipline. Ita
ut si ex mora ipsius ecclesia fuerit
grauata. in qua morat vice versa
mittat aliquem. de suis collegis q
interim moram faciat in monaste
rio deliquētis. nec prius ille qui de
liquit in domū suā recipiat q̄ si ple
ne de cōmisso penituerit ⁊ tunc p su
um superiorē reuocet. Si autē mo

naſterii i quo morat delinquēs ne
mi nē verſauice mittere voluerit.
ad monaſterii deliquē mōaſterii
a quo venit ei beſtes miniſtret. Idē.

Omnem autē ſingularitatem i
terdicim⁹ in reſectorio. Et ci
bus aliter vniq̃ alteri ſparetur ſed
qui preeſt pvideat vt ſibi interdum
ſalia pparentur de quib⁹ aliorū de
bilitas vel iſirmitas p vt viderit ex
pedire valeāt releuari. Omnia au
tem victualia religioſis apponēda
ſine ſubtractiōe aliqua eis apponā
tur. ſaz i conuentu q̃ alibi vbi reſi
ciuntur. Et de omnibus appoſiti to
tum reliquū ſine diminutione aliis
qua cedat in elemoſinas per elemo
ſinariū egentibus ſimul erogādus
Ita q̃ nec abbas nec prior nec ele
moſinari⁹ poſſit contra hoc diſpen

De statu regularium.

sare . ¶ Et quicumq; statutum
istud vel aliud de indumentis adz
mittere . vel observare noluerit si
sacerdos fuerit a celebratione divi
norū. si minoris ordinis vñ monia
lis a cōmunicatione corporis christi
vsq; ad plenam satisfactionem fir
miter suspendatur . ¶ Item
phibemus ne aliqui moniales sin
gulariter i refectoriis comedant car
nes in quibus non solent comedere
Ad hec per nullam societatem vel
considerationez admittatur mona
chus i alterius monasterio ad mor
ram faciendam nisi cuz licteris ep
piscopi sui . vel abbatis vel prioris
conventualis nō habentis abbatē .
¶ Idem inter canonicos regular
tes . Et moniales volumus obser
uari .

Liber Tercius.

Prouideant etiam episcopi quot moniales in omnib⁹ necessariis sustentari possint de bonis monasterij. Nec sustineant ultra numerum illū aliquaz admitti. Nec etiam recipiantur aliquę postquaz redacte fuerint ad numerum illum. **E**t hoc firmiter statuim⁹ auctoritate presētis cōsiliij. Si autēz decetero contra hanc formam aliquaz cōtingat admitti tāz abatissa q̄ priorissa deponatur. **I**dem. de magistris et prioribus moniales custodientibus. Si contra hanc formam moniales admiserint duxim⁹ statuendūz. Cōfiteantur etiā moniales sacerdotibus sibi ab episcopis deputatis. Clerici autē vl' laici frequētē nō habeāt accessū ad claustrū monialitūz sine rationabili causa. **I**dem.

De Statu regulariū

Quoniam inter alia vicia im-
petus gula solet non medio ^{separatu}
cris viros precipue ecclesiasticos iſte
ſtare. decernim⁹ vt nec monachi nec
canonici regulares. niſi hortiſ ſtatu
tis potacioni aut conuerſationi va
care pſumant. Si vero ſiciuerint i
petrata licentia regulariter refecto
riu introeant et ſic neceſſitati ſubue
niat nō vt cōſulāt voluptati. ¶ Ab
hac autem generalitate infirmos ex
cipimus et eos qui ſūt i obſequiis p
lator. Ad hec ſtatui⁹ vt cum pro
debilitate vſ alia iuſta de cauſa mo
nachi ſeorſum in miſericordia cō
morantur ſemper habeant ſecū du
os ad minus ſeniores. qui alior le
uitates debita correctione cōpeſcant
et qui poſtmodū in capitulo teſtifi

[illegible]

centur qualiter misericorditer fuerint conuersati. ¶ Idem inter canonicos regulares et moniales volum⁹ obseruari. ¶ Johānes pechaz.

SAnte moniales plurime i vagationis vicio delectantes (di ne vagantis exemplo) in consimile corruptionis scandalū. ymmo longe perniciosius assidue prolabūtur cui periculo pudentes magis opātes earū salutē cōsulere q̄ vanis eandem desiderijs complacere. sub pena excommunicationis totaliter ihibem⁹. ne qua illarū etiā cū sociis nedum sola apud parentes vel affines quātūcūq; p̄pinquos nedum apud extraneos quātūcūq; fame. v^l eminencie. v^l religionis existant vltra tres dies. naturales causas creationis pendinare seu p q uacuz

De Statu regulariū

q3 necessitate vel occasiōe vltra sex
dies cessanti infirmitate canorari
psumant nisi locoꝝ episcopis aliud
aliquociens ex causa necessaria vi-
deat. de quo eoz cōsciencias itremē
do iudicio oneram⁹. Hanc autē or-
dinationem ad illas nō extendim⁹
q̄ exteri⁹ cogūt medicare sibi neces-
saria dū medicāt. De religiosis do:

Pures inuenimus religiosas
domus ordinis sancti Augusti-
ni que pro eo q̄ olim quibuldā ma-
trīcibus ecclesiis vltra marinis ad-
heserant. a quibus modo p̄mo
iam diuturno tempore sepeate no-
scuntur occasione quarundem ceri-
moniarum adictis matrīcibus do-
mibus receptarum. per quas discre-
pant a ceteris eiusdeꝝ ordinis domi-
bus in cantuat. p̄u. constitutis nō

cōueniūt cum ceteris in capitulo generali singulis trienniis iuxta consilium generale celebrādum. Et quia turpis est pars que nō conuenit suo toto. Statuim⁹ ut de cetero oēs huiusmodi dom⁹ salua ceremoniarum suarū obseruancia specialiter moueantur per locorū ep̄os. ut cōueniunt cū aliis canonicis in capitulo generali de regimine ⁊ reformatione ordinis cōmuniter tractaturi. Vel si inter eos quantū ad substantialia religionis sue sit nobilis. Vniuersitas sibi ipsis seperatim cōstituāt capitulum generale. Alioquin hoc facere p̄ celsurā ecclesiasticā cōpellāt.

Cōstitutio Edmundi Archiepi

Quoniam religionū imminens diuersitas grauem in ecclesia dei cōfusione inducit. **P**recipit

¶ De Jure patronatus.

mus q̄ qui nolunt domum hospita-
le . seu cenodochium fundare de no-
uo regulam et institutionem a loci
ordinario accipiat scdm̄ quā viuāt
regulariter et religiose. ¶ Ad hec di-
strictius inhibemus ne inclusi vel i-
cluse cōstituantur alicubi sine licen-
cia loci diocesani episcopi speciali
pensatis loci moribus et personarū
qualitate et vnde debeant sustenta-
ri In domibus etiā eorū persone secu-
lares nullaten⁹ hospitentur. sine ho-
nesta causa. Stephanus.

Quoniam secundum apostolum et
infra. ¶ Hoc merito duximus
ad iungendum vt si duo aut vna
et eandem ecclesiam fuerint prese-
tati neutri eorū pendente lite custo-
dia committatur. Sed ad episcopum
ius conferendi talem ecclesiā aucto-

ritate cōsiliij deuoluatur cū cōfencio
 sit inter duos patronos. quorū vterq;
 q3 clericū suū p̄sentat. cū ex episcopi
 collatione nulli patronorū q̄ postea
 euicerit ius patronat⁹ p̄iudiciū de
 beat generari. ¶ **S**equim⁹ vt epi
 scopus neutri illorū qui p̄sentati fue
 rint ecclesiā illam cōferat. illa vice
 nisi de vtriūsq; patroni cōsensu (ne
 saltem aliquale p̄iudiciū altri patro
 norū videatur generari) si forte post
 modū ius euicerit patronat⁹. **Sōi.**
Si aliquo euicente ius patro
 natus contra alium in foro re
 gio scribat rex ep̄o vlt̄ alteri ad quē
 iustificatio p̄tinet q̄ p̄sentatur ab illo
 qui euicit admittat. si beneficiū va
 cauerit ne patrono fiat iniuria et a
 liud nichil obstat canonicū impe
 dimentū admittatur libere p̄secat⁹

¶ De Jure patronatus.

Si vero nō vacat hmōi bñficiū do-
mino regi vñ iusticiario habet nūci-
are plac⁹ excusando se. q: tale bñefi-
ciū non vacat nō potest mādatus
regiū ad implere. Liceat tamē pa-
trono iterum si voluerit presentare
possidētē de sic iuseuicētis patrōi i

Per nraz. (posterū declaref.
puic. iif. ¶ Statui. i. i. ppetuū
ordinam⁹ vt null⁹ decan⁹ seu quis
uis plac⁹ aliis exceptis psonis epoz
quoz hac ordinatione auctoritas nō
artat. inq̄sitionē faciat de p̄sentaci-
onis alicui⁹ ad bñeficiū ecclesiastiz
cū negocio nisi in pleno loci capitu-
lo. eo cui possessio ecclie icūbit voca-
to legitime sub tāti tēpis spacio quo
possit sibi prudētū viroz p̄silio p̄spi-
cere defensionī status sui et de suffi-
cienti remedio prouidere.

Liber Tercius.

Quicq̃ autē decetere contra hāc
nostrā ordinationem fuerit attēp-
tatū decernimus penitus nō tenere
Ad faciendū; nichilomin⁹ de dāno
oimodo qđ idem possessor ppest⁹ fu-
erit. p decanū vel p̄latū aliū taliter
elādestine inq̄rentem presētis sācti-
one cōsilij cōdemnantes. ambiciosū
ipsum ab huiusmodi beneficio sibi
neq̄ter ambito excludētes perpetuo
Et nihilominus eundem ab omni
obcento alterius beneficii ecclesia-
stici p trienniiū suspendentes.

Singula ecclesiastica officia
in ecclesia dei rite procedant.
Statuimus ne archidiaconi nimi-
um graues ecclesiis sibi subiectis ex-
istant. districtius inhibentes ne statu-
tum in concilio generali euectionis
numerus excedāt. sed uisitationis

¶ De Censibus et procu.

nomine debitā sibi recipiāt procura-
tionem. Nec ad eam pcuracionem
venientes extraneos. vñ secum veni-
ant inuitare psumant. Si tamē p/
honore archidiaconi ecclesiarū recto-
res velint aliquos inuitare. hoc nul-
laten⁹ phibem⁹. Sed ipsi archidi-
aconi nullum inuitent. ne forte qui
p suū aduētū ecclesias non grauaz-
rent grauent p inuitatos. Vnde vñ
eis subtrahatur necessitas inuitan-
di. phibem⁹ ne archidiaconi die vi-
sitationis apud ecclesiam quam vi-
sitant capitulum celebrent. nisi for-
te in burgo. vel ciuitate ecclesia sic
constituta. ¶ Ad hec archidiaconis
districti⁹ inhibem⁹ ne aliquo modo
procuracionem recipiant sine cau-
sa rationabili nisi illo die quo pso-
naliter visitant ecclesiam pcuran⁹

tem nec redemptionem pro visitatione extorqueri presumant. Idem.

Archidiaconi et infra. **A**rchidiaconis decanis et officialibus eorum districti⁹ inhibem⁹ ne subditos suos exactiões vel callias per se vel per alios exercere vel extorquere presumant.

Item contra. **B**onifacius. **I**ngravamina et excessus que per apparitores archidiaconorum et decanorum sub dictis inferri didicim⁹ remedium adhibere volentes. **S**tatuimus ut cum per faciendis executionibus aut per aliis necessitatibus ad hospicia a rectoribus vicariis seu capellanorum vel aliorum presbyterorum seu clericorum vel religiosorum eos declinare contigerit nichil omnino ratione percuracionis vel alterius⁹ servicii erigant ab eis de⁹ Sed cum gratiarum actione recipientes

¶ De Censibus et proci.

ea q̄ ab hospitijs apponētur illis
contenti existant. Neq; p̄ nūcios et
subdellos sed p̄ se ipsos executiones
faciant preceptorum. ¶ Bedelli ve
ro qui contra hoc fecerint et onera
si subditis dominorum suorum . seu
iniuriosi inuenti fuerint . grauiter
puniantur . et grauatis duplum re
stituere teneantur. ¶ Stradford.

Ena et miserabilis cupiditas
ad inuenit vt pro litteris insti
tucionum clericorum ad beneficia
ecclesiastica admissorum et litteris
ordinum pro scriptorum labore . et
sigillis . fiunt multociens exactio
nes immense (id reprobante cano
ne dicente) q̄ sicut non decet episco
pum manus impositionem vende
re . archidiaconorum quoq; et suor
um offi

¶ Liber Tercius.

cialium nec non et aliorum cleri. certifi-
catorias litteras inquisitionum super
beneficiis facantibus factas tra-
dere rennuunt. presertim nisi prius ex-
cessiuam nimis summam pecunie
habeant pro scriptura. ¶ Nos igitur
hunc abulum abolere volentes pre-
sents ordinatione concilij duximus
ordinandum. quod pro scriptura litterarum
inquisitionum institutionum vel colla-
tionum et commissionum ad inducendum vel
certificatorum ipsarum in beneficiis ul-
tra .xij. denarios. pro litteris. vero cu-
iuslibet sacri ordinis ultra sex dena-
rios dicti clerici pro se vel pro alios non
recipiant quouis modo. ¶ In ceteris
vero ordinariis suis teneantur mini-
stris stipendia constitutere quibus de-
beant merito contentari. ¶ Pro sig-
illatione vero litterarum huiusmodi

¶ De Censibus proci.

aut mariscalis p introitu seu ian-
toribus hostiarijs vel barbitonsori-
bus eorum a clericis minorib⁹ vel
maiorib⁹ ordinib⁹ decoratis nichil
omnino exigi volumus vel psolui.
nec cuius vis specie velaminis solu-
tio p sigillis litterar^{um} vl introitu su-
pradiotis in questum damnabile co-
uertantur. ¶ Et ne temeritas pro-
uila remedia violans ptereac impu-
nita. si contra pmissa quicq^{ue} recipia-
tur ab aliquo. duplum si recepti. re-
di p^{re}cipim⁹ infra mensē. Alioquin
clerici beneficiati receptor^{um} p ipsos
inique. dupluz restituere differentes
ab officio et bñeficio nouerint se su-
spensos. Clerici vero non beneficia-
ti et laici ingressum ecclesie sibi no-
uerint interdictū quousq^{ue} de duplo
satisfactionem impenderint soluen-

ibus competentem. Idem.

Quamuis lex nature et infra :
Presentis auctoritate consi-
 lij inhibemus ne quis pcuracionez
 ratione visitationis soluendami ab
 aliqua presumat recipere ecclesia .
 nisi visitacionis officium eidem di-
 ligens impenderit scrupulis perso-
 naliter et inspectis p ipm cu effectu
 q fuerit idagada . **S**i qs vero plu-
 res visitare voluerit ecclias vno die
 pcuratide vnica victualib⁹ vl pecunia
 ad q oēs et singulos sic die vnico visita-
 tos . pporcionabiliter faciat cōtribu-
 ere (p vt tradunt canones) sic cōtē-
 tus . Et si nocte precedente suā visi-
 tationem in quavis ecclesia facien-
 dam ad sumptus . rectoris seu vica-
 rij visitāda . seu die visitationis in
 prandio steterit cū eisdez . veraz est

¶ De Censibus procu.

mationem sumptuum huiusmodi in
procuracionem si eam in pecunia
visitans . licite duxerit exigendam
computare seu alocare vel pro eo in
totum studeat compensare. Ita qd no
vltra sumptus huiusmodi solidam
procuracionem in pecunia nec am
plus qd deductis eisdem sumptibus
de procuracione in pecuniam exsol
uendam supererit. presumat reci
pere vel exigere quouismodo. ¶ Si
quis autem aliter fecerit donec in
debite percepta restituerit ab ingres
su ecclesie nouerit se suspensum. ¶ De
rum quia plures archidiaconi et az
lij ordinarij honoris prerogatiua vt
nobilitate generis decorati. in suis
visitationibus incedentes familia
riu et vidualiu statutum in canoni
bus numeruz excedunt. sic qd procu

ratores eisdem in victualib⁹ excessi-
uis indebite onerant ultra estima-
tionem procurationis q̄ in pecunia
solet solui. ¶ Nos huiusmodi visi-
tatis an in pecuniam quantitatē
solite vel in victualib⁹ visitantes eis-
dem voluerit procurare optionem re-
seruamus. Et si capellas visitatas
habuerint dependentes ab ea. Sta-
tuim⁹ q̄ p ecclesie suarq; capellar⁹
huiusmodi vnica visitatione que p
vna ecclesia p̄stari solet (in diocesi
cuius est ecclesia) visitantes. Archi-
diaconi et alij ordinarij sint contē-
ti sub pena suspensionis ab officio.
et beneficio (quam ipso facto incur-
rant) donec duplum illius q̄ ultra
procuracionem huiusmodi vnica; re-
ceperunt sue ecclesie soluerūt cathe-
drali. ¶ Item quia visitantes archi-

De Censibus procuratorum

diaconi et alij ordinarii tam in ecclesiis quam in ornamentis eorum et cimiteriorum clausuris mansorum domibus repemtes defectus ipsos sub pecuniariis penis precipiunt reparari et a non parentibus censuris exorquent penas huiusmodi quibus dicti defectus debite poterant emendari ne inde suas bursas cum iactura pauperum his diebus oppressorum insolite nequiter impinguantes. ¶ Igitur ne propter tales exactiones penales aduersus archidiaconos et alios ordinarios et eorum ministros detur legalis occasio malignandi nec ecclesiasticos viros debeat questibus in honestis et penali bus auelari vel dicari. ¶ Statuimus quod pene huiusmodi quotiens exade fuerint in reparationem conuertantur.

huiusmodi defectus reparādoꝝ sub
pena suspensionis ab officio quam
cōtra pmissa sibi ipsis applicantes
donec sic pcepta ad repationeꝝ dic-
toꝝ defectuū cuꝝ effectu assignatur
icurrere decernim⁹ iꝑofacto. Idem.

Item licet quis purgare et in-
fra. Illorum archidiacono-
rum et suoz officialiū alioꝝqꝫ ordi-
narioꝝ detestantes abulum. quo a
sacerdotib⁹ in suis iurisdictionibus
celebratur diuina priusqꝫ id faciant
certam et excessiuā quātitatem pes-
cunie erigūt liberalitatē qua sacer-
dotes huiusmodi clericos sua nomi-
na inserentes in matriculis de vno
denario solebant recipere in exaci-
onē censuale vi. dena. vel circiter il-
licite cōuertentes. Statuimus qꝫ de
retero a dictis sacerdotib⁹ ultra des-

De Lentibus procu.

nariū vnicū p quo ipsoz nomina re
gistrent in primis admissiōib⁹ eo
rū ad celebrandū diuina dicti archi
diaconi et ceteri ordinarij aut qui
uis eoz ministeri recipe non aude s
ant quouismodo sub pena suspensi
onis a celebratiōe diuinorū et ingres
su ecclie quā cōtra facientes incur s
rant quousq; duplū receptoz huius
modi fabrice ecclie cathedralis lo
corum psoluant. Idem.

Oz apparitor et infra. Pre
sentis approbatione cōcilij sta
tuim⁹ qd singuli nostri suffraganij
vnum apparitorem equitem habes
ant dūcarat p diocelib⁹ eorū. Eoz
vero archidiaconorū nre puicie
pluorū archidiaconatū sigulis deca
natib⁹ vnū apparitorē nō equitē s
peditē habeāt tātūmodo incedētes.

Qui cum rectoribus aut ecclesiariis
vicariis ultra noctem et diem vni-
cam singulis quarteriis in anno ip-
sorū sump-ibus non morentur. nisi
per eoldem inuitati fuerint ad mo-
randū specialiter. Nec in capitulis
generalibus collectas in pecunia a-
lias de lanis agnis. vel rebus aliis
faciant aliquales. gratis tamen eis
data cū gratia pactione recipere va-
leant. ¶ Quid si plures contra hoc
fecerint deputati vel eorū aliqui pre-
missa repta fuerint. temere violare
deputantes eodem tamdiu ipso fac-
to ab officio et beneficio sint suspē-
si. donec huiusmodi amouerint de-
putatos quos etiā ab apparitorū offi-
cio ppetuo suspēdim⁹ ipso facto. Ste.
R excitandū affectus laborā-
ciū in vinea dñi sabaoth (v)

De Celebratione missarū.

vere retributionis valeant denariū
recipere post laborem) decernimus
ne opus dei fiat aliquibus negligē
ter. presertim cū in generali cōsilio
sic statutum et p̄ceptum. ut diuinū
officiū nocturnū pariter et diurnū
Secundum q̄ dies dederit studiosē
celebretur et deuote. vniuersa quoq;
sacramenta ecclesiastica et precipue
baptismatis et altaris deuotissime
(prout deus inspirauerit) celebrent
et ministrentur. Verba quoq; cano
nis presertim in consecratione cor
poris et sanguinis xp̄i plene et inte
gre p̄ferantur. Presbiter autē post
q̄ dominicum corpus et sanguine
sumplerit in altari si in eodem die
missarum solennia. ipsū celebrare
oporteat. iterato vinum in calice in
fusū sumere nō p̄sumat. Ad hec dux

Liber Tercius.

im^o statuendum districtius inhibē-
tes ne sacerdos quispiā missarū so-
lemnium celebret bis in die. extra die
natalis dñi et resurrectionis domi-
nice vel i exequijs mortuorū videlicet
cū corp^o alit^o eodē die fuerit cumu-
lādū: tūc prima missa de die poste-
riori vero pdefuncto celebrat.

Johannes Pecham.

Sacerdotes caueant vniuersi
ne missarū peculiarū seu fami-
liarium se celebrationi obligēt quo-
minus valeant canonico officio cō-
missā sibi officiare ecclīā vt tenēt.

Nec psumant aliqui annualia ce-
lebrianda suscipere. nisi p defuncto
celebrent quotidie vel pcurent speci-
aliter celebrari. **N**ull^o insuper vlu-
ra recipiat annualia celebrāda q̄ ha-
bz socios sacerdotes. illo casu excepto

¶ De Celebratione missarū.

quo procurans suffragia fieri pro defuncto cōsentit expresse memoriam defuncti in missa alij vel alijs copulari. ¶ Nec credat sacerdos celebrās se dicendo missā vnā posse satisfacere p duobus. p quorū utrōq; specialiter et in solidum pmiserit celebrare. ¶ Licet canon dicat q nihil mīz nō accipit cū missa p defunctis vna dicitur. q̄ pro vno quolibet ipsorū diceretur. ¶ Loquitur enim de his missis q̄ anxiatō corde dicūt. ¶ Absit ne a quocūq; catholico credatur tantum in tensiue proficere missaz deuote celebratam mille hominib⁹ p̄o quibus forsitan dicitur quantum pro eis mille deuotione consimili canerentur. Licet sacrificium (qui est crīstus) infinite sic virtutis

Non tamen in sacramēto vel sacri-
ficio sue immensitatis lūmam ple-
nitudinem operatur. Alioquin pro
vno mortuo nūq̃ oporteret missas
dicere nisi vnam. Operatur enim
in huiusmodi mysteriis distributio-
nem certam sue plenitudinis quā
ipse eisdeꝫ lege in effabili allegauit.
Illos autem qui p̃huiusmodi an-
nualibus ṽl anniuersariis celebran-
dis stipendia acceperunt ne ex certa
malicia vel accidia satisfaciant ṽl
teneantur monem⁹ ṽl omīssa suple-
ant et ad plenuꝫ satisfaciant in fu-
tūrum. Et quicūqꝫ id non fecerint
fructus taliter receptos pro annali-
b⁹ illorū (qui eis talia cōtulerūt) ero-
gent pauperib⁹. aut si ṽtrumqꝫ isto-
rum sponte neglexerint sicut frau-
datores fidelib⁹ ab ordinariis suis

De Celebratione missarum.

aspere corrigentur.

Sanctum et salubre et infra-
Statuimus ut pro singu-
lis episcopis Cantu. provincie dece-
dentib⁹ resid⁹ confrens supstitutes so-
lemne faciant officium defunctorū
non solum in capellis suis singulis
sed etiā post decessu⁹ alicuius de a-
liquo⁹ episcopoz hmoi⁹ recen⁹ter in
consilio vel alias p⁹ utilitate ecclesie
pariter congregantur precipientes
insuper. et in virtute obediencie fir-
miter iniungentes ut singuli sacer-
dotes tam seculares q^{uam} religiosi dis-
cant missas singulas de cū diocela-
ni obitu eis fuerit veritas intimata
p⁹ ipsius anima a peccati maculis
eripienda. Rogamus insuper sacer-
dotes exemptos religiosos et si qui
sunt etiam seculares de ordinatione

Liber Tercius

istam saluis in aliis exemptionis sue
priuilegiis gratis suscipiāt ut eā sal
tem auctoritate propriā a sibi cōstitu
ant obseruādum. Scituri q̄ grati
erim⁹ gracie et dolebim⁹ si quos is
uenerim⁹ de ingratis. Idem.

Altissimus de terra et infra.
In eleuatione corporis cri
sti ab vna pte ad minus campane
pullentur ut plures qui celebrationi
missarū non valent cotidie interesse
ubicumq; fuerint siue in agris siue
in domib⁹ flectent genua indulgē
cias pcellas a plurib⁹ epis habituri
¶ Statuimus insuper ut quilibet
sacerdos quem canonica necessitas
non excusat confiteatur omni ebdo
mada saltem semel. Parochiales i
super sacerdotes caueant diligenter
ne alicui dent corpus dñi nisi prius

De Celebratione missarum

constet ipsum confessum fuisse testi-
monio vel iudicio fidedignorum. ¶ Et
huiusmodi certificationis onus ip-
sius susceptoris imponim⁹ sacramēto
qui habet ea q̄ saluti sue sūne necessa-
ria procurare. ¶ Null⁹ etiam sacra-
communione prebeat parochia
no alterius sacerdotis sine ipsius li-
cencia manifesta. Quam ordinari-
onem non intendimus ad peregrin-
antes extendere vel perdicantes
nec necessitatis casu erogare. Joē.

Quam sit in honestus et infra
¶ De fratrum nostrorum eo-
socius consilij assensu et consilio de-
cernim⁹ quicūq; i oratorijs capel-
lis aut domib⁹ nō consecratis seu i
loco minime dedicato seu delibato
missas solēria dioc. n̄ obsecra licētia
p̄tra canonū p̄hibitiōe de cetero cele

brantem suspensionem a divinis
celebratione per mensem incurrere
ipso facto. Licentia autem ab epis-
copis nostre puincie in locis huius
modi non consecratis concessam ce-
lebrandi etiam in posterum conce-
dendam personis aliis q̃ magnati-
bus seu nobilibus moram facienti-
bus in locis ab ecclesiis parochiali-
bus notabiliter distantibus aut no-
torie debilibus aut in firmis urita
decernim⁹ et in are. ¶ Per hoc ta-
men prelatis rectorib⁹ et canonicis
ecclesiar⁹ cathedraliū vel religiosi-
non intendim⁹ derogare quo min⁹
ip̃i in oratoriis suis ab antiquo con-
structis missas possint licite celebra-
re seu facere celebrari sicut fieri con-
suevit. Sacerdotes insuper quos in
oratoriis seu capellis regū aut regi

De Celebratione missarum.

nam anglie liberorum de suorum erectis
vel erigendis missas celebrare cōtis-
gerit pena p̄dicta volum⁹ coactari.

Constitutio Richardi archiepi.

Recipimus ne consecretur eu-
charistia nisi in calice de auro
vel argento. et ne stanneum calicem
aliquis episcopus amodo benedicat
interdicim⁹. Constitutio. Edmundi.

In celebratione misse p̄ce-
curus sacerdos hostiam sacra-
tori suo non apponat. quia ante per-
ceptionem ipsam ore suo tangere nō
debet. ¶ Si vero de patena sicut q̄-
dam faciunt ea sumat post celebra-
tionem misse tam patena quam ca-
licem faciat aqua p̄fundi vel solus
calicem si eas nō sumat de patena.

¶ Habeat quoque sacerdos iuxta al-
tate pannum mundissimū alio p̄a-

Liber in Tercius.

no circumdatum vñdīq; et honeste
ac decenter cooptum in quo post sa
ceptionem sacramēti salutaris di
gitos cū labiis ablutos emundet.

¶ Walthert Archiepiscopi.

Libnebeamina corporalia palle
et alia indumenta altaris in
tegra sint et mūdissima et sepe ab
luantur p personas ad hoc in cano
ne deputatas ob reuerenciam et p
senciam saluatoris nri et totius ce
lestis curie q̄ sacro altaris cōficien
do et cōfecto nō est dubiū inter esse
verba canonis i his p̄sertim q̄ ad sā
ctum sacm̄ ptinēt plene itegre et cū
sūma oī deuotōe pferant. Nō enī sit
ita moros⁹ sacerdos i p̄missis q̄ fa
stidiū ingerat auditorib⁹ et officiū
suū priuet deuotōis p̄nguedine q̄
mulse morātes pducit suauitatē vñ

De Celebratione missarum.

guēti id ē piguedinē deuotiōis. null⁹
i sup sacerdos parochalis presumat
missā celebrare añq̃ matutinale sol
uerit officiū ⁊ primā ⁊ terciā de die Jē
nullus clericus permittatur minis
trare i officio altaris nisi iduc⁹ sup
pellicio ⁊ ipe quo missay solēnia p
agūt accēdāt due cādele bī ad mi⁹
vna. Prohibem⁹ quoq; ne ull⁹ sacer
dos laps⁹ i pctm mortale ad altare
presumat accedere celebraturus an
teq̃ confiteatur. Nec puto vt quidā
errantes credunt q̃ mortalia dele
antur p confessionem generalem.
Constitucio Roberti wprichelle.
P Resbyteri stipendarij nec nō
alii sacerdotes ppijs sumpti
bus vel per alios sustentati diuina
celebrantes in prouincia nostra nō
recipiant oblationes porciōes. obue

ciones denarios p requestis trigin-
talía vel aliquá certam quotam p
sertim oblaciones p corporib⁹ mor-
tuoꝝ presentibus non obtenta licen-
cia a rectoribus vel vicariis eccle-
siaz in quib⁹ celebrauerint. nec ea
ullo modo asportent in p̄iudicium
rectoꝝ vel vicarioꝝ ecclesiaz p̄dicta-
rum vel eoz vicem gerencius ne se-
tenciam maioris excommunicatio-
nis in hac parte laetam incurrant.

Decernim⁹ etiam vt p̄sbyteri hu-
iusmodi infra nostram puinciam
celebrantes intersint in cōcello i ma-
tutinis vespertis et aliis diuinis offi-
ciis debitis horis induci superpelici-
is q̄ sibi p̄p̄iis expensis p̄uidebunt
et non in nauī ecclesie ciniseris vt
campis. Et si super his per p̄siden-
tes correpti fuerint nō se reddāt ela-

¶ De Celebratione missarum.

tos nec erigant ceruices cōtra eos.
nec propter hoc excitent aliquos q̄
eos foueant et p̄tegant et ad inter
essendum p̄dictis horis debz eis in
iungi in virtute obediēcie quod sic
plēntes legentes canētes et psalmo
dizantes. ¶ Dicti vero p̄sbyteri die
b⁹ dominicis et festiuis vel si corp⁹
alicuius defuncti affuerit missas su
as post lectum euangelium maioris
misse incipiāt. et compleant sed nō
prius nisi de licēcia rectoris vicarii
vl' p̄sidentis petita et obtenta.

¶ Cōstitutio Simonis Iſlepe.

¶ Aſfranata et infra. ¶ De fra
trum nostrorum consilio et al
sensu. ¶ Statuimus et ordinamus
q̄ capellani quicūqz nō beneficiati
preſertim p̄donet curis animarū eorū

¶

Liber: nonus. Tercius.

clesiis seu capellis parochialib⁹ mo-
deratis sibi constitutis salariis post
positis priuatis seu peculiaribus ob-
sequiis quor⁹ cūq³ ante oīa officiāre
et intendere teneantur cū p⁹ loci dio-
cesanū seu ordinariū iudices in hac
p⁹te cōpetentem fuerit requisiti. Sub
pena suspensionis ab officio quam
si sic requisiti ut p⁹mittitur infra vl-
ginti dier⁹ spaciū cessante legitimo
impedimēto nō pruerint cū effectu eo
ipso se nouerit incursuros. Cōst. Si .

Affrenata et infra. ¶ Quam
quam bone memorie domin⁹
simon yslipe dudū. Cantuariensis
Archiepiscopus predecessor n⁹ dūzi
humanis agebat de fratru⁹ suorū
consilio et assensu statuerit et ordi-
nauerit q³ capellani annalia cele-
brantes et ceteri animarū cure non

De Celebratione missar.

intendentes quinq; marcar; ecclesi-
as vero seu capellas parochiales et
curam eisdem imminentem officiis
antes sex marcar; sūma p suis stiz
pendiis annualis deberent contenz
tari In sacerdotes non parētes sta-
tuto huiusmodi penā suspensionis
ab officio ipso facto imponēdo. Nos
tamen temporum qualitate atten-
ta de fratrum et suffraganeorum
nostroz cōsilio et assensu. Statu-
imus ut quicumq; in nostris ci-
uitate diocesi seu prouincia Cantu-
ariēsis p aīab⁹ defūctor; ā nalia ce-
lebraturib; .mar. aut cibariis: tri-
b⁹ mar. Alij aut q cure aīaz desers-
uēt octo marcis. aut cibariis: qua-
tuor marcis sine annuatim concessi.
Nullatenus ultra id receptu-
ri. Nisi aliter loci diocesano s

rum his qui cure animarum deseruiet
 primitus decreuerit faciendum. Si
 quis autem clericus contra hanc nostram
 constitutionem dando seu recipien
 do venire presumserit excommunica
 tionis sententiam incurrat ipso fac
 to a qua nisi per diocesanum locum in quo
 deliquerit non poterit absolui. Sen
 tentiis vero in presenti statuto contē
 tis post publicationem eiusdem iuxta
 canonum exigenciam contrafaciētes
 eisdem ligari volumus et inuolui.

De baptismo et eius effectum.

Baptisterium habeatur inquali
 bet ecclesia baptismali lapide
 um vel aliud competens vas quod
 decenter cooperiat et reuerenter ob
 seruetur et in alios usus non conuer
 tatur. Aqua vero in qua baptis
 mus fuerit puer ultra septem dies in

¶ De Celebrationemillan.

baptisterio non seruetur. ¶ Si vero
puer a laico domi propter necessita-
tem fuerit baptisatus aqua illa p-
pter reuerenciam baptismi vel fū-
datur in ignem vel ad ecclesiam in
baptisterio fundenda deferatur et
vas illud vel cōburatur. vel ad vlt-
ecclesie deputetur. Item interroget
sacerdos laicum diligenter cum in
necessitate baptisauerit puerū quid
dixerit eciam quid fecerit. Et si dili-
genti precedente inquisitione facta
sibi de fide plena fuerit laicū dis-
tincte informa ecclesie baptisasse.
¶ Siue in latino siue in gallico si-
ue in anglico approbet scdm. sināū
baptizet puerum. prout scdm for-
mam ecclesie fuerit faciendū. Ad le-
uandū vero puerū de fonte. tres ad
plus recipiantur. videlicet i baptis

mo maris. duo mares et vna femi-
na. In baptismo femine due femi-
ne et vnus masculus q̄ enim apli
est. a malo est. De baptismo etiā
et penitēcia p̄cipim⁹ q̄ diaconi pe-
nitencias dare vlt̄ baptizare nō p̄s-
mant nisi i his calibus cū sacerdos
nō p̄t vlt̄ ables est vlt̄ stulte vlt̄ in dis-
crete nō vult vt mors imminet pu-
ero vlt̄ egroto. Si vero baptizat⁹ fu-
erit puer a laico p̄cedencia et suble-
quēcia mersionē expleantur vlt̄ su-
pleāt a sacerdote. Cōst. Johā. pec.

Quod circa sacramentū baptis-
mi quosdāz cōperimus deliquisse
Cum enī periclitantib⁹ parvulis
in necessitati leuitabili articulo q̄b⁹
cūq; laicis vlt̄ mulierib⁹ sic cōcessū
calib⁹ h̄mōi periclitātes taliter bap-
tizare. et h̄mōi baptisimū cōstet ad sa-

¶ De Celebrationemissar.

lutem sufficere si forma debita te-
neat nec debere talit̃ baptizatos ite-
rū baptizari. ¶ Quidā tñ stolidi sa-
cerdotes sic baptizatos paruulos nō
sine sacramēti iniuria rebaptizāt. q̃
ne decetero fiat firmiter ihibem⁹.

¶ Sed sup sic baptizatos dicantur
exorcismi et cathecismi propter re-
uerenciā ecclēsie taliter statuēti-
forma autē sacramenti in vulga-
ri lingua consistit non solum in sig-
nis verum etiā in ordine eorundē
verborum quibus ipsum est diuini-
tus sacramentum institutū quo cri-
stus dñs illis verbis et talit̃ ordina-
tis ut sint in lingua latina regene-
ratiuā contulit potestatem. Dicat
ergo a sic baptizantibus. John I
cristen the in the name of the fadre
and of the sonne & of the holi goost

mo maris. duo mares et vna femi-
na. In baptismo femine due femi-
ne et vnus masculus q̄ enim apli⁹
est. a malo est. De baptismo etiā
et penitēcia p̄cipim⁹ q̄ diaconi pe-
nitencias dare vlt baptizare nō p̄lus
mant nisi i his casibus cū sacerdos
nō p̄t vlt ables est vlt stulte vlt in dis-
crete nō vult vt mors imminet pu-
ero vlt egroto. Si vero baptizat⁹ fu-
erit puer a laico p̄cedencia et suble-
quēcia merlione expleantur vlt su-
pleāt a sacerdote. Cōst. Johā. Pec.
Quod circa sacramentū baptis-
mi quosdāz cōperimus deliquisse
Cum enī periclitantib⁹ parūlis
in necessitati ienitabili articulo q̄b⁹
cūq; laicis vlt mulierib⁹ sic cōcessū
casib⁹ hūmōi periclitātes taliter bap-
tizare. et hūmōi baptisimū cōstet ad sa-

¶ De Celebratione missar.

lutem sufficere si forma debita te-
neat nec debere talit̃ baptizatos ite-
rũ baptizari. ¶ Quidã tñ stolidi sa-
cerdotes sic baptizatos paruulos nõ
sine sacramenti iniuria rebaptisat. q̃
ne decetero fiat firmiter ihibem⁹.
¶ Sed sup sic baptizatos dicantur
exorcismi et cathecismi propter re-
uerentiam ecclesie taliter statuētis.
forma autē sacramenti in vulga-
ri lingua consistit non solum in sig-
nis verum etiā in ordine eorundē
verborum quibus ipsum est diuini-
tus sacramentum institutũ quo cri-
stus dñs illis verbis et talit̃ ordina-
tis vt sint in lingua latina regene-
ratiuā contulit potestatem. Dicat
ergo a sic baptizantibus. John I
cristen the in the name of the fadre
and of the sonne & of the holi goost

Vel alias in lingua materna secundum consuetudinem patrie. Vel in gallico sic. Je te baptise ou nom du pere et du filz et du saint esprit. qd si sacerdos rationabiliter dubitat an paruulus in forma debita baptizatus sit tenens modum decretalis cum exorismis et cathecismo dicat. Si baptizatus es ego non rebaptizo te Si non dum baptizatus es. ego baptizo te In nomine patris et filij et spiritus sancti amen. Attendant etiam sacerdotes ne lasciuia nomina qd scilicet mor prolati sonent in lasciuam imponi permittant paruulis baptizatis sexus precipue femini et si contrarium fiat per confirmantes ep̄os corrigantur. ¶ Idem

Quod in constitutione octobris
ni canetur de pueris baptizandis

De Baptismo et ei⁹ effectu

dis usq; generale baptisma pasche
et penthecostes videlicet reseruadis
pro ipsius statuti reuerencia hacten⁹
nus videt^r esse neglectū sic duxim⁹
declarandū vt pueri p octo dies añ
palcha et dies totidē añ pentheco⁹
stes nati de maternis vteris si abs⁹
q; piculo seruari valeāt usq; ad tē⁹
pora illa reseruentur baptizādi. ita
tamen qđ medio tempe inter natis
uitatem puerorum hmōi et pfectuz
baptismū recipiant cathecismū so⁹
la q; dieb⁹ baptismi suplic inmer⁹
sio facienda. Alij autē qui alijs an
ni temporib⁹ nati exstiterint cū pro
pter mortis periculū q; sepe pueris
iminet in puilum tñ ppter simplis
citatem parentum qui circa formā
baptismi sunt defacili araturi abs⁹
q; vlla offensionis nota iuxta vetu

nam cōsuetudinez vñ in cōtinēti cū
nati fuerit vñ postea put placuerit
ipsis parentibus baptizēt.

Fontes baptismales sub sera
clausi teneantur ppter sortile
gia. crisma similiter et oleū sacroz
sub clauī custodiantur. si vero is ad
quē spectat custodia incaute ea reli
quit. trib⁹ mēlib⁹ ab officio suo sus
pēdat. Et si p ei⁹ icuriā aliquod ne
phariū ptigerit grauiori subiaceat

Omnissimū euhari (vñ cōni
stie sacm. ¶ Precipim⁹ Dece
tero taliter custodiri vñ in qualibet
ecclesia parochiali fiat tabernaculū
cū clausura decēs et honestū secūdū
cure magnitudinem et ecclie facul
tates in quo ipm dominicū corpus
nō in bursa vñ loculo ppter pmtu
cionis piculum nullaten⁹ collocet.

¶ De Baptismo et ei⁹ effecta

sed in pice pulcherrima ligno cādet
dissimo adornata interi⁹. ¶ Ita q
sine omni diminucionis piculo pos
sit extrahi et imponi q quidē vene
rabile sacramentum oī die domini
ca p̄cipim⁹ innouari. ¶ Sacerdos
tes autem in custodia eucharistie ne
gligentes puniri p̄cipim⁹ scdm̄ res
gulā consilij generalis et graui⁹ si
in negligencia perseuerent.

Ad exēplum salamonis q oīa
vasa dom⁹ dñi ex auro puris
simo fabricata. diuino cultui māci
pauit. ¶ Stat. vt qlibz ecclia calicē
habeat argēteū cū vasis aliis decē
tib⁹ syndonē mūdā ⁊ cādidā ⁊ āpli
tudinis p̄gruēd. Vetera quoqz corp
alia q fuerūt. nō ydonea i altarib⁹
quādo p̄secrāt loco reliqaz reponā
t vt i p̄lēcā archid. p̄burāt. p̄chā.

Signissimuz et infra. **S**ta-
tuimus vt sacramentum eu-
charistie circumferatur cū debita re-
uerencia ad egrotos. sacerdote sal-
tem induto supplicio et gerente o-
rariuz cū lumine prouo in lucerna
cum compaña vt populus ad reue-
renciam debitam excitetur. qui ad
pſternendū se vt orādum saltez hu-
militer informetur sacerdotali pru-
dencia vbicūq; regez glorie sub pa-
nis latibulo nouerint deponari et
de hoc archidiaconi in suor remissi-
onū pecaminū sint solliciti. et quos
circa hoc negligentes inuenerit dis-
ciplina rigida corrigēt. **Edmūdus.**

Si rector alicui⁹ ecclesie dece-
dēs domos ecclesie reliquerit
dirutas vel rumosas de bonis eius
ecclesiasticis tanta portio deducat.

¶ De Excelſis edificatiōib⁹.

¶ ſufficiat ad reparandū hec et ad alios defect⁹ ecclie ſupplēdos ¶ Idē ſtatuiſmus circa illos vicarios qui ſoluēdo modicam penſionēz oēs ecclias habent puenſus. Nam cum ad premiſſa teneantur. talis portio deducta ſatis poterit et debet inter debita computari. ¶ Semper tamē rationabilis conſideratio ſit habenda ad facultates ecclie cū hec portio fuerit deducenda.

¶ parochiani eccliarū ſin-
gularū Cantuarienſis puincie ſint de cetero certiores de defectibus ipſos contingentib⁹ ne inter rectores et ipſos ambiguitas generetur temporibus ſucceſſiuis. ¶ Volumus de cetero. Et precipimus q̄ teneantur inuenire omnia inferius annotata videlicet legendā antiphonare gra

Dale. psalteriū tropæum. ordinale
missale manuale. calicē. vestimen
tum principale cū casula. dalmati
ca tunica et cū capa. in choro cū oī
b⁹ suis appēdēciis. frontale ad ma
gnū altare cū trib⁹ tuellis tria sup
plicia. vnū rochetū. crucem pæssio
nale. crucem p mortuis. thurribulū
lucernā. titinabulū ad deferēdū co
ram corpore xpī i uisitatione infir
morū. pīxidē p corpe xpī honestū. ve
lū quadragesimale. vexilla p roga
cionib⁹. cāpanas cū cordis. veretrū
p defūcti. vas p aqua benedicta. os
culatoriū. cādelā p cero paschali. fō
tē cū serura. ymagines in ecclia. y
maginē principalē in cōcello. clau
surā cimiterij. reparacionē nauis ec
clesie interi⁹ et exteri⁹ tā i ymaginib⁹
quā in venestais vitreis. repara

¶ De Excellis edificatib⁹.

cionem liberorū. et vestimētorū. qñ
cūq; cōtigerit ea reparationibus in
digere. ¶ Cetera aut oīa tā ī repa-
tione cācelli quā ī aliis hic nō exp̄ssis
scdm̄ diuersas p̄suetudines ap̄batas
locoꝝ rectoribus et vicariis seu ad
quos ptinet habēt ī oīb⁹ reparari sup̄
tib⁹ eorūdem. ¶ Mephām.

Statui⁹ q̄ nulla īq̄sicio lu-
per defectib⁹ domoꝝ aut alio-
rū ad bñeficiū ecclesiasticū spectāci-
um de cetero faciēda valeat ī alteri-
us p̄iudiciū generari nisi fiat p̄ vi-
ros fidedignos ī forma iuris iuras-
tos ip̄o ad hoc cui⁹ interest integrā
verā estimacionē defectuū ī domi-
b⁹ et aliis locis ad bñeficia ecclesia-
stica spectantib⁹ repertoꝝ. siue p̄ in-
quisicionem. siue per viam com-
p̄sicionis facta extiteris loci dioces

Liber Tercius.

sanus in reparationem ipsorum defectu
tuum conuertere faciat infra terminum con-
petentem ipsi arbitrio moderandum.

Sicet parochiani et infra. **P**re-
satis approbatione consilii dux-
imus statuendum quod tam religiosi quam
alii quicumque possessiones aut predia
seu redditus qui de gleba reficiendarum
ecclesiarum seu dote non existunt inquam
bulcumque parochiis nostre prouin-
cie obtinentes seu in posterum abi-
turi in ipsis degentes vel alibi ad quod
uis onera parochianos ipsos ipsorum
ecclesiam ac ornamenta eiusdem con-
cernentia et eis in his de iure vel con-
suetudine incumbencia considerati pos-
sessionum et reddituum huiusmodi quan-
titatum cum ceteris parochianis ec-
clesiarum predictarum quociens opus fu-
erit contribuere teneant. **A**d quod

De Immunitate ecclesie

cum necesse fuerit censuris ecclesiasticis et aliis iuris remediis p loco
rum ordinarios compellantur.

Pro et infra. Statuimus
ut qui ad immunitatem eccle-
sie fugientibus alimenta impedia-
rint ministrari secundum arbitrium
ordinarioꝝ p censuram ecclesiasticam
arceant. Confugiētes que hmoi ab
ecclesia vel cemiterio vel post ab-
iurationem terre a via publica extra-
hentes vel extractos occidentes cum
sub ecclesiastica ptectione consistunt
omnibus penis sacrilegij precellan-
tur una reliquam minime cōsumē-
te. In ecclesia autem ut cimiterio
nō fiat custodia confugiētiū ad
eandē. qd si secus psumptū fuerit tā
custodes q̄ qui eos opposuerunt in

forma iuris p excommunicationis sententiam arceatur. Illos quoq; tan cum modo tueatur ecclesia quos canones precipiunt esse tuendos.

Tinuadentibus bona ecclesiastica & ecclesiasticas libertates infringentibus et perturbantibus obuiet prouidere duxim? statuendum. q; huiusmodi malefactores sacrelegi & excommunicati p locor ordinarios nuncient. ¶ Et in sua p[er]tinacia per unum mensem p[er]seuerauerint tunc terre sue et loca in quib? comorantur supponantur ecclesiastico interdicto et neutra relaxet sententia. donec de damnis et iniuriis satisfecerint competenter. ¶ Et si qui diuino non ferentes honori ecclesiam possessionibus aut libertatibus spoliauerint penis subiaceant supradictis et in ip

De Immunitate ecclesie.

los usq; ad plenam restitutionem
et satisfactionem condignam in for-
ma iuris ex cōmunicationis senten-
tia solemniter proferatur. ¶ Et si
idem sacrilegi faciant iudices au-
p̄latos propter hoc attachiari et di-
stringi tam ipsi q̄ distringentes pe-
nis in attachiatores et districtores
editos feriantur.

Ontingit aliquādo qd dñs re-
gi ecclesiarū cathedraliū custo-
diā optinēte cū scdm certā libertatē
abeodē dñs rege et suis p̄decessorib⁹
ecclesie concessarum. tantundem
rationales exitus capere debeat.
Ac rationabilia seruicia. Et hoc si-
ne districtione hominum et vastas-
sione rerum. ¶ Valliui tamen
eius per tallias immoderatas et bo-
na tenent.

cū vacantis ecclesie auferunt violē
ter porcos nemora ⁊ vinaria destru
unt domos cōsumi festinant et dis
cipant bona. Pauperes male trac
tant et nō solum ad ea q̄ ratione cu
stodie obtinere cōsueuerant manus
extēdunt. sed etiam ad bona supsti
tum vt blada. et instaurata et alia
quib⁹ capitula. et cōuentus sustēta
ri deberent et alia que ratione baz
rome ad ipsū spectare non possunt
videlicet decimas oblationes ad ec
clesiam episcopatibus seu monaste
riis appropriatas spectantes et p̄ci
nentes et alia similia ocupare p̄su
munt. ¶ Vt igitur huic morbo oc
curratur: Ordinamus quod statim
cū archaetores ⁊ balliui regis huius
modi custodes ingressi fuerint pres
lati qui iurisdictioni presūt publice

¶ De Immunitate ecclesie.

et solemniter inter dicantur sub pena excommunicationis dictis balliuis omnib⁹ in genere ne talia acceptare presumant. ¶ Quod si contra fecerint denūcient eos in sentenciā excommunicationis latam in violatores et perturbatores ecclesiastice libertatis incidisse. donec de damnis et iniuriis satisfecerint competenter. Quam sententiā post denūciationē huiusmodi. si cōtulerint contra eos pcedatur p interdicta et alias penas contra iniuriantes hmoi ordinatas. ¶ Et nisi dominus rex sup hoc manitus competenter restituerit seu restitui fecerit sic ablata et dāpna resarsirit. vl resarsiri fecerit p suos illata pcedatur contra eum sicut in aliis casibus regem tangentib⁹ est statutū. ¶ Et eadem que de rege et

et ius ministris superius ordinant in aliis dominis inferioribus et eorum ministris si forsā ad eos custodia huiusmodi pertineat volumus observari.

Accidit novitate perversa quod cum Ecclesiarum placide morum disciplina peccatis et excessibus subditorum nituntur ingredi magnates et prelati et alij seculares officia impedire molientes eorum inhibent laicis ipsorum tenentibus aut natiuis ne ad ordinarioꝝ citationes pro suorum criminibus vel excessuum correctionibus canonicis subeundis quorum correctio et punicio ad ipsos ordinarios noscitur pertinere de iure vel consuetudine aut per testamentorum insinuationibus probationibus aut calculis de bonis defunctorum ad ministratis per eos seu copotes et alios testamentariis iuribus extra locum

De Immunitate ecclesie.

sui domicilij veniat vel compareat
coram eis. et ne in locis sui domini
per prelatos exercatur premissa is
pediunt et impedire pcurant neq
ter sibi q super his usurpant. ¶ Ali
ij pretere a viros ecclesiasticos iur
ris dictionem ecclesiasticam exercen
tes et suis subditis pro eorum cul
pis et excessib⁹ penas corporales seu
pecuniarias iponentes. ac ipsos fa
cere cogentes sicut ordinariis ipsis
licet aut pro penitenciis corporali
bus iuxta modum excessuum suo
rum impositis redemptionem pe
cuniariam pro vt iuste poterunt ad
mittentes de et super extortionibus
excessivis indictant sicq in dicta
eos attachiant et in carcerant ac su
per his in foro seculari eos sibi re
spodere ppehunc qb⁹ multas pecuni

arias ea occasione indicto foro seculari imponi procurant et faciunt debite prohibito voluntatis. frequenter etiam multi turmis et strepitu ad iudicia concurrunt ac iudices litigantes. seu habentes ibi alia expedire grauius sic exterrunt quod ecclesiastica confutitur iurisdicatio et opprobriose officii prelatorum suspendit ac in culpam facile homines currunt dum pena non reprimat transgressores impunitatem sibi penalem nutriunt ac antiqui hostis insidiis leues aditum preparent et frequentem. Alij siquidem multos pro eo quod causas et negocia in foro ecclesiastico de iure et consuetudine pertractanda ibidem contra aduersarios mouent. nec non aduocatos postulantes pro eis et procuratores aliosque ministros ecclesiasticos iudices.

¶ De Immunitate ecclesie.

connoſcentes ſuper his indiſtari et
attaſhiari et etiã alias in foro ſecu
lari multipliciter fatigari faciunt
et percurant ſuis qz tenentibus et as
ſiſtis ad eccleſiaſticũ p cauſis ſeu ne
gociis in ipſo de cõſuetudine vel de
iure tractandis recurrentibus ſi nõ
deſiſtant et in foro ſeculari ſup his
litigent imponunt ſepiſſime graues
multas ipſosqz affligunt. et verãt
in iuſte multimodis laboribus et ex
penſis. ¶ Alij vero epos iuriſdictiõ
nem ſuam in ciuitatibus ſeu locis
alijs eis ſubdiſtis debite exercere vo
lentes inde et ſup his q ſpectant no
torie ad eosdeſ ſeu p exercicio iuriſ
dictionis eccleſiaſtiche mādaca ſua li
rita et canonica deſtinātes execuſi
ones qz eor debite faciendas impe
diunt vel impediri percurant iniuſte

ac nuncios madata hmoi deferentes
et facere debite iustas executiones
volentes capere. verberare et ma
le pertractare in iuriose presumant
qda; etiam dū tēporales et eorū bal
liui bona decedentū ab intestato in
suis districtib⁹ ad ipsos dños p̄tende
tes fore quīs erronee deuoluta ne p̄
ordinarios bona hmoi p̄debitorū so
lutione sic decedencium ac in alios
ptos vltus p̄ iporū aīarū salute cōuer
satur vtilit̄ put cōlēsu regio et ma
gnatum regni anglie tanq̄ p̄ iure
ecclesiasticā; libertate ab olim ex te
ste ordinatū impediūt in derogaci
onem eccl̄iastice libertati iurīq; et
iurisdictionis eccl̄iasticorū ipedimen
tum et lesionē enormē. ¶ Nos igit̄
tur p̄ntis deliberatione consilij oēs
et singulis in p̄missis vel eorū aliq

De Immunitate ecclesie.

bus delinquētes seu premissa vel eo-
rum aliqua facientes consensū ad
ea dantes. consiliū. auxiliū. vel fa-
uorem aut ea vel eorū aliqua in su-
is facta negociis nominib⁹ eorū ra-
ta vl' accepta habētes hoc sacro ap-
probante consilio pnunciam⁹ ma-
ioris excommunicationis sentēcia
inuodari. quorū absolutionem dioce-
sanis locorū specialiter reseruamus
et delinquentes huiusmodi quater
annis singulis in cūctis ecclesiis pa-
rochialib⁹ nre cantu. pui. expicatos
i genere p̄cipim⁹ publice nūciari Jdē.

Seculi p̄cipes p̄tātē recipiē-
tes a deo q̄ ecclesie sacerdotes su-
p̄borū ceruicib⁹ i ponere neq̄ūt solēt ab
ips̄ t̄ore discipline sue p̄tātē gladio
extorquere. ¶ Unde veneranda
tradit̄ antiquitas. q̄ si excom

munitati humilitatis gratias et re
 conciliationis affectum animo ob
 durato arroganter abiciant inuoc
 cata regia potestas et auxiliū tene
 tur ex debito rigore seueritatis. Re
 belles hmoi cōpescere. Custodia car
 cerali. ¶ Sed contingit interdum
 q̄ percommunicatis et manifestis
 offensis ad significacionē prelatorū
 prout cōsuetudo regni anglie opti
 net captis et carceri mancipatis p
 breue regium demandatur episcopo
 p̄l quod si sic capti de stādo māda
 tis ecclesie et parendo iuri caucionē
 exhibeant ip̄os aquibus detinentur
 carcerib⁹ faciant liberari. ¶ Alio
 quin si ep̄i hoc nō fecerint sicut an
 te debitam satisfactionem non pos
 sūt nec de iure. tenentur vicecomiti
 b⁹ aliud breue dirigant q̄ caucios

¶ De Immunitate ecclesie.

ne hmoi ab in carcerati accepta eos
liberet indilate. ¶ Suggestio ilup
regie curie licet minus veraciter p
tali excomunicato incarcerato q ip
se paratus est mandatis ecclesie obe
dire. ¶ Mandatur vicecomitib⁹ vt
in carceratum hmoi excommunicatū
vel partium ad quaz instanciaz ex
communicatur non habita menciónē
a carcere liberant ac dimittent. Et
qñqz vt prius suggestio q excom
municati in carcerati p tali causa
que ad forū ecclesiasticū non pñet
excomunicatione innodātur datur
vicecomitib⁹ in preceptis q si p cau
sa huiusmodi et nō alia excomuni
cati et in carcerati fuerint ipsos curēt
celeriter liberare nec pcess⁹ iudiciuz
ecclesiasticorū sup causa excomuni
cationis hmoi fides aliqua adhibe⁹

Liber Tercius.

tur sed sic excommunicati i supradic-
tis calib⁹ admadata pcepta hmoi
liberant ppter q ecclesiasticos iudi-
cū cōfūdūt officiū dū laici clauē ptā-
tis & sciēcie penit⁹ destituti quos sic
tenet obsequendi necessitas q de his q
iurisdictionē ecclesiasticā ptenēt ipis
cognoscendi vlt impandi phibet au-
toritas falcem in messem nituntur
mittere alienā excommunicatorūq;
sic liberatorū indebite cōione nephā-
da. ta; vicecomites q balliui liberā-
tes eodē quā ceteri populares va-
rijq; fideles excoīcantes cū excoīcas-
tis hmoi pestifere maculāt et aīaz
inde graua picula cumulāt. Cons-
tra q puidere zelātes. Statuimus q
excoīcati sic capti ī nra puincia sic
exeūte a carcere ptra libertates et
suetudines ecclesie āglicane ad quo

De Immunitate ecclesie.

rum maiorem cōfusione et rubore
solēniter. in locis insignib⁹. pulsati
cāpanis. eādelis accēsis. ex cōmūica
ti publice denūcientur ac ipsoꝝ cō
merciū ad eoz cōmodū. Et fideiū
communio inhībet omnino. ¶ Cō
mūicātesq; cū eisde illicite censura
cclesiastica sine deletu acrit̃ puniāt:

Quia diuinus et seculi legibus
prohibetur ne de rebus ecclesi
asticis disponendi laicis sit facul
tas vsurpationis illius contumelia
longe noscitur depellenda qua qui
dam nostre prouincie ecclesiarum
parochialium sue potestatis igno
rantes terminos limitatos. seu ex
roganter potius non seruantes ar
bores. ac erbas in ecclesiarum ac ca
pellarum nostre prouincie cūiūte
¶ Cris crescentes sue volumz

Liber Tercius.

tatis arbitrio prosterneſtes ac euels
leotes ſeu metentes p̄ter et cōtra vo
luntatem rectorū aut vicariorū eccle
ſiarū aut capellarū h̄mōi ſeu cuſtodū
deputatorū p̄ ipſos eas ſuis aut eccle
ſiarū vel aliorū v̄libus auſu ſacrile
gio applicant ī diſcrete vnde et ani
marū pericula contencio et ſcandala
grauia inter eccleſiarū p̄latoſ et pa
rochianos eorū quaſi cotidie ſulci
cantur. Preſentis auctoritate cōſilij
declaram⁹. temerarios huiusmodi
cōtemtores maioris excomunicaci
onis ſentenciis latis tam in cōſtitu
tione octoboni apoſtole ſedes lega
ti in anglia que incipit ad tutelam
pmulgata q̄ in cōſilio oronie cōs
tra violatores eccleſiaſtiche libertati
exiſtere inuolutos. quos poſt v̄ſurpa
cionez in hiſ decreto. factā illicite

Ne Cle. vl. mo. se. nego.

excommunicatos fore precipim⁹ rite
et canonice publice nunciari p rec-
tores aut vicarios q ecclesias suas
offensas senserint ac blutpatores p
dictos in eorū confusione et ruborez
a cōmunionē fideiū decernim⁹ res-
pellendos. donec p premissis effectū
aliter emēdam offerant et fecerint
cōpetēter. Ex respōsiōib⁹ regis.

Sciatis q cū dudū iit. ¶ Pla-
cet domino regi ne distrīctio-
nes decetero fiant i feodo ecclie nec
in vīa regia nec in fundis qb⁹ olīm
ecclesie sunt dotate in possessionib⁹
tamē a psonis ecclesiasticis pqlitīs
possūt fieri distrīctiones pōlate. ¶ Itē
tem cleric⁹ p feloniam fugiens ad ec-
clesiā pro imunitate habenda alle-
gens se esse clericū non cōpellit regi

p

num ab iurare sed legi regni sered
dens gaudebit eccliaistica libertate
iuxta laudabile cōsuetudinez regni
hactenus vsitatā. ¶ Item appellato-
ri forma debita tanq̃ clerico pordi-
nariū petito libertati eccliaistice bñ-
ficiū nō denegetur. ¶ Stephanus.

Ad m̃ viris religiosīs et infra.
¶ Decernimus vt nec mona-
chus nec canonicus regularis eccles-
siā maneriū prediū vl' quolibet ali-
quid ecclesie sue audeat ad firmaz
retinere. ¶ Districcius etiā inhibe-
mus ne alicui monacho vel canoni-
co regulari qui nō sit alias obediē-
tialis custodia maneriū cōmittat ita
quod et ipi' lōga mora vl' conuersa-
tione scādālū oriāt q̃ si cōtra p̃lūp-
tū fuerit p̃ superiōrē emēdet. ¶ Itē
viri religiosi nō capiāt ecclia ad fir-

¶ Ne Cle. vñ. mo. se. nego.

inā. In quacūq; aliquid iuris vñdī-
cant saltē post mortē plōe q; si fece-
rit supiores arbitrio puniā. Droñ.

Presenti decreto statuimus ne
clerici bñficiari aut i sacris or-
dinib⁹ cōstituti villay procuratores
admittantur. videlicet vñ sint senes
calli aut baliui taliū ad ministrā-
cionū occasione quā laicis in red-
dendis raciociniis obligētur nec iu-
risdictionis exerceant seculares pre-
sertim litis quibus iudiciū sang-
uinis est annexū. ¶ His quoq; dur-
imus ad adiūgendū ne similiter iu-
diciū sanguinis in locis sacris trac-
tetur in ecclesia. videlicet vel cimi-
terio. ¶ Huius autem auctoritate
quoq; pñh⁹ restrict⁹ ihibem⁹ ne q̄s
cleric⁹ bñficiat⁹ vñ il sacris ordinib⁹
cōstitut⁹ itas p pena sāguinis inflī-

genda scribat vlt dicte psumat vlt
vbi iudiciū sanguinis tractatur vel
exerceat interlit. ¶ Nouerint enī hu
iusmodi se ecclesiastica pfectione i
dignos cū p cos i ecclia dei p talia
psumpta scandalū generetur.

¶ Explicit liber tercius.

Matrimoniu sicut alia sacra
menta cū honore + reuerēcia
dedie + i facie ecclesie nō cū
risu ac loco et cōtemptu celebretur.
¶ In matrimonio quoqz cōtrahē
do sēp trib⁹ diebus dominicis vlt fe
stius a se distantib⁹ quasi rebus es
ditis pquirant sacerdotes a populo
de imunitate spōsi et sponse. ¶ Si
quis autē sacerdos hui⁹ edicta non
seruauerit penā nup in consilio sus
per hoc statutā non euadat. Prohi
beant etiā presbyteri frequenter ma

¶ De Dispōsatione impuber.

trimonū contrahere volentib⁹ sub
pena ex cōmunicacionis ne denc sū
bi fidē mutuo de matrīmōio cōtra
hendo nisi in loco celebri corā publi
cis. et plurib⁹ plōis ad hoc puocati.

¶ De dispōsatiōe i puber. Cō. Ed.

Si non est consent⁹ vtriusq;
non est coniugiū. ¶ Igitur q̄
pueris dant puellas in cunabilis ni
chil faciunt. Vbi vterq; puerorum
postq̄ venerint ad tēpus discretiōis
consenciant. Huius ergo decreti au
toritate inhibemus. ¶ Ne decetero
aliq̄ quorū vterq; vel alter ad etateē
legib⁹ cōstituta et canonib⁹ deter
minatā non puenerit coniungant
nisi urgēte necessitate p bono pacis
tal' pūcio tolleret. De clāde. dīpō.

Quia excontractibus matrimo
nialibus absq; bannoꝝ editioꝝ

ne p̄habita in itis non nulla p̄cula
euenerūt. et manifestū est indices p̄
uenire. Omnibus et singulis suffra
ganeis n̄tis p̄cipim⁹ statuēdo quod
decretalē cū inhibicio q̄ p̄hibet. neq̄
matrimoniu contrahāt b̄anis non
p̄m̄ssis ī singulis eccl̄is parochialib⁹
b⁹ sue dioc. plurib⁹ diebus solēpnib⁹
b⁹ cū maior populi affuerit multi
tudo exponi faciāt in vulgari et eā
firmiter obseruari penā quibuscūq̄
sacerdotib⁹ etiā nō parochialib⁹ q̄
contractib⁹ matrimonialib⁹ añ sol
lēnē editionē bannoꝝ in itus p̄lūp
serint interesse penā suspēlionis ab
officio p̄ trienniu infligendo et hu
iusmodi cōtrahētes. Etia; si nullū
subsit impedimentū pena debita p̄
cellendo. ¶ Quuis etiā sacerdos si
ue secularis siue regularis extiterit

¶ De Desponsatione impuberum.

q̄ solēnisationes matrimonij extra
ecclesiam parochiale absq̄z ep̄i diocē
cesani spirituali licētia celebrare
p̄sumpserit aut eidē interesse pan
nū integrū ab officio sit suspensus.

¶ Cōst. Johā. Gradford archiep̄i.

Humana cōcupiscēcia et infra.
¶ Presentis auctoritate consi
lij statuimus q̄ ex nūc matrimonia
cōtrahentes et ea inter se solēniza
ri facientes q̄cūqz impedimenta ca
nonica in ea parte scientes aut pre
sūptionem verisimilem eorundem
habētes. ¶ Sacerdotes quoqz in so
lēnisatione matrimoniorū prohibito
rum huiusmodi seu etiā licitorū in
ter alias quā suas parochianos im
posterum scienter fecerint diocesa
norum vel curatorum ipsorum con
trahētiū sup̄ hoc licētia nō obtēta.

Clamdestina etiā matrimonia i
ecclesiis oratoriis v^t capellis solent
fari vi v^t metu i posterū facientes .
Ac matrimoniorū p^rdictorū h^mōi so
lemnisationi interessentes cōlciij p^r
missorū maioris excommunicationis
sententiā incurrāt ipso facto. Et q^u
quater annis singulis. in genere ex
communicati publice nuncientur pes
niq^{ue} aliis cōtra celebrantes matri
monia bannis nō edicti v^t alias clā
destine statutis a iure nichilomin^{us}
arceantur. ¶ Sane q^u cōstitutio bo
ne memorie Simonis mephā quōs
dā cantu. archiepi predecessoris no
stri proximi q^u incipit. ¶ Itēz quia
ex cōtractibus iuxta verborū suorum
cortice opinionē multorū in sui. sine
vide^t dubia seu oblata ipsā consti
tutionē reddere p^{ro} futuro cupientes

De Accusationibus

Indubia eā sic intelligendā fore hoc
approbante concilio declaram⁹. q̄
quis sacerdos secularis v̄l regula
ris qui solēnsaciōi matrimonij ex
tra parochialē ecclesiā v̄l capellam
habentē iura parochialia libicōpez
tēcia ab ātīquo interesse plūpserit
penā in ea latā subeat ipso facto.

Explicit liber quart⁹. Incipit. qui.
De accusaciōib⁹ iūdicaciōib⁹ ⁊ denū.

Sint in quolibet de
canatu. duo v̄l tres
viri deū habentes
poculis. q̄ excessus
publicos plator ⁊ a
lior clericor ad mā
datū Archiepi vel eius officialis ip
sis denunciens. ¶ Stephanus.

Emitter inhibem⁹ ne cui⁹
pro aliqua pecunia denegē

sepultura. vñ baptisim⁹. vñ aliquod
sacramentū ecclesiasticū vel eciam
matrimoniu contrahendū impedi
atur. ¶ Quoniā si quid pia deuoti
one fideiū cōsuetū fuerit erogari
super hoc postmodū volumus p or
dinariū loci ecclesiis iusticiam fie
ri sicut ingenerali concilio express⁹
est statutum. ¶ Absonum eciaz in
dicamus q̄ decetero pro crismate et
oleo aliquid exigatur. vel erogetur
cū tocies hoc phibitū reperiat. Si
quis vero cōtra hac p̄lūplerit anathemate sit inodatus. Idē in eodē.

Reterea statuimus cōsilio ge
nerali approbāte vñ nullus de
cetero pro receptione alicuius in reli
gionis domū pecuniā vñ aliud quic
quaz extorquere p̄sumat adeo vñ si
pro paupertate domus ingrediens de

De

Accusationibus

beat vestire seipm̄ pretertu festiuz
nihil ultra iustū p̄ciū ab eo penic⁹
recipiat. ¶ **Edmundus.**

Reterea venalitatē missarū
districte inhibentes. ¶ **Precipi-**
mus ne pro annalibus v̄l tricenalib⁹
bus missarū faciendis laici vel alij
quicq̄ dare v̄l legare presumant in
testamēto. Et ne sup hoc aliqua pa-
tio vel actio vera v̄l sub aliqua spe-
cie palliata a sacerdotib⁹ vel alijs
mediatoribus fiat phibem⁹. ¶ **Et**
ne supflua multitudine talium an-
nualiu⁹ quandoq; se onerent sacer-
dotes ad que explenda honeste suf-
ficere non possunt propter que opor-
tet ipsos sub certo precio cōductiōis
habere sacerdotes v̄l ea v̄dere alijs
is faciēda v̄l se exonerēt it̄d̄ ceīo f̄t
eri sub pena suspēsiōis phibo. Idē.

Non liceat ecclesiā nomine do-
calitatis ad aliquē transferre
vel p pōntatione alicui⁹ plone pe-
cuniā vel aliquod aliud emolumen-
tū pactione interueniēte recipere. Et
si quis fecerit et in iure conuict⁹ fu-
erit vel cōfessus ipsū tā regia q̄ nra
freti auctoritate patronatu ei⁹ dē ec-
clie i ppetuū priuari statui⁹. Step.

Tomnis cupiditas et auariti-
e cultus expellatur ab eccle-
sie dei ministris. **S**tatuimus ut
archidiaconatus. vel decanatus. vel
aliquod officiū q̄ i spiritualib⁹ me-
re consistit nulli detur ad firmam.
Si vero certus redditus huic officio
sit annexus ille de superioris licēti-
a dare possit ad firmā sicut de aliis
bñficiis est statutū. Si quis vero cō-
tra prelesens statutū nr̄m venire p̄

De

Magistris.

sumplerit archidiaconus vel decanus
hmoi de officium habens et si sup hoc
canonice fuerit conuictus per episcopum a ta
li beneficio suspendatur per annum. et alius per
stituat quod discrete gerat vices illius.

Thomas Arundel.

Reverendissime synodo et infra.
Similiter quod id quod capit no
ua testa inueterata sapit. Statu
imus et ordinamus quod magistri
siue quicumque docentes in artibus aut gra
matica pueros seu alios quoscunque in
primiciis scienciarum instruentes de fi
de catholica sacramento altaris seu
aliis sacramentis ecclesie aut materiis
a aliqua theologica contra determi
nata per ecclesiam se nullatenus in
tromittant instruendo eosdem nec de
expolitione sacre scripture nisi in ex
ponendo textum prout antiquitus fit et

ri consuevit. Nec pmittant scolares suos siue discipulos de fide catholica seu sacramenti ecclie publice disputare ecia vel oculte. Contrariū autē faciens ut fautor error et cismatū p loci ordinariū grauiter puniatur. ¶ Idem.

Quia insup noua via frequens
cius se ducit quā antiqua voluimus et ordinam⁹ q nullus libellus siue tractatus. Per Johānez wyclif Aut aliū quemcūqz tpe suo vel ci⁹ tra nouiter cōpositus. siue in postea cōponendus ammōdo legat in scolis aulis hospitiis siue aliis locis q b⁹ cūqz infra nra puinciā antedictā siue scdm ipm doceat siue p vniuersitatez. Oxonie. Aut Cantabrigie qui saltez p xij. psonas exiūdez quas eodez vniuersitates aut altera

earūdez sub. nra successorū de nro
discretionē laudabili dixerint elegē
das primitus examine et exami
natus vnanimiter p eodē demū
p nos seu successores nros expse ap
probe et vniuersitati nomine et au
toritate Racionariis tradat vt co
pietur et facta collatione fideli petē
tib⁹ vendat iusto p̄cio siue detur o
riginali in cista aliqua vniuersitati
ex tūc ppetuo remanenti. ¶ Quod
si quis libellū aut tractatum huius
modi in scolis aut alibi. vt supra le
gerit siue secundum ipsum docue
rit contra formam supradictā vt
seminator scismatis. aut fautor he
resis. p̄t delicti qualitas flagitabit
puniatur. ¶ Idem.

Ericulosa quoq; res testante
Jeronimo ē textū sacre scrip

tute de vno ydomate in aliud trās-
ferre eo q̄ in ipsis translationibus
non defacili idem sensus in omni-
bus retinet̃ prout beatus Jeronim⁹
et si inspirat⁹ fuisset se i hoc sepi⁹ fa-
cet errasse. ¶ Statuim⁹ igitur et or-
dinamus. v̄ nemo deinceps textus
aliquē sacre scripture auctoritate su-
a in linguā anglicanā v̄ aliā trās-
ferat p̄ viā libri v̄ libelli aut trac-
tatus ne legatur aliquis in hmoi li-
ber libellus aut tractatus iam novi-
ter in tēpore dicti Johannes wph-
liff vel citra cōpositus aut in postea-
rum cōponēdus in pte . vel in toto
publice v̄ oculte sub pena maioris
ex cōmunicationis quousq; per loci
diocesaniū seu si res exegerit p̄ con-
siliū puinciaie ipsa translatio fue-
rit approbata. Quicūq; vero con-

tra hoc fecerit ut fautor heresis et
erroris sit puniatur. Idem in eodem.

Posterea cum terminis philoso-
phicis aut aliis humanis ad-
inuentis concludi non poterit oium
determinatorum beatus augustinus ve-
ras conclusiones quam religiosorum auris
beatus erant offensive sepius renocavit
¶ Statuimus et sub obtestatione di-
vini officii inhibemus specialiter ne
quis vel qui cuiusque gradus status
aut conditionis existat conclusiones aut
propositiones de fide catholica aut bo-
nis moribus adversus sonantes propter
necessariam doctrinam facultatis sue in
scolis aut extra disputando aut co-
municando profectione premissa vel
non premissa asserat vel proponat etiam
am si quadam verborum aut terminorum

curoficate defendi possunt. **E** Naz
teste bto hugone de sacramentis sepi
us qd bñ dicit non bñ intelligit. Si
quis aut post publicationē plenciū
hmoi cōclusiones aut pposiciones
conuictus fuerit scienter proposuisse
seu asseruisse nisi monitus se corre
xit infra mensem auctoritate phtis
constitutionis maioris excomunica
tionis sentēciā incurrat ipso facto &
percomunicato publice nunciet do
nec in loco ubi sic pposuit aut alle
ruit publice suū delictū fateat et ve
rū catholicū intellectū eiusdē cōclu
sionis seu ppositionis ad arbitriū
ordinarij publice pdicauerit in vna
ecclesia aut diuersis put ipsi ordi
nario videbitur expedire.

R Euerendissime synodo et ite.
E Statuimus decernimus et

ordiam⁹. Quod null⁹ secularis aut
regularis ad p^odicandum verbū dei
iure scripto minime auctorizat⁹ pri
uilegio ve speciali munitis officiū
siue exercitiū p^oditionis eiusdē ver
bi dei in se assumat populo. ve aut
clero quouismō p^odicet in latino ser
mōe seu vulgari in eccl^{ia} seu extra
nisi primo diocesano illius loci in
quo p^odicare sic mittit^r se p^ontet et ex
aminationē subeat. Sic q³ deinde
tam morib⁹ quā sciencia re^ptus fu
it ydoneus p^o ipm diocesanū ad p^odi
candū mittat^r ad aliquā certā paro
chiā vl^t ad plures p^out ordiario scōz
qualitatē p^ode videat expedies Nee e
tiā aliq^s p^omissor p^odicare p^oluat nisi
d^o missiōe ā auctoritatōe sua pri^o si
desiderāz petēti viz q³ ille q³ d^o iure scri
pto auctorizat⁹ ē veniat i forma limi

fata i eo et qui de priuilegio spūali
venire se afferūt ipz priuilegiū rec-
tori aut vicario loci ubi p̄dicant re-
aliter exhibeant q̄ vero p̄ locoꝝ dio-
cesanos se missos fore p̄tendūt ipsi
us diocelani l̄as sub sigillo suo ma-
gno ad hoc sibi cōfectas l̄r ostēdat
Duratū vero p̄petuū intelligimus
a iure ad locū et populū iure sue cō-
missū. ¶ Si tñ p̄missoz quīq̄ pro-
pter errores aut hereses quos añ p̄-
dicasse asseruisse aut docuisse p̄tendi-
tur p̄ loci diocelanū aliū de supio
rē a p̄dicatiōe h̄mōi suspens⁹ fuerit
siue phibitus extūc dep̄dicando ali-
cubi in n̄ra cātua. puincia antedico-
ta nullaten⁹ se intromittant donec
ad ipsius suspendentis siue phiben-
tis iustū arbitriū defectuū suoz pur-
gauerit et ad p̄dicādū legitime i?

ter fuerit restitut⁹ sup quolibet
testimoniales ipsi⁹ restituētis ad lo
cū quēcūq; in quo postea p̄dicabit
secū deferre et mō supradicto realis
ter exhibere teneat. ¶ Sacerdos ve
ro parochialis seu vicarij cēpales
non p̄petui in forma antedicta non
missi in ecclesiis illis in q̄b⁹ h̄mōdi
officia gerūt illa sola simplr̄ predi
cent vna cū p̄rib⁹ consuetis q̄ in cō
stitutione puinciali a bone memo
rie Johanne p̄decessore n̄ro bone et
sancte in sup̄lezione ignorancie sa
cerdotū edita que incipit Ignorā
cia sacerdotū ec̄c̄. Continet expresse
q̄ in singulis nostre Cant. puincie
ecclesiis infra tres menses post pub
licationē p̄fēciū haberi volum⁹ ec̄c̄.
¶ De ipsa postulat annis singulis
et t̄porib⁹ per ipsos sacerdotes effec

tum aliū declinari. Et ne hoc salu-
 bre statutū ratione exactionis pecu-
 nie difficultas de tendere teneat ad
 noxā. **¶** Volum⁹ et ordinam⁹ qd ex-
 aminatione psonarū de qua superi⁹ fit
 mencio ac lictere diocesane faciende
 eiusdē sine aliquali exactione pecuni-
 e p ipsos quorū interest ⁊ ad quos spe-
 ctare. et ptinere dinolci⁹ celeriter ex-
 pediant⁹ ⁊ gratis difficultate qua cū
 qz remota. Si q̄s autē hoc executiū
 nrm iuris antiq̄ statutū post publi-
 cationē eiusdē sciēt violare p̄sump-
 tit ꝑtra formā i eodē descriptā sua
 temeritate ppria p̄dicādo sentēciā
 maioris exp̄icationis in currat ipso
 facto cui⁹ absolutionē nobis et suc-
 cessorib⁹ nris tenore p̄ncipiū specialit̄
 reservam⁹. qd si p̄dicator hmoi hoc
 salubri statuto p̄cepto ipazqz maio-

ris excommunicationis in fine pōde
rās. si scdō ingresserit predicādo di
cēdo asserēdo p̄tinacit̄ de verbo aut
facto innuēdo non posse p̄ eccl̄iaz p̄
sonas p̄latorū eiusdē sic statuti sētē
cia excom̄icatiōis p̄dicta p̄ superiores
locoꝝ aggraueetur cōtra eos debite
et inhibeatur eisdem omnis cōmu
nio xp̄i fidelium ac super hoc legitimi
me conuicti nisi recipiscant et abiu
rauerint in forma ecclesie consueta
per loci ordinariū p̄ hereticis decla
rentur. vt extunc p̄ocismaticis ab
omnibus reputentur ad omnem iu
ris effectū heresisq; et r̄ismatis pe
nas in iure expressas incurrant ip
so facto et presertim vt bona eorū
dem ipso iure censeantur confis
cata et ab illis quoz interest occu
pentur. ¶ Ipsoꝝ q; fautores recep

tores et defensores. Si p superiores
suos in hac pte legitime moniti nō
destiterint infra mensē sup hoc con
uicti simili pena in oībus precellāt
Preterea nullus clericus aut popu
lus cuiuscūqz parochie aut loci nre
Cant. pvince aliquē in ecclis cimi
teriis aut alus locis quibuscūqz ad
predicādū admittat nisi pri⁹ de au
torisatione sua priuilegio aut missi
one eiusdē iuxta formā p̄dictā fac
ta fuerit fides alioquin ecclesia ci
miteriū aut locus q̄cūqz in quo sic
p̄dicatio fuerit. ipso facto subiaceat
ecclesiastico interdicto. Sicqz ma
neat interdict⁹ quousqz ipi admittē
tes seu p̄dicare p̄mittētes se cōgrue
emendauerint et p̄ diocesanū seu as
siū superiorem ipsū interdictū obtine
ant in debita forma iuris relaxari.

Etsuper sicut bonus paterfamili
as criticū despergit interrā ad hoc
dispositā ut fructuū pl⁹ afferat. vo
lumus et ordinam⁹ ut p⁹dicatoz ver
bi dei veniens iuxta formā superi⁹
anotatam in p⁹dicādo clero seu po
pulo scdm materiā subiectā honeste
se habeat spergendo semen scdm co
uenienciā auditorij clero presertim
predicans de viciis pullulantib⁹ in
ter eos. et laicis de peccatis inter es
os cōster vilitatis. et nōecontra. Ali
oquin sic p⁹dicans scdm qualitatē
delicti p loci ordinariū canonice et
acriter puniatur.

Et quia turpis est pars que
non conuenit suo toto. **D**e
cernimus ut null⁹ hmoi p⁹dicatoz
verbū dei aut alia quevis plona de
sacramēto altaris matrimonio pec

catorum confessio alio de sacramen-
to seu fidei articulo aliud doceat p-
dicet aut obseruet q- p- l-acta matre
ecclesia reperit discussu. ¶ Nec ver-
tatur in dubiu quod p- ecclesia dei
minatu fuerit aut decisu. Nec ver-
ba scandalosa circa eade publice sci-
enter vl- oculte neq- secta aut spe-
ciem heresis quacumq- p-dicet doceat
vel obseruet contra sana doctrina ec-
clesie. Qui aut- contrariu post publi-
cationem p-senciu scient et p-icacis-
ter attemptare p-superet excomuni-
cationis sententia incurrat ipso fa-
cto a qua excepto mori articulo mi-
nime absoluat- nisi abiuratione
p-missa de heresi generali vel sim-
pliciter in forma ecclesie consueta ad
arbitriu ordinarij in cui- terra con-
uincitur deliquisse se contempnit & de

hac p cōmissis penitentiā receperit
salutarē. q si scdō se ingesserit sicqz
residinauerit et relaps⁹ fuerit cōuic
tus legitime p heretico et lapso sēs
tencialiter declaret et ipsi⁹ bona p
conuiscatis habeant ⁊ ab illis quoz
interest occupent. ¶ Penitēcia vero
de qua fit mencio superi⁹ volumus
ēē talē q si q̄s p̄trari⁹ dectinasti p
ecclīā viz i decreti decretalib⁹ seu cō
stituciōib⁹ n̄tis puīcialib⁹ siue quā
cūqz heresis speciem siue sectaz pu
blice v̄l oculte docuerit predicauerit
seu asseruerit i ecclīa parochiali ip̄s
suis loci in quo sic p̄dicauerit seu as
seruerit vno die dominico v̄l solem
ni plurib⁹ ve ad ipsi⁹ ordinarij loci
arbitriū put magis aut min⁹ cōuic
tit deliquisse. ¶ Splaz p̄dicata do
cta siue affirmata reuocabit exp̄el

se intra missarum solemnias cum maior
affuerit populi multitudo et ipsa de
terminata per ecclesiam predicabit et res
citabit effectualiter sine fraude ul
teriusque puniet iuxta sui demeriti
qualitatem quatenus discretioni or
dinarum videbitur expedire.

Nullus quoque de articulis de
terminatis per ecclesiam prout in
decretis decretalibus et constitutioni
bus provincialibus siue locorum syno
dalibus continetur nisi ad habendum
verum intellectum eorundem publice aut
oculte disputare presumat aut aucto
ritatem eorundem decretorum decretalium
aut constitutionum provincialium potesta
tem de cõdētis eadez indubiū reuo
cet siue contra determinationē eor
doceat et presertim circa ad oratio
nem crucis gloriose ymaginū sanc

torū venerationes seu peregrinationes ad loca vel reliq̄as eorūdē aut contra iuramēta in vtroq̄ foro ecclēsiastico. vlt̄ cēperali ī casib⁹ cōsuetis. et more solito p̄standa sed ab oībus deinceps doceat cōmuniter atq̄ q̄ p̄dicetur crucē et ymaginē cruci fixi certasq̄ ymagines sanctorū et ip̄lorū memoriā et honorē quos figurant et in ip̄lorū loca. et reliquias p̄cessionib⁹. genuflexionib⁹. inclinationib⁹. thurificationib⁹. de osculationib⁹. oblationib⁹. luminariū accensionib⁹. et peregrinationib⁹ nec non aliis quibuscūq̄ modis et formis quib⁹ n̄ris et p̄decessorū nostrorū tēporib⁹ fieri consuevit venerari debere atq̄ iuramēta tactis sacro sanctis dei euangelis et sup̄ ip̄lis in casib⁹ a iure p̄missis et exp̄res

lis i utroq; foro vltat ab omnib;
quor; interet legitime fore pſtada.
Cōtrariū autē aſſerens docens pōi
rans aut pſtinaciter innuens niſi re
ſipſcac ab mō; forma alias pnos
ſtatutis abiuret vt ibi cauet penas
heretis et reſapſi i euētū incurrat;
p tali ad oīem iuris effectū ſētencia
liter declaretur. ¶ **Idem.**

Inaliter q; ea q̄ de nouo et i
ſolite emergunt nouo et mas
turo i digent auxilio. ¶ Et vbi ma
ius periculū eſt Ibi cautiꝯ eſt pui
dendū et forcius reſiſtendū. Nec in
iuste min⁹ nobile diſcrete abſcindi
tur vt quod nobiliꝯ eſt pfectius nu
triat. Cōſiderātes igit et dolē; reſe
rētes quomodo alma vniuerſitas
Dronie q̄ ſicut viciſ habūdans pal
mites fructuoſos • ad honorem dei

multiplices pfectū. Et ptectionez
ecclesie sue diffudere consuevit iam
partim versa in lābulcas vuas as
cerbas gignit quibus in discrete cō
mestis a patribus in lege videlicet
dei reputantib⁹ se peritos dētes ob
stupescūt filioꝝ nostraq; puicia va
riis et in fructuosis doctrinis infici
tur ac nouo ⁊ dānabili lollardie no
mine maculatur in ipsius vniuersi
tatis scandalum non modicum ad
partes exteras et remotas existenci
um et pficienciū i eadē p maximū
tediū nec nō ecclesie anglicane q̄ per
virtuosā doctrinā eiusdē tāquā mu
ro inexpugnabili defēdi solebat iā
cissis et diuilsis lapidib⁹ nisi celeri⁹
occurratur scdm̄ verisimile damnu
irrecuperabile. Ad supplicationem
igitur pcuratorꝝ totius cleri nostre

castua. pūcie consensuq; et affe
 lu oīm confratrū et suffraganeorū
 nostrorū et aliorū p̄latorū in hac des
 ri cōuocatione p̄senciū et pcuratorū
 absenciū ne purgato riuulo manet
 at fons infectus. et aquā ab eo cur
 rentē nō sinit esse clarā. ¶ Volētes
 honori et vtilitati sancti matris ec
 clesie. et vniuersitati p̄dicte salubrit
 puidere. ¶ Statuim⁹ et ordinam⁹
 quod quilibet gardianus et p̄posit⁹
 seu custos collegij aut p̄ncipalis au
 le vel introitus cuiuscūq; vniuersi
 tati semel singulis mensib⁹ ad mi
 nus diligenter in collegio aula vel
 introitu h̄mōi cui preest an aliquis
 scolaris. siue inhabitās in collegio
 siue in aula siue introitu h̄mōi ali
 q̄ conclusionē siue propositionē aut
 opinionē in fide catholica. aut bo

his morib⁹ male sonantem aut cō
tra determinationē ecclesie p̄ter ne
cessariā doctrinam sue facultati al
seruit tenuerit defensauerit seu ali
quo modo proposuerit. Et si super
hoc aliquē suspectū aut defamatur
reperiat ip̄m moueat effectualit^r v̄l
desistat et postea contra ad monici
onem huiusmodi iterato eadē v̄l si
milia reassumat p̄et^r penas alias
p̄ nos statutas maioris excoicationis
sentēciā incurrat ip̄lo facto. Et n̄
hilominus si scolaris fuerit. qui sic
reassūserit quicq̄ extūc in eadē vni
uersitate fecerit non stet sibi p̄ for
ma. ¶ Et si doctor magister aut ba
cullari⁹ fuerit eo ip̄o ab oī actu sco
lastico sit suspensus et in vtroq̄ ca
su ius q̄ habet in eodez collegio au
R

le vel introitu amittat ipso facto et per
 ipsos guardianos custodes siue proprio
 sitos principales siue alios ad quos
 hoc spectat realiter expellat et statim
 vnus legitime substituat catholicus
 loco suo. Et si ipsi guardiani preposi-
 ti siue custodes collegiorum aut princi-
 pales aularum siue introituum in quibus de
 gunt homines plene suspecte detecte aut
 diffamate negligentes fuerint circa
 inquisitiones et executiones predictorum per
 dies continuos a noticia tempore vere vel
 presumpte publicationis presentium eo ipso sen-
 tencia maioris excommunicationis incurram
 Et nihilominus omni iure quod in ip-
 sis collegiis aulis siue introitibus se
 habere preceperunt ipso facto sunt privati et
 ipsa collegia aule vel introitus effec-
 tualiter facient. Et facta super hoc legi-
 tima declaratio per ipsos quorum iterum

novi substituāt gardiani custodes p
positi seu principales put scdm an
tiquum more vniuersitati p̄dicte va
cātib⁹ collegiis aulis siue introitib⁹
fieri pleneuit. Quod si ipsi custodes
ppositi. siue gardiani. siue principa
les p̄dicti de et super hmoi cōclusio
nib⁹ aut p̄posicioib⁹ diffamati. su
specti vere fuerint aut de facti seu de
fensores p̄fectores aut fautores eorū
dem si per nos vel auctoritate no
stra vel per loci ordinariū vl aucto
ritate sua moniti nō desistant ex
tunc oī priuilegio eccl'iastico vniuer
sitatis p̄dicte et iure quod sibi con
p̄tebat inhūmōdi collegio aula siue
introitu preter alias penas de qbus
supra dictū est in ipso iure priuētur.
Et sēteñciā in super maioris exco
municationis p̄dictam in currāt

Quod si quis in aliquo casu pñtis
cōstituciōis vltime alio de superi⁹
expñato quocūq; statuta nra hu
iusmodi i aliqua sui pte etiā si pe
na alia ibidē expresse limitet tene
re et pertinaciter violare psumple
rit eo ipso ad quodcūq; bñfictū ec
clesiasticū in nra Cantua. puiucia
optinēdū p trienniu extūc absq; spe
venie reddatur in abilis et indign⁹
omnino. nichilomin⁹ iuxta sua des
merita et qualitātē excess⁹ scōz sui
superioris discretiōē candice puniat.

D hec ne in mō pcedēdi cir
ca premissa vagare videan
tur sub incerto aduerterites. q̄ licet
inter crimen heresis et lese maiesta
tis in legib⁹ diuersis quēdā paritas
reputetur. Et tamē dissimilis culpa
penamq; exigat grauiorem diuinā q̄

humanā offēdere maiestātē. ¶ Cū
enī crimē lese maiestati ppter pert
cula q̄ ex dilatione poterūt imminere
sufficit cōvincere. p iudicia pcediqz
poterit contra eū et de plano et ci
tatione pmissa. p nūciū. p lras. per
editū. et lite cōtestata ad rece ptios
nē testiū et diffinitiuā sententiam
volumus ordinam⁹ et declaram⁹
ad faciliore punitionē delinquēciū
in pmissis et reformationez scilicet
ecclesie ex hoc lese q̄ diffamati dete
cti. siue denūciati. siue vehementer
suspecti i aliquo caluū p̄dicator. siue
aliquo articulo quocūqz i fide catho
lica aut bonis morib⁹ male sonan
tes auctoritate loci ordinarij alteri⁹
De superioris. citentur personaliter
comprehendi si poterūt p lras. siue p
nūciūz iuracū. ¶ Sin autē p̄ editū

ad locū habitaciōis ipsi⁹ delioquē^t
 ubi maiori p^umūniter p^lueuit et in
 ecclesiā sua parochiali si certū habu
 uerit domiciliū publice p^opositū ali
 oquin i ecclesiā cathedrali loci ori
 gini sue in ecclesiā parochiali illi⁹
 loci in quo sic p^odicauerūt et docue
 runt et recepto certificatorio legitiz
 mo de citaciōe h^umōi executā cōtra
 sic citatū etiā absētez ⁊ sic cōparere
 negligentē in pena contumacie sue.
 h^umōi sumarie ⁊ de plano absq³ stre
 pitu et figura iudicij ac lita nō p^ote
 stata ad testiū receptionē et alias p^o
 bationes canonicas p^odat. ¶ Habi
 ta quoq³ informatiōe legitima idē
 ordinari⁹ oī dilatiōe remota senten
 cie et declaret p^uietq³ scō³ qualita
 tem delicti modo et forma supi⁹ ex
 pressatis vltcriusq³ faciet quod est

tustū ipsi⁹ absenti p̄tūmācia nō ob
stāte. ¶ Pecham.

Petereā sūt nōnulli quos ap̄et
p̄ facti euidentia seculū itēdere
p̄petuo relinquere Et p̄ certa iudi
cia ī claustris excubiis velle toto suo
tpe dñō militare. Qui tñ p̄ualente
in eis carnali desiderio rediunt ad
domitum seculū repetētes iter lide
ra errācia p̄putādi. ¶ Quuāis igit
iura manifeste diffiniunt h̄mōi nō
posse religionis habitū omnino de
serere q̄ saltē ī religiōe p̄petuo ma
neāt laxiore. Quidā tñ accriti frōb
audacia apostasie ifamiā nō verē
tes postq̄ absolute se velle sc̄m reli
q̄re ōnderit relicta ierosolima rede
ūt ī egiptū. quo circa statui⁹ ⁊ ordia
m⁹ ut ordia n̄ locoꝝ talescū oī diligē
cia iuestigēt. ⁊ p̄subtraiōꝝ officiū q̄bū

fici ecclesiastici si qđ habeant ad sta-
tutū pristinū. vñ laxiorē cogant re-
gulā eos p̄ transire. Quod si sit hu-
iusmodi a potestate laici vñ ip̄i ad
salutis sue studia redeāt p̄ censuraz
ecclesiasticā cōpellātur. Hanc ordi-
nationē ad illos nō extendimus cū
qđ sedes apostolica aliū ordianit.

Emine cōmoue; (Edmūd⁹.

antar vñ p̄ ueros caute alant;
et iuxta se de nocte nō collocent tes-
neros ne opprimāt. Solos i domi-
b⁹ vñ ignis fuerit. vñ solos iuxta a-
quā sine custode nō reliquāt. et hoc
oī die dñico eis dicať. ¶ Idem.

Si mulier mortua fuerit i p̄u-
et de hoc bñ cōstituerit scindať
si infans viuere credať p̄curato tñ
p̄ os mulieris a p̄tum teneat.

Acra p̄uisione p̄siliy statuitur

est q̄si patroni. v̄l aduocati. aut feu
darij seu vicez gerens alicui⁹ dñi rec
torē ecclie vicariū. v̄l clericū ip̄i⁹ ec
clesie p se vel p alios occidere ausu
mephario p̄sūperint patroni patro
natū. aduocati aduocaciā. feudarij
feudū. vicedñm vicedñatū. prorsus
amittant et posteritas taliū i cole
giū clericorū v̄lqz ad quartā gene
rationē nullatenus assumāt nec in
regularib⁹ dōib⁹ ālicui⁹ placie asse
quant̄ honorem et hoc volumus se
pius in ecclesia denunciari.

Prohibemus sub in terminati
one anathematis neqz latrōes
ad latrociniū faciēdū i seruicio suo
retineat nec eos sciēt i terra sua ha
bitare p̄mittat. **N**onifacius.

Tacuimus v̄t si quis cleric⁹
de transgressionē fuisse aut

parti alicui⁹ diffamatus fuerit et p^o
uictus legitime corā ordinario suo
vl' cōfess⁹ eidē p^o suū diocelanū si bo
na habeat p^oqualitate trāsgressiōis
grauit rediāt. Et illi cui dānū vl' in
iuria ē illata vl' noxa hmōi redēpti
o assignet si aut nō hēat bona suis
epus ipm p^o culpa poposcet gra
uit puniat i plōa ne p^o ipunitatis
fiduciā. pateat p^osumptoribus licen
cia delinquendi. ¶ Pecham.

Om^o scdm doctores et theolo
gos milicia clericalis septem
muniat ordinib⁹ sigulox characteri
b⁹ i aia p^osignati p^osigulos etiā acci
piēs augmētū g^ote ubi ordinati fur
tue ordinē recipiāt seu crimine ir
retiti expedit plurimū ipos ordines
minime recipe iculcatos qm inculca
cito reuerēciā minuit et g^ota³ per p^ole

quens q̄ per irreuerēciā repcutit̄ ab
īgrati. p̄tra dignitatē igit̄ tā reuerē
dissimī sacramēti fore dinoscit̄ esse
sacramētū v3 qñ simul quatuor mi
nores ordies solēt nō sacros cū vno
sacro alicui h̄mōi exhiberi. Vñ inō
null' aliis puiciis iij. mīores ordies
facilit̄ simul p̄ferūt. vñ ascendētes
clerici ad xp̄i mīsteria q̄si cāticū gra
duū p̄cinētes cū p̄bati extiterit̄ i mi
norib⁹ officiis deīde gradati p̄spici
at ad maiora. Quod igit̄ ex ligulis
eccl'is q̄pia q̄ deuota q̄ religiosa q̄q3
hōestiora sūt tenemur eligere ea tā
q̄ fasciculū i āgloz mētib⁹ colligere
p̄cipim⁹ vt ip̄i i his seq̄t canōitas sā
ctiones minores eē ordiesqñ id p̄t fi
eri bono mō p̄sacramēti reuerēcia
dēt saltem aliquociens p̄binati seu
sublūmati. ¶ Et si recipiētes eos si

mul seu sigillatim in vulgari lingua publice instruāt de distinctiōe ordinū officiorū et caracter ac de pfectu gte q̄ i sigulis ordinib⁹ p̄tinet ⁊ digne accedētib⁹ augmētāt. **Edmūd⁹.**

Quem⁹ rectores ecclesiarū ne capellanos ānuos sine causa rationabili studeant amonere maxime si honeste fuerit couersatiōis et laudabile de sua puerlatiōe habeant testimoniū. Sed se de in cōtinēcia parochialis sacerdoti scandalū ortū fuerit cū circa hoc vigilans debet esse rctor ecclie si p famā v̄l i q̄sitionem nobis de hoc p̄stiterit q̄ p rectoris denūciationez tūc rector tā q̄ p̄sci⁹ puniat arbitrio superioris. et simile de vicariis ppetuis est cēlēdū et tā rctōres q̄ vicariosq̄ annuos sacerdotes grauiter puniendos

¶ De purgatione canonica.

esse. decernim⁹ nisi sup denūciatio
ne excessuū et p̄cipue ī p̄tinēcie in q̄
b⁹ notabiles clerici uenti fuerint ī
suis parochiis sit vigilātes. Pechā.

Sacramētū penitēcie et īfra .
¶ Sunt p̄terea nō nulli q̄ p̄
textu quorūdā priuilegioꝝ genera
liū a sede apostolica obtētoꝝ p̄tra
itentionē apostolicā scz dantis pri
uilegiū sp̄reta auctoritate p̄tōficāli
ip̄oꝝ p̄tōficū irregl̄ico b̄nplacito ⁊
assensu īgerūt se de subditoꝝ eorū
dez confessionib⁹ audiēdis. Quoz
p̄lūciones volentes reprimere vt te
nemur. ¶ Prohibem⁹ sub pena ex
cōicationis ne q̄s decetero absq̄ ep̄i
licencia expressa vl̄ p̄babiliter p̄lū
ta confēssiōes audiat subditoꝝ su
oz nisi ī audiendis cōfēssiōib⁹ a iu
risdictione ordinaria et diocesana

et metropolitana tenore sui privile-
gij sit except⁹. et si q⁹ p⁹trariū facere
plūserit pcedat p⁹tra eos sicut p⁹tra
p⁹uilegion⁹ tēerarios abulores. **Stef.**

Queterū et infra. **D**istricti⁹
duximus ihibēdū ne archidia-
coni v⁹ eoz officiales audiudices a-
lii aliquē ad suggestionē p⁹conū suoz
ad purgatiōē p⁹pellāt nisi apud bo-
nos et graues fuerit ifamat⁹ nec i
suis cāis plūāt eē iudices et actores
viz cū indubiū venerit v⁹q⁹ quod ab
eis exigit⁹ debeat. **Bonifacius.**

Statuim⁹ i infra. **A**dher si
clerici se canōice purgauerint
sup sibi ipoliti et obiectis et laica p⁹t-
tas nichilomin⁹ bona occupet & oc-
cupata detinet eozūdez occupātes &
detinentes bona h⁹mōi ad restituen-
dū p⁹ censurā eccl⁹asticā p⁹pellāt. **pec.**

¶ Depurgatione canonica.

Olerici p suis criminib⁹ deten
ti a publica p^rate et tandem p
cōuictis ecclesie restituti non facili^r
liberā^t nec pfūctorie p eis purgatio
admittat^r s³ cū oī iurisolemnitate
et taz pūda maturitate vt oculos
merito offendere non debeat regie
maiestati seu corūlibz alioz quosex
agitat studiū eq^rat^r. ¶ Stradford.

Item licet q̄ infra. ¶ Statui^r
m⁹ quod decetero diffamati
de criminib⁹ seu excessibus ⁊ de eis
se purgare uolentes de vno decana
tu ad aliuz seu ad loca ruralia vbi
non inueniuntur victualia venali
a et vite necessaria nullatenus pro
trahantur In in dicendā vero pur
gatione diffamatis hmoi epī archi
diaconi et ceteri ordinarij aut eorū
officiales vltra sexte manus cōpur

gatorū p̄fornicatione seu simili crimi-
mine. ¶ Pro grauiori quideꝫ v̄t p̄
adulterio v̄l maiori v̄ltra. xij. man⁹
cōpurgatorū numerū nō iponāt sub
pena suspensionis ab officio q̄ p̄tra
faciētes icurrere volum⁹ ip̄o factō.

Aterne sanctio volūtatē ē ista.
¶ Cum sepe contingat archi-
ep̄os et alios p̄latos inferiores p̄lit-
teras dñi regis ad seculare iudiciū
euocari v̄t ibi respondeant sup̄ h̄is
q̄ mere ad eorū officia et for̄ eccl̄ias
sticū p̄tinere noscūt. v̄t si forte cleri-
cos ad eccl̄ias v̄l capellas vacantes
seu nō vacātes admiserint rectores
instituerint v̄l nō instituerint in eis
de suos subditos exp̄icauerit exp̄ci-
catos denunciauēit interdixerint
eccl̄ias. dedicauerit ordines. celebra-
uerint de causis mere sp̄itualibus

cognouerint vtrūq; de decimis et ob
lationib; limitibus parochiarum et si
milib; q; nō pnt ad seculare forū ali
quatin; pertinere siue etiā cognoue
rint de peccati subditoꝝ et eoꝝ exces
sib; sicut de p̄iurio fidei transgres
sione sacrilegio violatiōe aut p̄tur
batione ecclesiastice libertati p̄serti
cū ip̄i violatores nec nō libertatū
p̄turbatores p̄ cartas dñi regis an
glie cōcessas in sententiā excoꝛicati
onis incidūt ip̄lo facto. Et si l̄ter de
ricos suos cognoscant v̄l l̄ter laicos
conq̄rentes et clericos defendentes
in p̄sonalib; actionib; sup̄ p̄tratib;
v̄l quasi etiā delictis. v̄l quasi etiā si
p̄sonas ecclesiasticas ad mādātū dñi
regis de foro seculari amerciatos nō
cōpulerint ad mercedimenta h̄mōdi

soluenda seu ipsa non soluerint per eis
dem si iurisdictionem suam in eccles
iis vel capellis episcopis seu monaste
riis annexis per mortem prelatorum aut ces
sionem vacantibus exercuerint cano
nicas et consuetas. ¶ Si qua homodi
fecerint vel non fecerint pertinencia ad
officia eorundem. ¶ Statuimus auctori
tate presentis consilii quod archiepiscopi et
ceteri prelati non veniant pro homodi spi
ritualibus euocati cum indicandos personis
domini nulla sit laicis attributa potestas
apud quos necessitas manet oble
quescenti. Ut tamen honori regio deferat
maiores prelati dominum regem adeant vel
sibi scribant quod homodi mandati regi
is quare non possunt absque periculo sui
ordinis. Et si forte dominus rex in suis ac
thaciationibus prohibitionibus siue mo
nitionibus non dedecimus sed de iure pa

tronatus nō de fide mēlita . sed de
piurio seu de catallis . nō de sacrile-
gio vñ pturbatiōe ecclesiastice liber-
tati sed de transgressionē subditorū
suorū et balliuorū quorū correctiones
ad se afferit ptinere fecerit mencio-
nem tūc intinēt ei plati pōtēti q̄ n̄
de patrōatu catallis seu alii ad fo-
rū ipi⁹ ptinētib⁹ cognoscāt vñ p̄nos-
cere scēdūt s; de decimis p̄ciis aliis
mere spūitūalib⁹ ad officiū et iuris-
dictiōē eorū ptinentib⁹ et ad aīarū sa-
lutē mouendo et rogando q̄ ipos n̄
ipediāt i p̄missis n̄ hilomin⁹ ep̄us
dñm regē adāt i iūto mōeacv̄t sue aīe
saluti p̄sulat ab h̄mōimādati oīoōsi
stat i si n̄ desistit tūc ad denūciōē ep̄i
archiep̄i p̄uocati . ij . ep̄is vñ . iij . vñ plu-
rib⁹ quos duxerit euocādos si i p̄uici
a exstiterit . alioq̄n lō . ep̄s tāq̄ ep̄orū n̄

can⁹. duob⁹ epis vl' plurib⁹ sibi ad-
iuncti dñm regē adeāt et ipm mo-
neant diligēci⁹ reqrentes qđ mada-
tis supledeat supradictis. Et si dñs
rex spres hmoi exhortaciōib⁹ et mo-
nitionib⁹ et atthaciaciones hmoi vl'
districciones p se vl' p alios pcesserit
tūc vicerom⁹ et alij qcuqz ballui epōs
atthaciātes et distringētes p locoꝝ
ordinarios in forma iuris p excōi-
cationis et suspensionis sentencias
arceātur. Idem fiat si vicecomites
aut ballui ad atthaciaciones et di-
striciones pcesserint pendentib⁹ su-
pradictis monitionib⁹ dño regi fa-
ciendis. Et si vicecomites vl' balli-
ui i sua duricia pleuerauerint loca i
qđ⁹ pmoꝛāt et terre quas habent in
putncia. Cantuariē. p locoꝝ dioce-
sanos ad denūcciationē diocesani i

cuſus epiſcopatu tales fiant diſtric
tiones interdicto eccleſiaſtico pñtis
auctoritate cōſilij ſupponāt. ¶ Et
ſi taliter attachiātes clerici fuerit ⁊
bñficiati ab officio ſuspendant. Et
ſi in eorū malicia pſeuerauerint ad
deſiſtendū et ſatiſfaciendū p ſubtrac
tionē puetuū bñficioꝝ ſuorū arceāt
¶ Non bñficiati vero p quinquēni
um ſi ad bñficiū eccleſiaſticū in pꝛ
uincia cantuarię pſentati exiſtiterit
minime admittantur. ¶ Clerici ve
ro q̄ breuia huiūdi attachionū ſeu
diſtrictionū dictauerint ſcripſerint
ſignauerint cōſiliū aut auxiliū deſ
derit ſeu adhibuerit canonice puni
atur nec aliq̄ pmiſſorū certaratione
ſuſpecti ad aliquod bñficiū eccleſiaſti
cū obtinendū donec ſup hiſ canonice
ſe expurgauerit admittāt. Et ſi

dñs rex cōpetēt monie^r v^t alia secu-
 laris ptās hñmōi atthaciatiōs nō re-
 uocauerit epus q̄ districe^r fuerit ter-
 ras. vicos. villas. et castra q̄ dñs rex
 v^t alia secularis ptās in suo epatu
 optinet ecclesiastico interdico sup
 ponat. ¶ Et si rex v^t alia secularis pē-
 tas in sua dū vicia p̄leueret ceteri co-
 epi districtionē hñmōi quali cōem oī-
 um et p̄munē iurīā ecclie reputā-
 tes. ciuitates. terras. dominia. bur-
 gos. castra. et villas ipsius regis v^t
 alteri^r ptāti in suis episcopatib^r ex-
 istētes p̄nti auctoritate p̄siliⁱ ecclias-
 tico supponāt iūdcō. ¶ Et si nec sic
 iⁿ fr. xx. dies postmodū atthaciatiōes
 et districtiōes hñmōi rex reuocauerit
 ā ob hoc manū p̄tra eccliaz aggra-
 uerit archiep̄us et epi suas dioceses
 subponāt iūdcō. Idē fiat de terz

ris castris burgis regalia habentib⁹ et
pauca memorata. ¶ Et si aliquis epi
scopus in hac pte inuen⁹ fuerit ne
gligens aut remissus p suū metro
politaniū graui⁹ arguat et si pene
rauerit i sua negligencia canōice pu
niet p eūde⁹. Et nichilomin⁹ sua
diocesis omni p^olato⁹ et sua auto
ritate et consensu in presenti consi
lio adhibitis ecclesiastico subiaceat
interdicto. Et si forte ab aliquo epi
scopo vel iudice ecclesiastico vel infe
riori p^olato p^opulso p distric⁹iones vel
spōtane⁹ p^oparente corā rege vel ius
ticiariis suis vel alleget p^ouilegiū fo
ri nisi icā a iure p^omissa vel eos mōe
at. vel a p^odictis desistat iur⁹is exigā
t acta p^ocess⁹ sui vel p^oea appeat vel p^o
p^otra p^ohibitiōez regiā i aliquo p^odic
to⁹ casuū vel p^osiliū p^ocesserit vel p^o p^o

tantur sup his iuramēta exculatio
nes vl purgatiōes nullo mō exhibe
at acta vl iures cū iūstrumēta hui
iusmodi pnt a ptib⁹ vl aliqua par
ciū si necesse fuerit exhiberi. ¶ Et
si cleric⁹ fuerit et propter hoc fuerit
arrestatus diocesan⁹ taliter arresta
ti vl impediti clerici. Vel archiep⁹
vl ep⁹ london. tanq̃ episcopoz de
canus vl aliqb⁹ ep⁹s sibi associatis
sicut si fuerit ep⁹ arrestatus reqrat
eū et puniat detētores. Et si necesse
fuerit pcedat ad penas superius a
notatas. ¶ **Idem.**

D hec et infra. ¶ Quia fre
quenter accidit q̃ nōnulli cle
rici p laicam pstatem ecclesias ocu
pant parochiales et p̃bendas ecia
curā animarū habētes et in eisdem
absq; autoritate ecclesiastica intru

duntur. ¶ Statuim⁹ q̄ cleric⁹ sic p
se vl' p laicā p̄tatem intrusus in ec
clesia vl' p̄benda non seruata iuris
forma excōicac̄. et excōicatus p loci
ordinariū nō scietur et illo bñficio i
ppetū careat ipso facto. Et si post
latā sententiā in se intrusione hu
iulmodi animo p̄tinaci p duos mē
ses p̄steterit p locor diocesanos ubi
illa bñficia ecclesiastica habet ad de
nūciationē illius ep̄i in cui⁹ dioce
si se intrusit seu pcurauit se intrudi
cuiusq; monicionez et excōicationē
p dictum tēpus cōtemserit pueni⁹
illoz bñficioz quousq; p̄grue satis
fecerit ei subtrahant omnino. Et si
p annū idēz intrusus in h̄mōi excōi
cationis sententiā p̄seuerauerit. ex
tunc et aliqđ bñficiū ecclesiasticū in
p̄uincia canū. minime admittat̄

Si vero p procuratores clericū fu-
erit intrusus ptra eūdeꝝ pcuratores
mō simili pcedat et penis subiace-
at supradictis. Si uero talis pcura-
tor laic⁹ fuerit informa iuris excōi-
cet et excōicat⁹ publice denūciat do-
min⁹ aut absens citeꝝ quod si ppa-
rens ratificauerit factū pcuratoris
sui ihac pte penis subiaceat supradi-
ctis. Si uero psumaciā se absenteꝝ
post spaciū triū mensū expectat⁹
si sit in regno maioris excōicaciōis
sentencia inodat et penas nihilomi-
n⁹ ptaxatas incurret maxime cū sa-
crilegiū iobedienciā adiecerit et pte-
tū. si uere fuerit extra regnū ptra ip-
sū vocatū post dilatiōes transmari-
nas mō simili pcedat. **E**t ecclia
seu pbenda i qua scā fuit talis itru-
sio supponat ecclesiastico interdito:

Infautores aut et coopertores hui⁹
modi intrusionis si clerici fuerint p^r
fatas penas p^rtra clericos editas in
currat. Et si laici fuerint penis plec
tent^r p^rtra laicos alias annotati loca
vero et terre hui⁹modi iⁿtrudenciū si iⁿ
fra vñū mēse nō satisfecerit suppo
nat^r ecclesiastico iⁿdictō. Si vero hui⁹modi
iⁿtrusiones facte fuerint ex regia p^rca
te p^r loci diocesanū moneat dñs rex
quod eas faciet infra t^ēp^us p^rpetens
reuocari alioqñ et terre et loca q^u dñs
rex habet iⁿ illa diocesi iⁿ qua fuit in
trusio ecclesiastico supponat^r iⁿdictō
scdm formā superius annotatam
Si vero p^r aliū magnatez leu p^ratē
fuit talis iⁿtrusio facta p^r iⁿterdicti et
exco^municatiōis sentencias vt sup^r ar
ceat. Et si p^r duas mēses sustinuerit
p^r hoc iⁿ se latas extūc terre et loca

que optinet in illa diocesi p loci di-
ocesanū ecclesiastico interdicto su-
ponātur nec laxentur sentencie pres-
fate donec de iniuria et inobediens-
cia ac pētū satisfecerit cōpetēter.

Si aliq̄ clerici p laicalē pcatē
scapti fuerint tonsurā et clerici-
catū habentes si tēpe medio abrali
maliciosi fuerint. et suspensi aut a-
lio mō puniti ab radentes et suspen-
dentes. aut alio mō puniētes eodē
auxiliū impediētes penis subiace-
ant supradicti. foris vero bāniētes
hūmōi clericos similib⁹ penis pcellāt

Denit et infra. ¶ Idem.

¶ Statuim⁹ q̄ laici ad exsoluē-
das qualibet penas tā corpales q̄
pecuniarias canonicas p p̄latos su-
oseis inflictas p̄cile p excoīcācōis lē-
tenciā cōpellantur. Impediētes ve-

zo ne pene hmoi exsoluāt p iterdics
ti et excoicationis sentencias arceā
tur. ¶ Et si ppter hoc ad districtio
nes platoꝝ pcessū fuerit ptra destri
gētē p penā i ea pte dictatas pcedat

Item statuim⁹ quod q̄dē. Idē.
libet epus habet in suo epatu
vñū vl' duos carceres ad clericos fla
giciosos deprehensos in crimine vl'
puidos iuxta censuram canonicaz
detinendos. ¶ Et si clericus aliq̄s
adeo maliciol⁹ et in corrigibilis fu
erit ⁊ p̄suet⁹ ad flagicia comittēda
p q̄bus etiā si laicus esset scdm le
ges seculi vltimū deberet pati suppli
ciū talis clericus ppetuo carcerari
adiudicet. ¶ In illis aut q̄ nō ex
volūtate vl' pposito sz casu fortuito
vl' iracūdia. aut forte ifamia comi
serūt ātigua iura dēcerni⁹ obseruari.

Antū inualuit libricitati enor
 mitas ut qdā nec legib⁹ defe
 rētes ad castitatez scē manialiū pci
 tādū edifi. Cū eis sacrilegiū et icel
 tū cōmittere no formidant cui hor
 rēdo flagicio remediū apponere cu
 pientes oīes. tam clericos q̄ laicos
 hmōi turpitudinis ppetratores ma
 ioris excoīcatiōis sentēcia inodam⁹
 Solis epōz hmōi psonis absolutiōē
 sūe reseruātes excepto mortis articu
 lo quo sic absolui valeāt a quolibz
 sacerdote sic vq̄si pualuerit p̄m suū
 hmōi tēeāt sub pena āathematis fra
 spaciū triū mēsiū p̄p̄tis ep̄is p̄fite
 ri ā sede espūali vacāte custodi spūa
 litatē ā dīcāo eccl̄ie cathedral. Strad.
Quoniam re⁹ & it. ¶ Statuim⁹
 q̄ p̄delicto notorio et residuo p̄
 cinuato dīni⁹ scdā. vice nō recipiat

pecunia vlllo mō sub pena duplici pe-
 cunie restitutionis p̄tra hoc recepte i-
 fra mēse post receptiōē ei⁹ de fabrice
 cathedralis ecclie applicāde ac suspē-
 siōis ab officio q̄ talit̄ recipiētes pe-
 cūiaz nisi ei⁹ duplū i fra mēse resti-
 tuerit icurrere volum⁹ ip̄o scō. in p̄-
 caōib⁹ etiā p̄nāz corpaliū p pecūia
 quas absq; magna et urgēte causa
 fieri phibem⁹ locor ordinarij talit̄
 moderēt q̄ delinquentib⁹ penas corpa-
 les graues et publicas nō iponāt a
 deo excessiuas v̄ causatiue v̄ p ob-
 liquū cogāt redimere suas penēci-
 as pecuniaria graui sūma. p̄mua-
 ciōes h̄mōi cū faciēde ip̄ostey videāt
 sic fiāt modeste q̄ rapax nō iudicet
 accipiens et dans munus nō gra-
 uet sub penis supradictis. superius
 annotatis. ¶ Stradford.

Quoniam non nunquam ob defectum confessionum vel quod decani rurales vel plene erubescunt forte confiteri suo prelato certum tamen est periculum animarum. Volentes huic morbo mederi. Statuimus ut certi confessores prudentes.

Et discreti per singulos archidiaconatus ab episcopo loci statuatur quod confessiones audiant decanorum ruralium personarum et presbiterorum. In cathedralibus autem ecclesiis ubi sunt seculares canonici confiteantur ipsi canonici episcopo vel decano vel certi personis ad hoc per episcopum vel decanum vel capitulum constitutis. **Notandum.**

Quoniam sacramentum confessionis et penitentie sit scala post naufragium tabula ultimum humane navigationis portus et finale refugium et sic unicui peccatori per maxime necessarium ad salutem sub pena excommunicationis

De Penitentiis et remissionib⁹

onis. ¶ **D**istricte precipimus ne q̄s
p̄sumat impediri. quin huiusmodi
sacramētū penitencie vnicuiq; pe-
tenti libere impendat et spatiū libe-
rū confitendi q̄ potissime ppter car-
ceratos sua deē q̄bus hmoi sacrame-
tū sepius in humanit̄ icedens i fi-
deliter denegat. ¶ **E**t si interdū p-
fitēdi spatiū eis dat hoc eis ita bre-
ue et iportune cōcedit q̄ cedit poti⁹
miseris in desolationis ac despera-
cionis periculū q̄ i cōsolatiōis gau-
diū spiritualis. ¶ **Cōstit. Edmundi.**

In confessione audienda habe-
at sacerdos vultū humile et
oculos ad terrā dimissos. ¶ **N**ec fa-
ciem respiciat confitentes maxime
mulier et patient̄ audeat quicq̄d di-
xerit et in spīritu leuitat̄ supportet

¶

eam et pposse suadeat plurib⁹ mo-
dis q̄ integra cōfiteat^r alit^r nō est ve-
ra confessio. Pctā iqrat vltata sin-
gulatim iulitata aut nō nisi a lon-
ge et p circūstācias vt exp⁹ det mo-
dus confitendi et i exp⁹ non det oc-
casio noua delinquendi. ¶ Personar⁹
noia cū quib⁹ peccauit cōfiteus non
iqrat sacerdos. sed post p̄fessionem
p̄t iqrere. Vtz cleric⁹ vl^r laicus mo-
nac⁹ vl^r sacerdos vl^r diacon⁹ existat
et semp maiora crimina et p̄cipue
notoria morib⁹ reuerent^r. Sūt autē
ista maiora sacrilegia pctā p̄tra na-
tura 3. homicidia icesus stupra vir-
ginū et monialiū et licationes ma-
nuū i parentes nec nō i clericos do-
cta fracta et hmōi. Sūt autē casus iq̄-
bus nullus nisi sol⁹ papa habet pctā
tem absoluendi vl^r ei⁹ legatus. Ab-

De penitentiis et remissionibus.

Solutio aut talium in morbi articulo
nulli est deneganda saltē erit p̄dici
onalis videlicet si p̄ualecant ap̄o
stolico p̄spectui se p̄sentent nichilo
minus t̄m remittēdi sūt ad ep̄m v̄l
ei⁹ penitentiariū. Sēp t̄m q̄ mittūt
deferant secū litteras p̄tinētes gen⁹
p̄ti et circūstancias sufficientes vel
ip̄e sacerdos veniat p̄sonalit̄ cū eis
Alioq̄n nō recipiāt. ¶ Edmundus.

Openitentiis p̄cipim⁹ q̄ dīas
coni penitentiās dare nō p̄su
mane nisi ī casu quo sacerdos non
p̄t v̄l absens sit. vel stulte. vel indis
crete non vult. Et mors imminet
at egroto.

¶ Richardus.

Qui anima vero longe preci
osior sit corpore sub intermi
natiōe anathematis p̄hibemus ne

q̄s medicorū p̄ salute corporali. aliq̄d
suadeat egrotō. quod ī periculū aīe
vertat̄. Verū cū ip̄m ad egrum vo-
cari cōtigerit egrū ante oīa mone-
at efficacit̄ et inducat ut medicos ī
nocet aīa. Et postq̄ fuerit īfirmo
de spiritali pulsū medicamine ad
corporalis medicine remediū salu-
bit̄ p̄cedat̄. Trāsgressores aut̄ hu-
iusmodi constituciōis penā ī p̄silio
statutā nō euadant. **Wynchelle.**

Prelbiteri stipendarij et infra.
Statuimus ut p̄lbiteri p̄dic-
ti nō audiant confessiones parochia-
norū vel capellanorū in ecclesiis ī q̄-
bus diuina ministrauerit nisi inca-
sibus a iure p̄missis. Quod si p̄tra-
riū fecerit crimē sacrilegii scurrant
nisi de licēcia p̄sidentis hoc fecerint
petita et obtēta. **Walterus.**

De penitēciis: remissiōib⁹

Sacerdotes i penitēcia iūgē
da diligenter attendant cir⁹
cūstancias criminis qualitatē plo⁹
ne et gen⁹ delicti tēp⁹ et locū causa
et morā in pctō factā deuocionē a⁹
nīmi penitenti. Et his consideratis
et diligēt pēlati ac discrete maiorē
vl̄ minorē peitenti iūngat peniten
ciam. ¶ Itē sacerdos ad audiendū
p̄fessiones p̄munē locū eligat in ec
clesia vt p̄muniū ab oīb⁹ videri po
terit i necclesia. Et in locis abscon
dit nō recipiat confessionē alicui⁹
Et maxime mulieris nisi sit i mag
na necessitate aut infirmitate peni
tenti. ¶ Itē nullus sacerdos alteri⁹
parochianū admittat ad penitēciā
Nisi de licencia sui p̄sbyteri vl̄ epi.
¶ Itē sacerdos talē penitēciā iū
gat v̄p̄ori in occulto crimine vt v̄bro

suo nō redat suspecta. et de marito
idem obseruet. ¶ Item i furto. ras
pina. vsura. symonia. et fraude des
cimaz detencione seu subtractione
alicui⁹ iuris ecclesiastici diligēt sibi
caueant sacerdotes ne aliquibus iuni
gant pñiam nisi cū restitutione et
satisfactione facienda iniuriā vl dam
nū passis. cū non dimittat pñm nisi
si restituat ablatū. ¶ Item i maio
rib⁹ criminib⁹ et atrociorib⁹ dubi
is sacerdos p̄sulat ep̄m vl aliū q̄ vi
cem gerit ep̄i aut puidos et discre
tos quoz consilio certificatus sciat
quos et qualit̄ ligare possit et absol
vere ne qd absit penitens idespera
cionē cadat moneat ip̄m diligenter
iterim vt quisq̄ boni facere possit
faciat vt de⁹ cor suū illustret ad pe
nitentiā. Et hoc idem faciat de eo q̄

¶ De penitēciis et remissionib⁹

peccatū p̄fiteat et tñ ab eo monitus nō
vult abstinere quo casu munus ab-
solutionis eidem non poterit impendi
cū venia nō legat⁹ p̄cessa nisi se cor-
rigenti. ¶ Item caueant sacerdo-
tes ne p̄cā a penitētib⁹ recipiāt aūc
noīa p̄sonarū cū q̄b⁹ peccauerūt s; cir-
cūstancias tñ et qualitātē p̄ccī auz
scriptū sit de⁹ vitā meā annūciauit
tibi et nō alteri⁹. Et p̄pria debet eē
p̄fessio et nō aliena. ¶ Idem.

Robibemus q̄ nullus sacer-
dos lapsus in mortale peccatū
ad altare p̄sumat accedere celebra-
turus anteq̄ confiteatur. Nec p̄ueat
ut quidā errant credentes q̄ morta-
lia delentur p̄ p̄fessionem generalē.
¶ Item nullus sacerdos. ita. odio
metu etiā mortis audeat detegere
quouis mō alicuius cōfessionez sig-

no. nutu. vñ verbo. generalit̃ vñ spe-
cialit̃. Et si sup hoc conuict⁹ fuerit
sine spe reconciliationis nō in me-
rito debet degradari. ¶ Idem.

Quoniam sepe cōtingat q̃ rectores
ecclesiarū ac etiā nonnulli sa-
cerdotes in sacris ordinib⁹ existētes
eo q̃ null⁹ vt eis videt̃ quo ad for-
penitenciale sūt subiecti vñ omnino
nō confitent̃. vel ad quosdā accedūt
q̃ nullā habent in ipsos p̃tatem ligā-
di vel absoluēdi. ¶ Statuimus vt
p̃ singulos archidiaconatus vn⁹ vñ
duo p̃sbyteri p̃ficianť litterature suf-
ficientes et p̃bate oppinionis ad p̃-
fessiones talīū audiendas q̃b⁹ et pe-
nitencias eisdē iūgendas p̃ loci di-
ocesanū vel vicē eius gerētē aucto-
ritatē impartiri. Prohibētes firmiter
ne religiosi monachi vñ canōici an-

De peni-et remissionib⁹.

achorite heremite. vñ subditū alicui⁹
audeāt ad peniā admittere. Pechā.

Olati indulgentiis cōferēdis. xl.
dierū numerū nō excedant ne clauē
ecclesie contēpnant q̄b⁹ cū thesau-
rus misticus cōmittit dispensādos
Caueant alij q̄cūq; ne p̄ multipli-
catas indulgentias plator sibi p̄q̄-
litas deducis faciant plati ecclie su-
pra ipsos i suis p̄dicatiōib⁹ idulgē-
cias effūdendo ne q̄ clauib⁹ habent
subici eas faciāt vilipēdi. Idem.

Sacramentū penitēcie naufra-
gantū remediū singulare p̄-
quorūdā insipientiū sacerdotū debi-
to fructu caret. Et q̄ crescidūc afluc-
tib⁹ euadere p̄niciolus i dāpnatiōis
pelagus demergūt dū de scō absol-
uūt plurimos quos de iure absolue

resequunt viuificātes ait ppheta p
 pter pusillū ordeī aut fragmen pa
 nis aīas q̄ non viuūt v̄spote absol
 uentes de facto excōicatos a iure et
 p̄cipue ab Oxoniē. p̄silio ppter le
 sionē aut p̄turbacionē ecclesiasticē
 bertati et ppter p̄silia scelera i eodē
 p̄silio p̄simili pena dānata seu ab
 soluētes de fctō excōicatos decimas
 v̄l alia iura ecclesiastica detinentes
 Quib⁹ abli iten tes v̄l seductoribus
 aīaz et puluillos p̄suentes sub cubi
 tis reprobor. Omnib⁹ Cantuariē.
 puincie p̄fessorib⁹ sub nobis i n̄tis
 coep̄is p̄stitutū districtius ihibemus
 ne decetero man⁹ audeāt extendere
 ad seducendos hoīes p̄ solutiōis sig
 naculū quod nouimus sine debita
 satisfactōe et sp̄ali p̄missiōe archiep̄i
 v̄l ep̄i nō tenere dū sic i suis scelerē

¶ De peni. et remissionib⁹.

bus pertinaces estimātes nichilomin⁹
nus hūmōi nō tā p̄fessores q̄ foueant
diaboli p̄fessores peccare etiā grauissimē
cū p̄municant salteꝝ tacite eis
dem celerib⁹ p̄sentire et sceleros in
sua p̄fidia p̄fortare ¶ Vñ caueāt ip
si ne i eodē cū eisdē excoꝛcaciōis laq̄
o i voluāt. Cū i sup nos dudū plura
licitatē bñficioꝝ sacrilege vsurpat aꝝ
cohibere volētes Inhibuerim⁹ sub pe
na excoꝛ. ne d̄ fco ad tales q̄s i suis fur
d et sacrilegiis p̄tumaces man⁹ extē
deret absoluendos. Quidam tamē
sacerdotes baal . potius q̄ domini
saluatoris contrariuz facere p̄sūz
serunt occidentes animas cristi sā
guine redemptas euertantes eccle
siasticam disciplinam. ¶ Istos
igitur quasi vulpes demolientes vi
neas domini veraciter reputan

tes sub pristina districtiōe p̄cipim⁹
iterato quaten⁹ a talib⁹ absoluēdis
decetero abstineāt et eos ad renūci
andū beneficiis obtēsi illicite vel re
cētis sollicitate idurāt. ¶ **Idem.**

Reserea cū iuxta sacros cano
nes pctā grauiora vt in celsus
et similia q̄ quali vulgatissimā suo
scandalo totā pmouent ciuitatē sūt
solemni penitencia castigādi. Quo
rundā tñ negligencia id agente hu
iusmodi penitencia videt⁹ quasi in
obliuionē tradita et creuisse et p̄
sequens audacia hmoi facinora hor
renda et flagicia ppetranda. Quo
circa p̄cipim⁹ vt hmoi penitēcia so
lemnis de cetero iponat⁹ scdm̄ cano
nicas sanctiones Absolutione zeciā
ab homicidio volūtario tā publico
q̄ occulto solis ep̄is reseruamus ex

¶ De Peni. et remissionib⁹.

tra necessitati articulū p quod mino
ris itēdim⁹ refrenare audiēciā ⁊ nō
maioris i aliquo derogare. Idēz.

¶ Scet a sanctis patrib⁹ iā pridē
fuerit ordinatū q i quolibet de
canatu sit vnus rector vl' vicari⁹ lit
terature sufficient' instructus et illu
strat⁹ gracia fameq; laudabilis af
signatus ad cōfessiones rectorū vica
riorū et aliorū sacerdotū ac ministro
rū audiendas iniūgendasq; penitē
cias vt sit mare fusile in templi in
troitu iuxta tēpli tipici sacramēta
hoc tñ nō fuit hacten⁹ cleri morib⁹
vsiatū nō sine multis dei iniuriis et
sacramentorū ministraciōib⁹ et mis
sarū celebrationib⁹ q excretaōes po
tius dicerent. Ordinationez autē p
dictaz a dissuetudine reuocātes p̄ci
pim⁹ vt ipa in violabilit de cetero

obseruet. Et hoc tñ minime thibe
ri itendim⁹ qñ possint p̄tacti si vo
luerint ad alios cōespñarios dñcñ
id p̄stat p̄ sacramēto penitencie p̄
uolare. ¶ Sudbury.

Confessiones mulierū extra ve
lum templi audiantur et i p̄
patulo quātū ad vīlū nō quātū ad
audītū Moneant etiā laici statī in
prīncipio quadragelīme p̄fiteri. et
cito post lapsū ne p̄cti sui pondere
ad aliud trahāt. Item nullus sacer
dos noīe penitencie totalis v̄l parti
alis missas p̄sumat iniungere cons
ulere tamen potest.

In confessionib⁹ et p̄dicacioni
bus sepius laicis inculcet et p̄
cipue i maiorib⁹ solēnitatib⁹ quod
oīs cōmixtio maris et femine nisi p̄
matrimōiū excuset est mortale p̄ct

¶ De peni. et remissionib⁹.

catū. ¶ Et si i hmoi salubris doctri
ne sacerdos iuent⁹ fuerit negligēs
cāquā fornicator ꝑsciens fornicā
cionib⁹ canonice puniat. ¶ Idem.

Confessiones ter i anno audi
ant. ter i anno ꝑmunicari mo
ueātur. videlicet i pascha. i penteco
ste. et natali dñi. ¶ Prius tñ ꝑparēt
se ꝑ aliquā abstinēciā de ꝑsilio sacer
doti faciēdā. Quicūqz vero semel i
anno ad min⁹ ꝑprio ꝑfessus nō fu
it sacerdoti et ad pascha sacramētū
eucharistie nō ꝑcipit nisi de ꝑsilio sa
cerdoti duxerit abstinēdū. et viuens
ab ingressu ecclie artea^r et moriens
cristiana careat sepultura ⁊ hoc fre
quent i ecclesiis publice.

Auctoritate dei patris omni
potentis et beate marie vir
ginis et omnium sanctorum et pre

sentē p̄ illū excommunicam⁹ oēs illos
 q̄ ecclesias suo iure maliciose priua
 re p̄sumūt aut p̄ maliciā p̄tra iusti
 ciā libertatū earūde; iſtingere v̄l p̄
 turbare contendūt. ¶ Item oēs il
 los excoicationis innodamus sentē
 cia q̄ p̄ce; et trāq̄litate; dñi regis
 et regni iniurioſe p̄turbare p̄sumūt
 et q̄ iura dñi regis in iuste detinere
 contendūt. Adicimus oēs etiā illos
 simili ſentencia innodatos q̄ ſcien
 ter falſū testimoniū p̄hibent et p̄hi
 bere contendunt ſiue p̄curāt. vel q̄
 tales teſtes ſcient̄ p̄ducūt v̄l ſubor
 nant i causa matrimoniali vbi ſci
 licet agit contra matrimoniū. vel
 vbi agit ad alicuius exheredationē
 ¶ Item excoicamus oēs illos q̄ gra
 cia lucri odij. vel fauoris. vel alia
 quacūq; de causa alicui malicioſe

De Sentēcia excoīcatōis.

crimē iponūt. vñ infamatus sit a
pud bonos et graues vt sic saltē ei
purgatio indicat. vel alio mō gra
uet. ¶ Aduocatos quoq; excoīcam⁹
oēs q̄ in causis matrimonialib⁹ ma
liciole exceptiōes opponūt vt oppo
ni pcurāt ne matrimonia vera de
bitū forciāt effectū. vel p̄tra iusticiā
p̄cess⁹ esse diuici⁹ suspēdat. Preterea
oēs illos sn̄ia excoīcationis innoda
mus q̄ vacāte ecclia maliciole oppo
nūt vt opponi pcurāt p̄sonat⁹ q̄ti
onē sic vex patronū illi⁹ ecclie a col
latiōe saltē illa vice defraudēt. Ex
coīcamus etiā oēs illos q̄ gracia. lu
cri. odij. vt fauoris. aut aliter p̄tēp
nūt exeq; mādacū dñi regis p̄tra et
communicatos editum clauēs ecclie
sic p̄tēpnētes. ¶ Stephanus

Ad archidiaconi et infra. Ad
hec ecclesiastici ordiſ utilitate
penſata parit et honore decernim⁹
ne archidiaconi. vñ officiales eorū ſe
tencias excoꝛcacionis ſuſpenſiois vñ
iterdicti in aliquē audeāt pmulgarē
vbi exceſſus non eſt manifeſtus niſi
monicione canonica pꝛedēte Si q̄s
autē ꝑ ꝑꝛa ꝑꝛmiſſa ſn̄iaz excoꝛcaciois
culerit in quēcūq; pene ſubiaceat ꝑ
lateraneſem ꝑſultū i tales pmulga
te. ꝑꝛo ſuſpenſioe vero vñ iterdicti
ſuperioris arbitrio puniat quod etiā
ſuperiores obſeruent. Bonifacius.

Reterea ꝑtingit interdū ꝑ ꝑꝛa
municati de mandato ꝑꝛatorū
ſcdm̄ regni ꝑſetudinem capti et car
ceri mancipati aliquñ ꝑ regem aliquñ
ꝑ vicecomitē alioſq; balliuos ſine
ꝑſen ſu ꝑꝛatorū ad quorū mādatū ſic

¶ De Sentēcia excoīcatis.

captoꝝ debet liberatio fieri nulla satisfactioe p̄stita liberant̄. Et plerū qꝫ h̄mōi excoīmunicati non capiuntur neqꝫ de huiusmodi capiēdis licere regie conceduntur. ¶ Nonnunquā etiā dicti. rex vicecomites et balīni et h̄mōdi excoīmunicati et publice denūciati cōmunicant clauēs ecclesie p̄temnentes in subuersionem ecclesiastice libertatis et suarū periculū aīarū. Huic ergo morbo congruā volentes adhibere medelaz. Statuimus quod excoīcati sic capti et taliter exeuntes de carcere ad maiorē detestacionem liberatoꝝ et liberantiū publicare: et solemniter pulsatis campanis candelis accensis excoīmunicentur et denuncientur excoīmunicati in locis in quibus ordinariis locoꝝ eorūde videbit̄ expedire.

Dicecomites et alij ballui q̄ eos li-
berauerint nō prestita satisfactōe ec-
clesie v̄l emēda excōicentur seruato
iure ordine et excōicati publice nū-
cient. Si aut̄ p̄tingat q̄ l̄ta p̄lucta
de excōicato capiēdo denegēt cum
ipsā req̄ri p̄tingat. In quo casu da-
ri debet scdm̄ regni cōsuetudinē ap-
probatā Moueat idēz dñs p̄ platu-
p̄ntantem capiendū q̄ sup̄ hoc scri-
bit q̄ eā p̄cedat et faciat p̄transire
Quod si nō fecerit ciuitates. castra
burgi. et ville quas habet i diocesi
ei⁹ q̄ sic scribit p̄ ep̄m scribentē sup̄
ponat̄ ecclesiastico interdico donec
negate littere tales cōcedāt et execu-
cionē legitimā sorciāt. Contra cō-
cates vero cū excōicati p̄cedat scdm̄
censuram ecclesiastice discipline.

Idem.

De Penitēciis et remissio.

Item p̄tra grauamīa ⁊ infra.
Statuimus vt apparitores
seu bedelli archidiaconoz. vl' decan-
noz sentēcias excoīcationis suspen-
sionis vel interdicti p̄ se nō terāt ne
q̄z p̄ alios latas denūciēnt siue spe-
cialib⁹ itis dñoz suoz. Et si secus p̄-
sumptū fuerit sentencie sic late ipso
iure nō teneāt nec seruēt cū i veri-
tate nō ligent. Et pedelli q̄ p̄ta hoc
fecerint statutū et honorosi seu iuri-
osi subditis dñoz suoz inuenti fuerit
grauit̄ puniāt et grauati duplū rez-
tituere teneant. ¶ Idem.

Om̄m sepi⁹ domino regi et in-
officiariis eius falso suggerat
quod p̄lati et indices ecclesiastici in
re patronat⁹ cacallis et aliis ad fo-
rū regiū spectantib⁹ cognoscant in
dñi regis p̄iudiciū cū idem p̄lati

et iudices sup decimis peccati et ex
cessibus suoz subditoz sue iurisdicai
ois put ad eos ptinet exerceat Mo
neant hmōi delatores et suggestos
res iniqui vt a tali suggestione et de
latione desistant. ¶ Quod si p̄latos
iudices ecclesiasticos sic delatos dā
nificari seu vexari ppter hoc p̄secu
larem p̄tatem p̄tulerit hmōdi sug
gestores et delatores excōicati publi
ce nuncient tanquam impugnatoz
res ecclesiastice libertati done de ex
pensis damnis et in iuris tam iu
dicib⁹ q̄ partibus ratione huiusmo
di suggestionis illate satisfecerint
competenter. ¶ Perham.

Quoniam malū et infra. ¶ Precipi
mus cantua. puincie sacerdoz
tibus vniuersis ut omni die domini
co sequente immediate post celebratis

De Penitēciis et remissio.

onē ruralis capituli exponant aper
te populo sibi pmissio excoicationū
sentēcias q̄ sequūtur. ¶ Primo qdē
excoicant auctoritate oron. p̄siliij a
scē memorie stephano archiep̄i cās
tuariē. celebrati omnes q̄ malicio
se ecclesias suo iure priuare p̄sumūt
aut p̄ maliciā aut p̄tra iusticiā li
bertates eaz i fringere. aut pturbas
re p̄tendūt. ¶ Ex quo intelligimus
excoicaciōis vīculo subiacerē oēs il
los q̄ lras mittant a quacūq; curia
laicali ipediendo p̄cessū ecclesiasti
corū iudiciū i causis q̄ p sacros cano
nes ad forū ecclesiasticū p̄tinere nol
cūt. ¶ Item scdō oēs illi q̄ pacē et
trāq̄litate dñi regis et regni iurio
se pturbāt seu pturbare p̄sumūt et
q̄ iura dñi regis in iuste detinere p̄
tendunt ex quo intelligimus excoi;

tatos nō solū guerrarū suscitātes ex
 rores. verū etiā latrōes publicos oēs
 pariter. ⁊ predones. ac quoscūq; reg
 ni iusticiā temere impugnātes. ¶ Itē
 tercio excoīcant vniuersi q̄ scienter
 falsū phibent testimoniū vl' phibes
 re pcurant vl' q̄ tales testes scienter
 pduxerint ad ipediendū iustū ma
 trimoniū vel ad ex heredationē ali
 cuius hominis pcurādā. ¶ Itē quar
 to excoīcant oēs aduocati q̄ malis
 ciōse p quas cūq; exceptiones veruz
 matrimoniū ipediūt ne affectū de
 bitū sarciant vel i q̄buscūq; causis
 et contra iusticiā quod pcessus eccle
 sie suspendant. ¶ Item quinto ex
 coīcantur omnes illi q̄ gracia lucri
 odij. vl' fauoris maliciose alicui cri
 mē iponūt. vñ infamatus sic apud
 bonos et graues vl' sic ei purgatio i

De penitēciis et remissio.

dicat ut alio mō grauet. ¶ Itē sexto
excōicāt oēs illi q̄ vacāte ecclia ma
liciose opponūt vel opponi pcurāt
q̄stionem de iure patronatus vt ve
rum a collatione illius ecclesie pa
tronū saltez ipediūt illa vice. ¶ Itē
septimo excōicantur oēs illi q̄ ma
liciose cōtempnūt exequi mandacū
dñi regis de excōicatis capiendis vt
qui eorū ipediūt captionem vel pcur
rant carūdez in iustā liberationez
ptra decretū ecclesiastice discipline.
¶ Item octauo excōicāt in cōsilio
bone memorie octōboni oēs illi qui
p ipedimēto pacis seu p̄cōpōsitione
litigancū quicq̄ recipiūt donec ip̄z
sic receptum restituerint donatori.
¶ Item excōicantur per eūdez qui
de domib⁹ maneriis grangiis .aut
loris archiep̄orū aut aliarū ecclesiasti

carū psonarū ptra ipsorū volūtatē
 seu custodū rerū earūde aliquid au
 ferunt aut plūmūt aut iniuriōse cō
 tractant qua sententia ligāt nec ab
 solui possunt donec de iuriis satis
 fecerint cōpetenter. ¶ Item excōi
 cantur ab eodem q̄cūq; abstrahunt
 violenter res ad ecclesiā v̄l cimites
 riū aut claustrū fugientes vel q̄ eis
 victū necessariū phibēt exhiberi v̄l
 q̄ res alienas i locis eiūdem depoli
 tas violēter asportant v̄l asportas
 ri faciūt v̄l q̄ asportacionem calū
 facta nomine suo v̄l afamiliarib⁹
 ratam habuerint v̄l qui ad hāc pub
 lice vel occulte plilium prebuerint
 vel plenserint. ¶ Item excommu
 nicati sunt ab omnibus archiepī
 copis. et epīscopis āglie omnes illi
 qui veniunt aut faciūt ptra magna

De penitētiis et remissio.

cartam domini regis que per sedes apostolicam pluries est confirmata et approbata.

Superio del munere informa-
tas illustris rex anglie edwardus pacem ecclesie anglicane atqz regni cupiens firmiter observari. Nos et ceteros coepiscopos dicti regni olim lris suis rogavit vt oēs malefactores pacis ecclesie atqz sui p-
turbatores et violatores felōes nec non felonū manu tentores pspiratores falsos iuratores assis et iurati corā iusticiariis dñi regis scient de iurantes falsas q̄rulas assūptores et manu tentores et fautores eaz. Per quos turbatiōes pacis et violatiōe libertati ac iuris eccleie atqz regni i ipso regno nō abiguit pcurati i singulis diocēsi-
bus ecclesiastica co-

pascunt censura ipsos desiderans p
 suis grauibz in his excessibus ma
 ioris excoicatiois sententia innoda
 ri seu denūciatos excoicari publice :
 Unde nos pie mētis dicti regis uni
 tatione laudabili excitati audaciaz
 huiusmodi pfidoz cōpescere cupien
 tes. Dēs malefactores predictos ta
 liter in posterū in nostra Cātuari.
 puincia delinquentes scienter aucto
 ritate consilij maioris excommuni
 cationis sententiā volumus et pnū
 ciamus incurrere ipso facto quorū
 absolucionez locoꝝ ordinariis. seu
 sedibus ecclesiarū cathedraliū vacā
 tibus his q̄ iurisdictionem episcopa
 lem exercebūt ibidē preterq̄ in mor
 tis articulo reservamus ceterū ut
 huiusmodi deliquentiū facinora eo am
 plius euincantur quo ipsi deliquen

¶ De penitē. et remissionib⁹.

tes excommunicati solēpnius fuerint
nunciati hoc puīciali cōsilio appo-
bante. ¶ Precipimus q̄ omnes et
singuli malefactores p̄dicti in singu-
lis cathedralibus collegiatis et pa-
rochianis ecclesiis nostre prouincie
ante dicte prima dominica quadra-
gesime. et in festo corporis cristi. ali-
isq; diebus festiuis et solemnitibus
ānuatim excommunicati publice nū-
cientur in genere cū incriminatione
reseruacionis absolutionis p̄dicte.

¶ Pecham.

Recipimus q̄ sentencie ma-
ioris excoīcationis p̄mulgen-
tur in ecclesiis. quater in anno. vi-
delicet die dominica prima post fes-
tū sancti Michaelis. Et die domi-
nica in medio quadagesime. Et in
festis sancte trinitatis. Et in die s̄a

et petri q̄ dicitur aduincula cande-
lis accensis . et pulsatis campanis
cum cruce. et aliis solemnitatibus
prout decet.

Quamq̄ exsoluentibus et itra-
huiusmodi declaramus p-
missione p̄siliū siluā ceduā illā foreq̄
cuiuscūq; generis arborū exis i hoc
habeat ut cedat et succisa rursus ex
stipitib⁹. aut radicibus renascat ac
ex ea decimā utpote realē et p̄dialē
baptismatib⁹ seu matricib⁹ ecclesi-
is p̄soluēdā. nec nō siluarū possesso-
res huiusmodi ad p̄staciōez decima-
rū lignorū excisorū in eis sicut feni-
bladorū omnium censura ecclesiasti-
ca fore canonice compellendos ec̄.

¶ De pentē. et remissiōib⁹.

**¶ Explicat opus Magistri wilhel-
mi Lynndwode super constituciōes
prouinciales. ¶ Laus deo.**

De Pont. et Cardinalibus

**Incipit tabula
constitutionum
prouincialium.**

Item Liber Primus.

De sū. Ignorācia sacer.	peham
De sū. Altissimus	Idem
matu. Quia i ptiencie	peham
et si. ca. Exterior habitus	Strad.
Huius aut pili	Idem
De p. Statutu et infra	Illipe
Nullus rector	Edmū.
De p. lue. Eos qui	Edmū
In primis	Idem
De p. i. Quia quidem	Ricard?

b^o ordinā. Cum quanta Walter^o
De scruties i ordie facienda

Cum quanta Idem
De sacrapāni crismales Edmū.
unctione Sacerdotes Walter^o

Cum magna Idem
De sacia Cū sacri crismi Pecham
mētiter Confirmaciones Idem
dis Sacerdotes Walter^o

Sacramētū exte. Idem
De fide. Quod i pstitutiōe Pecham
p̄sbitet. Ignorācia sacer. Idem

Cum a iure Pecham
De cler. Cum quanta Pechaz
pegrinis Reuerēdiſſi. syno. Arūdet.

Et archidiaconi Stephā^o
De offi. Eisdem tēporib^o Pecham
archidi. Sint ecclesiaz Droñ. i.
Archidiaconi Idem

De offi. Ignoracia sacer. pecham
arc. p̄sbi. Item comoueat Edmū.

Presbiterorum Droñ.

De offi. Cum hostis Droñ.

vicarii Qui autem Joēi eod

Statuimus Droñ.

De offi. Statuimus Droñ.

ordinā. Item statuimus Bōifac.

De treuga et pace inter hoi.

Magna nobis Edmū.

De crāla. Ceterū districti Droñ.

De postal. Qm̄ p̄ aduoca. Droñ.

De p̄ci. Veloces ad audiē. Droñ.

Exhoirenda pecham

Incipit Liber Secundus

In causis

Droñ.

	Quidā ruraliū	Pechaz
Deiudi	Item oēs illi	Mephā
cūs	Excussus et infra	Stradf.
	Contingit aliquā	Bōifac.
De foro	Lirrūspede agati	Idem
ppetēti	Dien iualescens	Stradf.
	Excussis et infra	Stradf.
	Animarū saluti	Mephā
De feriis	Ad her.	Idem
	Exscripturis	Illipe
	In effabilis & ifr.	Lichelet
De seq̃st.	Anglicane ecclie	Idem
	frequēs puerlorū	Stradf.
De p̃lūp.	Ne lepra et infra	Oxon.
	Presenti statuto	Oxon.
De iū. iū.	Euenit et infra	Bōifac.
	Presbiteri stipēda.	Wichel.
De appel.	frequens diuer.	Stradf.
	In consilio oxon.	Stradf.

Incipit Liber Tercius.

De clericali ordo Droñ.
De vi. Quamuis religi. Pecham
honet. de. Exterior habit⁹ Stradf.
Si qui clerici Ricard⁹
De de. p. u. Cum ex eo Lichelei
Statuimus Droñ.
De cleri. Cum hostis Idē leod.
nō residē. preterea et infra Pecham
In decimis Stradf.
De pbe. Quia iuxta Droñ.
et dignita. Audistis fratres Pecham
Quia iuxta Stepha.
De istici. Cū serui aposto. Idē i eo.
Ex solico curia Pecham
De pcel. Jē qz archidia. Stradf.
preben. Ne lepra et infra Droñ.

	Esuriens auarice	Stradf.
De eccl.	A nostris	Bösa.
non ali.	Ecclesiarum	Dron.
	Ut Secundum	Idē i co.
De loca.	Ut religi.	Dron.
z pducto	Vendentes	Pecham
	Licet	Stradf.
De pig.	Iubemus.	Edmū.
De dōac.	Cordis dolore	Strad.
De pecu	Quia plerumqz	Stradf.
lio.	Ut clericalis et if.	Dron.
	Cum Viris.	Idē i co.
	Religiosa sinceri.	Pecham
De testa	Item oēs et ifra	Mephā
mentis	Statutū bōe me.	Stradf.
	Item quorūda3	Idem
De sepul	Adeo quorūda	Idem
turis.	Quia sepe	Pecham
	Quia iter rectores	Michille

De poch.	Ad instar	Dron.
al poch.	Altissimus	Pecham
	Quia quidam	Mephaz
	Erroris danabilis	Stradf.
De deci.	Quam exsoluēt.	Mephaz
mis	Immoderate	Idem
	Qm ppi diuersas	Wichille
	Qm ut audiuim?	Idem
De regu	Causa ecclesiastica	Idem
	Quia nō nūquaz	Dron.
De voto	Sandi moniales	Pecham
et voti redē.	De iuxta script.	Dron.
	precipimus	Edmū.
	De rectius	Dron.
	Quia nō nūquaz	
De statu	Ad hec quoniam	
regula;	De scdm canonicas	Idem
rium	Iubemus	
	Quinnem a iure.	

Quoniā int̄ alia
 Sancti moniales
 Plures iuuenimus Oron.
 De reli. Qm̄ religionum Edmū.
 domib⁹ Ad hec districtius Idem
 Cū scdm̄ apostolū Oron.
 De iure Si aliquo euicēte Bōifac.
 p̄sonat⁹ per nostram Pecham
 h̄c singula Oron.
 h̄c Archidiaconi Idē i eod
 De cēli. Itē p̄tra graua. Bōifac.
 h⁹ i p̄cut. Seua et misera. Stradf.
 Quāuis lex natu. Idem
 Item licet quis Idē i eo.
 Cum apparitor Idem
 Ad excusandum Oron.
 Sacerdotes Pecham
 Sanctū et salubre Idem
 Ingratitudi. viciū Idē i eo.

Altissim⁹ et infra Idem
 De cele. Qm̄ sic i honestū Strad. Ricard⁹
 bracione precipimus
 missar In celebratione Edmūd.
 Linchiamina Walcer⁹
 Presbiteri stipēda. Wichel.
 Estrenata et infra Sudburi
 Estrenata et infra Pecham
 De bap Circa sacramētū Illipe
 culma et Quod in constitū. Idem
 ei⁹ affcū Baptisterium Edmūd.
 fontes Idem
 Ad exemplum. Droñ. i.
 De rel. Dignissimū Pecham
 reñ lāc Si rector ecclesie Edmūd.
 torum De parochiani Wichilse
 Statuimus Mephā
 De ex. edi. Licet parochiāi Eōifac.
 poro et infra Idem

De inuadentibus Idem
Cōtingit aliquādo Scrad.
De ima. Accidit nouitate. Idē i eo.
ecde. Seculi principes
Quia diuinis Idem
Scias q cū dudū.
Ne cleri. Cū uiris religiosīs Idem
vel mo. presenti decreto Dron.

Incipit liber quartus.

De spō/Matrimonium Dron.
salibus Vbi nō ē sēlus Edmūd
De sponsatione et ipu.
Quia ex cōtractib⁹ Mephā
De clandestina despōsatione
hūana pūpiscēcia Scrad.

Incipit liber quintus.

De accu. Sunt in quolibet Edm^o.
firmiter ihibem⁹ Dron.

De lps Preterea statui. Idē i eo:
monia Preterea venalici Edm^o
Nulli liceat. Idem

Ne prelati. ri. lu.

Ut ois cupiditas. Drosi.

De ma/Reuerēdis. syno. Arundel
gistris. Quia insuper Idem
Periculosa res Idem
Preterea cum Idem

De here Reuerēdis. synodo Arundel
ticis Item quia turpis
Nullus quoq; Idem
finaliter quia

De apost. Ad hec ne i mo.

De his q̄ pretea sūt nōnul. pecham
fi. oc. feie pmoncatur Edmū.

Si mulier mortua Edmū.

De hōici. Sacri prouisione Idem

De furti Prohibemus Dron.

De cle. rē. Statuimus Bōifac.

De eo q̄ Cum secundum pecham
furtiue ordines recipit.

De excel. Monemus. Edmū :

platoz. Sacramētū pñie pecham

De priui. Ceterū et infra Dron.

Statuim⁹ et infra Bōifac.

De pur. Clerici p suis cri. pchaz
gacione Item licet & infra Strad-
canōica Diffamati. Idem

Eterna sanctio Bōifac.

Ad hec et infra.

De penit. Si aliqui Idem

Euenit

Item statutus:	
Item inualuit	Pecham
Qm̄ reus et infra	Illipe
Qm̄ nonnūq̄	Stepha.
Cū sacramentū.	Idem
Habeat sacerdos	Pecham
De penitentiis	Edmū.
Cum anima	Ricard⁹
Presbiteri stipēda.	Wichil.
De peni Sacerdotes.	Walter⁹
reccis et Prohibemus.	Idem
remissio Cum Sepe	Idem
nibus. Cum salubriter	Pecham
Sacramētū p̄ue	
preterea.	Idem
Licet a sanctis.	
Confessiones.	Sudburt
In confessionib⁹	Sudburt
Confessiones ter	Idem

Ex cōstitutionib⁹.

**Auctori. dei p̄ris Stephā.
Vt archidiaconi. Droñ.
De sētē preterea p̄figit. Bōifac.
cia excō. Itē p̄tra graua. Pecham
Cum Sepius. Bōifac⁹
Cū malū et iſra. Pecham
Supno dei munē Stradf.
Precipim⁹ ad finē Idem
De verborum ſingna.
Quāq̄ ex ſoluētib⁹ Stradf**

**Explicīt Tabula Coſtituci
onum Prouincialium.**

Opus presens fabricatum
est. Et diligenter correctum
per Wynandum de Worde.
Apud Westmonasteriū. In do
mo carston. Anno Incarna
tionis Millesimo quadringē
tesimo nonagesimo sexto.
Ultima die May acabatūqz:
Gloria deo.

1496

